

GRATË DHE BURRAT NË MAQEDONINË E VERIUT **2025**

GRATË DHE BURRAT NË MAQEDONINË E VERIUT, 2025

Gratë dhe burrat në Maqedoninë e Veriut, 2025

Botues: Enti Shtetëror i Statistikës

Dame Gruev 4, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut
tel.: +389 (0)2/3295-600
faks: +389 (0)2/3111-336
Faksi postar 506

Përgjegjës: Dejan Stankov, drejtor

Redaktor: Tatjana Gjorgjievska

Titulli i originalit: Жените и мажите во Северна Македонија, 2025

Përktheu nga gjuha maqedonase në gjuhën shqipe: BesTel

Dizajn: Nita Haxhihamza Gashi

Shtypur në: Poliesterdej, Shkup

Tirazhi: 100 kopje

Numri i faqeve: 103

Viti i publikimit: 2025

Kur përdorni të dhënat, citoni burimin:

Enti Shtetëror i Statistikës i Republikës së Maqedonisë së Veriut (2025) "Gratë dhe burrat në Maqedoninë e Veriut"

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

31:314.117-055.1/.2(497.7)"2025"
314.117-055.1/.2(497.7)"2025"

GRATË dhe burrat në Maqedoninë e Veriut : 2025 / [redaktor Tatjana Gjorgjievska]. - Shkup : Enti shtetëror i statistikës, 2025. - 103 стр.; 20 x 20 см

Превод на делото: Жените и мажите во Северна Македонија : 2025

ISBN 978-608-227-361-7

а) Население -- Полова структура -- Македонија -- 2025 -- Статистика

COBISS.MK-ID 66045701

Zhvillimi dhe shtypja e këtij publikimi u mbështet në kuadër të programit të UN Women "Promovimi i qeverisjes së përgjegjshme gjinore në Republikën e Maqedonisë së Veriut" financuar nga Suedia. Mendimet dhe pikëpamjet e shprehura në këtë botim janë të autorëve dhe nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht opinionet dhe pikëpamjet e UN Women, Kombeve të Bashkuara ose organizatave të tjera të lidhura, ose Suedisë si donatore.

PËRMBAJTJA

Shkurtesat	4
Parathënie	5
Ngjyrjet kryesore në legjislacionin dhe politikën e barazisë gjinore në Maqedoninë e Veriut	6
1. POPULLSIA	11
2. SHËNDETËSIA	33
3. ARSIMI DHE KOMUNIKIMI	41
4. PJESËMARRJA EKONOMIKE	63
Struktura e të ardhurave	79
5. MBROJTJA SOCIALE	83
6. PUSHTETI DHE VENDIMMARRJA	89
7. KRIMI DHE DREJTËSIA	95

SHKURTESAT

AFP	Anketa e Fuqisë Punëtore
EShS	Enti Shtetëror i Statistikës
BE	Bashkimi European
Konventa e Stambollit	Konventa e Këshillit të Evropës për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje
TIK	Teknologjitë e Informacionit dhe Komunikimit
PKV	Plani Kombëtar i Veprimit
KB	Kombet e Bashkuara
OZHQ	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm
ShTF	Shkalla totale e fertilitetit
CEDAW	Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave
GREVIO	Trupi ekspert i Këshillit të Evropës për zbatimin e Konventës së Stambollit
NEET	Persona që nuk janë të punësuar dhe nuk ndjekin arsim ose trajnim
UN Women	Enti i Kombeve të Bashkuara për Barazinë Gjinore dhe Fuqizimin e Grave

Të nderuar përdorues,

Statistikat gjinore luajnë një rol kyç në formësimin e politikave dhe iniciativave që synojnë arritjen e barazisë gjinore. Ato ofrojnë dëshmi empirike që kontribuojnë për marrjen e vendimeve, i nxjerrin në pah dallimet dhe e ndjekin progresin me kalimin e kohës. Enti Shtetëror i Statistikave (ESHS) ka qenë në krye të mbledhjes, analizimit dhe shpërndarjes së të dhënave të ndara sipas gjinisë në vendin tonë, duke nxitur kështu një kuptim më të thellë të dinamikës midis grave dhe burrave në sektorë të ndryshëm.

Që nga fillimi i tij në vitin 2000 e deri më sot, botimi “Gratë dhe Burrat në Maqedoninë e Veriut” ka shërbyer si një gur themel, duke ofruar njohuri mbi karakteristikat demografike, arsimore dhe ekonomike të popullsisë. Ky edicion i katërmëdhjetë e vazhdon traditën e ofrimit të të dhënave statistikore gjithëpërfshirëse dhe të përditësuara, gjë që e reflekton angazhimin e ESHS-së për ruajtjen e vazhdimësisë së të dhënave, njëkohësisht duke prezantuar tregues të rinj që i pasqyrojnë tendencat dhe sfidat e reja.

Bashkëpunimi ndërmjet ESHS-së dhe UN Women ishte kyç për përmirësimin e cilësisë dhe shtrirjes së statistikave gjinore në vend. Ky partneritet siguron që të dhënat jo vetëm që u përmbahen standardeve ndërkombëtare, por i adresojnë edhe nevojat specifike të peizazhit politik të vendit. Treguesit e prezantuar u mundësojnë palëve të interesuara ta monitorojnë efektivitetin e iniciativave për barazi gjinore dhe t’i identifikojnë fushat për të cilat është e nevojshme ndërhyrje e mëtejshme.

Duke shqyrtuar tendencat në arsim, punësim, shëndetësi dhe vendimmarrje, ky botim ofron një këndvështrim të nuancuar mbi progresin dhe ngecjet në punën për barazi gjinore. Ai shërben si një mjet thelbësor për hartuesit e politikave, studiuesit dhe avokuesit që janë të përkushtuar për krijimin e një shoqërie të barabartë, ku mundësitë dhe rezultatet nuk përcaktohen nga gjinia.

I ftojme lexuesit të përfshihen në të dhënat e prezantuara, të reflektojnë mbi hapat e ndërmarrë dhe ta njohin punën që ka mbetur për t’u bërë. Vetëm përmes analizave të bazuara në informacion dhe përpjekjeve të përbashkëta mund të vazhdojmë të përparojmë drejt një të ardhmeje ku barazia gjinore është realitet i gjallë për të gjithë qytetarët tanë.

Drejtori
Dr. Dejan Stankov

ZHVILLIMET KRYESORE NË ASPEKT TË LEGJISLACIONIT DHE POLITIKËS PËR BARAZI GJINORE NË MAQEDONINË E VERIUT

1991	Aderimi në Konventën për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) dhe nënshkrimi i Protokollit Fakultativ që hyri në fuqi në vitin 2003
1995	Nënshkrimi i Deklaratës së Pekinit dhe Platformës për Veprim, të miratuara në Konferencën e Katërt Botërore për Gratë në Pekin
1997	Miratohet Vendimi për themelimin e Njesisë për Avancimin e Barazisë Gjinore në kuadër të Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale.
1999	Miratohet Plani i parë Kombëtar i Veprimit për Barazinë Gjinore
2001	Futet kuota gjinore, e cila kërkon që 30% e kandidatëve në listat zgjedhore në nivel kombëtar dhe lokal të jenë nga gjinia më pak e përfaqësuar.
2003	Themelohet Klubi i Deputeteve - një grup joformal dhe ndërpartiak i deputeteve nga Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut.
2005	Miratohet Ligji për Marrëdhëniet e Punës, me dispozita për mbrojtje nga diskriminimi dhe mundësi të barabarta për gratë dhe burrat
2006	- Miratohet Ligji për Mundësitë e Barabarta për Gratë dhe Burrat - Në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut themelohet Komisioni për Mundësi të Barabarta të Grave dhe Burrave - Kuota gjinore për zgjedhjet është zgjeruar dhe kërkon që çdo i treti në listat e kandidatëve të jetë nga gjinia më pak e përfaqësuar.
2007	- Njësia për Avancimin e Barazisë Gjinore në kuadër të Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale (1997) u riorganizua dhe u shndërrua në Sektor për Mundësi të Barabarta, duke e avancuar kështu statusin e tij dhe duke i dhënë përgjegjësi të përgjithshme për avancimin e statusit të grave dhe burrave në të gjitha sferat e jetës shoqërore. - Emërohen koordinatore për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat në të gjitha institucionet në nivel qendror dhe lokal - Miratohet Plani i dytë Kombëtar i Veprimit për Barazinë Gjinore për periudhën 2007 – 2012.

2010	• Miratohet Ligji për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi • Miratohet Strategjia për Amësinë e Sigurt për periudhën 2010-2015, me PKV për zbatimin e saj
2011	• Miratohet Strategjia për Shëndetin Seksual dhe Riprodhues për periudhën 2011-2020, me PKV për zbatimin e saj
2012	• Miratohet Strategjia për Buxhetim të Përgjegjshëm Gjinator (2012 – 2017) • Miratohet PKV-ja e parë për zbatimin e Rezolutës 1325 të Këshillit të Sigurimit të OKB-së, Gratë, Paqja dhe Siguria (2013 – 2015). • Për herë të parë në Maqedoninë e Veriut, miratohet një Ligj për Rrogën Minimale – ai nuk i referohet në mënyrë eksplicite grave, por i mbulon vendet e punës me rrogë të ulët ku mbizotërojnë gratë.
2013	• Miratohet Strategjia e parë për Barazinë Gjimore për periudhën 2013-2020 • Miratohet Ligji për Ndërprerjen e Shtatzënisë (Ligji për Abortin) – me të cilin kufizohet qasje e grave në abort
2014	• Miratohet Ligji për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Dhuna në Familje • Prezantohet koncepti i buxhetimit të përgjegjshëm gjinator (BPGJ) dhe zbatohet për herë të parë në institucionet shtetërore dhe njësitë e vetëqeverisjes lokale.
2015	• Ndryshime dhe plotësime në Kodin Zgjedhor, me të cilat rritet kuota gjimore nga 30% në 40% e përfaqësimit të gjinisë më pak të përfaqësuar të kandidatëve në listat zgjedhore. • Ndryshime dhe plotësime në Ligjin për Marrëdhëniet e Punës – me të cilat kërkohet rrogë e barabartë për gratë dhe burrat dhe trajtim i barabartë për sa i përket punësimit, orarit të punës, kushteve të punës, skemave për sigurim social dhe mungesës nga puna
2017	• Miratohet Ligji për Ratifikimin e Konventës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit) (e cila është nënshkruar në vitin 2011 dhe ka hyrë në fuqi në vitin 2018) • Ndryshime dhe plotësime në Ligjin për Rrogën Minimale – për të barazuar rrogën minimale me mesataren kombëtare për punëtorët në industrinë e tekstilit, të lëkurës dhe të këpucëve, ku shumica e të punësuarve janë gra.

2018	• Miratohet Plani i tretë Kombëtar i Veprimit për Barazinë Gjinore për periudhën 2018 – 2020. • Miratohet PKV 2018 - 2023 për zbatimin e Konventës së Stambollit - për harmonizimin e legjislacionit kombëtar me dispozitat e Konventës, si dhe përmbushjen e detyrimeve për parandalimin e dhunës me bazë gjinore, sigurimin e mbrojtjes efektive të viktimave dhe ndjekjen penale dhe ndëshkimin e autorëve • Ndryshime në Metodologjinë për Planifikimin Strategjik dhe Përgatitjen e Programit Vjetor të Punës së Qeverisë – të cilat kontribuuan në krijimin e një mekanizmi për përfshirjen e perspektivës gjinore në planet strategjike dhe programet vjetore dhe monitorimin e zbatimit të tyre • Miratohet Strategjia për Zhvillimin e Sipërmarrjes së Grave 2019 - 2023 - me qëllim të zhvillimit të një ekosistemi sipërmarrës për avancimin e vazhdueshëm të sipërmarrjes së grave, përmes përfshirjes së të gjitha palëve të interesuara relevante, rritjes së numrit të ndërmarrjeve fillestare (start-up) në pronësi të grave, rritjes së numrit të punonjësve në kompani të themeluara nga gratë dhe rritjes së numrit të grave të punësuara nëpër kompani. • Miratohen ndryshimet në Ligjin për Tekstet Shkollore për Arsimin Fillor dhe të Mesëm – për të kufizuar përmbajtjet diskriminuese dhe me stereotipe në tekstet shkollore dhe për të garantuar cilësi • Miratohen ndryshime në Ligjin për Arsimin Fillor – me të cilat u fut një dispozitë kundër diskriminimit
2019	• Miratohet Ligji i ri për Ndërprerjen e Shtatzënësisë (Ligji për Abortin) – me të cilin u shfuqizuan dispozitat për periudhën e këshillimit të detyrueshëm dhe barrierat e tjera administrative për ushtrimin e të drejtës për abort. • Miratohet Ligji i ri për Mbrojtjen Sociale - reforma e sistemit të gjithëmbarshtëm të mbrojtjes sociale për të përmbushur në mënyrë më efektive nevojat e qytetarëve, me ç'rast gratë dhe vajzat nga kategoritë e cënueshme zënë një vend veçanërisht të rëndësishëm
2020	• Miratohet Ligji për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi – me të cilin njihet identiteti gjinor dhe orientimi seksual si bazë për diskriminim dhe futet koncepti i diskriminimit ndërsektorial • Miratohet Plani i dytë Kombëtar i Veprimit për Zbatimin e Rezolutës 1325 të Këshillit të Sigurimit të OKB-së (2020 – 2025)

2021	• Miratohet Ligji për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Dhuna ndaj Grave dhe Dhuna në Familje - i harmonizuar me kërkesat e Konventës së Stambollit
2022	• Miratohet Strategjia e re për Barazinë Gjinore 2022-2027, e cila përmban qëllime të përgjithshme dhe specifike të përcaktuara qartë, rezultate të pritura dhe tregues për monitorim dhe vlerësim • Dorëzohet Raporti i parë nga Maqedonia e Veriut në GREVIO - organi ekspert i Këshillit të Evropës për zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje - Konventës së Stambollit. • Miratohet Ligji për Buxhetet, me të cilin për herë të parë rregullohet parimi i buxhetimit të përgjegjshëm gjinor dhe detyrimi për të përfshirë treguesit gjinorë dhe një deklaratë buxhetore gjinore në nivel qendror dhe lokal • Miratohet propozim-ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, me të cilin ulet përqindja për shitjen e produkteve menstruale. • Një qendër burimesh për politikëbërje dhe buxhetim të përgjegjshëm gjinor është hapur nga Ministria e Politikave Sociale, Demografisë dhe Rinisë, në partneritet me zyrën e UN Women në Maqedoninë e Veriut.
2023	• Miratohen ndryshimet në Kodin Penal për të njohur më shumë lloje të dhunës me bazë gjinore, si përndjekja, ngacmimi seksual, dhuna ekonomike etj. • Ratifikimi i Konventës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës për Eliminimin e Dhunës dhe Ngacmimit në Botën e Punës, Nr. 190
2024	• Gordana Siljanovska-Davkova u zgjodh presidentja e parë grua e Republikës së Maqedonisë së Veriut • Formohet Komisioni Shtetëror për Kompensimin e Viktimave të Veprave Penale të Dhunës, i cili ofron mbrojtje më të madhe për viktimat e dhunës që lidhet me dhunën në familje dhe dhunën me bazë gjinore, veprat penale që e cenojnë integritetin seksual, trafikimin e qenieve njerëzore dhe lloje të tjera të dhunës.

POPULLSIA

Sipas të dhënave nga Regjistrimi i fundit i Popullsisë, Amvisërive dhe Banesave në vitin 2021, Republika e Maqedonisë së Veriut ka 1.836.713 banorë, që është për 5.6% më pak se sa në Regjistrimin e Popullsisë të vitit 1994 dhe 9.2% më pak se në Regjistrimin e Popullsisë të vitit 2002.

Përqindja e pjesëmarrjes së grave dhe burrave në totalin e popullsisë është pothuajse e barabartë, por për herë të parë në Regjistrimin e Popullsisë të vitit 2021, pjesëmarrja e grave me 50.4% është më e lartë se pjesëmarrja e burrave (49.6%). Kjo e dhënë mbështet edhe treguesin për numrin e burrave për 1000 gra, i cili është 984.3 burra për 1000 gra.

Duke e parë situatën sipas grupmoshave, në grupmoshën nga 0 deri në 14 vjeç numri i burrave është për 6.7% më i lartë se numri i grave, në grupmoshën nga 15 deri në 64 vjeç numri i burrave është vetëm për 0.7% më i lartë se numri i grave dhe në grupmoshën nga 65 vjeç e lart numri i grave është për 16.8% më i lartë se numri i burrave. Është kuriozitet se në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë regjistruar edhe 51 persona mbi moshën 100 vjeçare, prej të cilëve 33 janë gra dhe 18 burra.

Në vend dominon popullsia urbane me gjithsej 1.131.356 banorë (ose 61.6%), ndërsa në zonat rurale jetojnë 705.357 banorë (ose 38.4%). Pjesëmarrja e grave në zonat rurale është 37.5% e numrit të përgjithshëm të grave, kurse e burrave 39.3% e numrit të përgjithshëm të burrave.

Sipas Regjistrimit të Popullsisë të vitit 2021, numri i personave me aftësi të kufizuara në totalin e popullsisë rezidente është 94.412, nga të cilët 55.3% janë gra.

Sipas Regjistrimit të Popullsisë të vitit 2021, sipas llojit të familjes, nga gjithsej 538.348 familje, 10.1% janë nëna të vetme me fëmijë, kurse 3.2% janë baballarë të vetëm me fëmijë.

Sipas të dhënave nga Vlerësimi i fundit i Popullsisë, gjendja më 30.06.2023, Republika e Maqedonisë së Veriut ka 922 015 gra dhe 905 801 burra, kurse përqindja e pjesëmarrjes së grave dhe burrave është pothuajse e barabartë, gjegjësisht 50.4% janë gra dhe 49.6% janë burra. Domethënë, numri i meshkujve në 1000 gra në vitin 2023 është 982.4.

Sa i përket strukturës së moshës, popullsia e Maqedonisë po plaket gjithnjë e më shumë dhe sot është në një gjendje të pleqërisë demografike. Plakja e kombit konfirmohet edhe nga të dhënat sipas grupmoshave, ku numri i të moshuarve është në rritje, e gjithashtu edhe pjesëmarrja e tyre në totalin e popullsisë. Sipas Vlerësimit të Popullsisë në vitin 2023, pjesëmarrja e popullsisë së moshës 0-14 vjeç është 16.7%, e moshës 15-64 vjeç është 65.4%, kurse pjesëmarrja e popullsisë së moshuar të moshës 65 vjeç e lart është 17.9%.

Treguesit demografikë në nivel rajonal tregojnë dallime që vënë në dukje pabarazi në shpërndarjen territoriale të popullsisë. Më i dendur është rajoni i Shkupit, kurse më pak i populluar është ai i Vardarit.

Për sa i përket pjesëmarrjes së popullsisë mashkullore në krahasim me popullsinë femërore sipas rajoneve, vetëm tre rajone kanë përqindje më të lartë të popullsisë mashkullore, përkatësisht Rajoni i Vardarit me 50.3%, Rajoni Juglindor me 50.1% dhe Rajoni Verilindor me 50.2%.

Në dekadat e fundit, Republika e Maqedonisë së Veriut është përballur me sfida të shumta që dalin nga kushtet ekzistuese ekonomike dhe sociale, të cilat kanë ndikim të drejtpërdrejtë mbi popullsinë. Ndërkohë që përqindjet e lindjeve po zvogëlohen, dhe si rrjedhojë po zvogëlohet edhe pjesëmarrja e të rinjve në strukturën e përgjithshme të popullsisë, numri i të moshuarve po rritet gjithnjë e më shumë.

Në vitin 2023, mosha mesatare e popullsisë është 41.2 vjeç (42.1 vjeç për gratë dhe 40.3 vjeç për burrat). Sipas jetëgjatësisë së pritur në Republikën e Maqedonisë së Veriut, gratë jetojnë 77.6 vjet, ose 4,4 vjet më shumë se burrat, të cilët jetojnë 73.2 vjet.

Sipas vlerës së shkallës totale të fertilitetit (TFR) në vitin 2023, që është 1.5 lindje të fëmijëve të gjallë për një grua, gratë në Maqedoninë e Veriut gjithnjë e më shumë vendosin të lindin vetëm 1 fëmijë.

Mosha mesatare e nënës, në vitin 2023, për numrin total të lindjeve është 29.6 vjeç, ndërsa te nënat që lindin për herë të parë është 28.1 vjeç. Në vitin 2023 janë regjistruar 14 lindje të fëmijëve të gjallë nga nënat nën moshën 15 vjeç.

Sipas rendit të lindjes, 7387 ose 44.1% janë fëmijë të parë, 6191 ose 37.0% janë të lindur të dytë, 2099 janë të lindur të tretë (12.5%), dhe janë regjistruar edhe 11 raste të fëmijëve të gjallë të lindur si të nëntit ose 0.1% e më shumë.

Sipas strukturës gjinore të lindjeve të fëmijëve të gjallë, meshkujt kanë një pjesëmarrje më të madhe prej 50.9%, gjegjësisht në 100 lindje të fëmijëve të gjallë, 103.6 janë djem.

Struktura e pafavorshme e moshës ka ndikim edhe në numrin e personave të vdekur. Në vitin 2023, nga gjithsej 20.187 persona, 47.3% janë gra dhe 52.7% janë burra. Moshë mesatare e të vdekurve të gjinisë mashkullore është 72.1 vjeç, gjegjësisht 76.5 vjeç te personat e gjinisë femërore, ose për 4.4 vjet moshë mesatare më e lartë është regjistruar te gratë.

Në vitin 2023, në numrin e përgjithshëm të rasteve të vdekjeve të dhunshme (412), pjesëmarrje më të madhe kanë “rastet e fatkeqësive” me 69.9%, ku gratë marrin pjesë me 28.5%, “vetëvrasjet” me 25.2%, nga të cilët 25% janë gra dhe “vrasjet” me 4.9%, nga të cilët 20.0% janë gra. Në numrin e përgjithshëm të personave të vdekur në fatkeqësitë e transportit, pjesëmarrja e burrave është dukshëm më e madhe me 80.0%.

Si rezultat i shtyrjes së martesës në vitet e mëvonshme të jetës, në vitin 2023 shumica e martesave kanë ndodhur në grupmoshën nga 25 deri në 29 vjeç, gjegjësisht 4.228 ose 33.4% te gratë dhe 4.450 ose 35.1% te burrat.

Moshë mesatare në martesën e parë është 27.5 vjeç për nusen dhe 30.1 vjeç për dhëndrin. Më e shpeshtë është martesa e parë, me një përqindje të pjesëmarrjes prej 93.2% për gratë dhe 92.2% për burrat. Burrat kanë më shumë gjasa të martohen për herë të dytë, me një pjesëmarrje prej 7.0%, dhe për herë të tretë, me një përqindje prej 0.8%, në numrin e përgjithshëm të martesave.

Sipas moshës, numri më i madh i divorceve ka ndodhur në grupmoshën nga 35 deri në 39 vjeç, nga të cilat 310 ose 17.6% te burrat dhe 295 ose 17.6% te burrat. Sipas kohëzgjatjes së martesës, më së shumti divorce 393 ose 22.3% kanë ndodhur nga 5 deri në 9 vjet pas martesës.

Të dhënat për migrimin e brendshëm tregojnë se pjesëmarrjen më të madhe, me 48,0%, e kanë gratë e grupmoshës 30-64 vjeç. Sipas të dhënave për qytetarët e Republikës së Maqedonisë së Veriut të cilët kanë emigruar në vende tjera në vitin 2023, nga gjithsej 2.034 persona, pjesëmarrja e grave është 47.5%.

PËRKUFIZIME

Rritja natyrore e popullsisë - dallimi midis numrit të lindjeve të fëmijëve të gjallë dhe numrit të personave të vdekur për një periudhë të caktuar kohore.

Shkalla e natalitetit - paraqet raportin ndërmjet numrit të lindjeve të fëmijëve të gjallë dhe numrit mesatar të popullsisë në mesin e vitit për të cilin është llogaritur, e llogaritur në 1.000 banorë.

Shkalla e rritjes natyrore - tregon ndryshimin midis lindjeve të fëmijëve të gjallë dhe numrit të personave të vdekur në raport me numrin mesatar të popullsisë në mesin e vitit për të cilin është llogaritur, e llogaritur në 1.000 banorë.

Shkalla e përgjithshme e lindshmërisë - tregon numrin mesatar të mundshëm të lindjeve të fëmijëve të gjallë që një grua nga brezi i vëzhguar do t'i lindte në periudhën pjellore (15-49 vjeç), në kushtet e ndikimit të njëjtë të përqindjeve specifike të lindshmërisë, si edhe në vitin e vëzhguar, pa ndikimin e vdekshmërisë.

Shkalla e vdekshmërisë - tregon raportin e numrit të personave të vdekur gjatë gjithë vitit me numrin mesatar të popullsisë (në mes të vitit) për atë vit, e llogaritur për 1.000 banorë.

Shkalla e vdekshmërisë perinatale, paraqet shumën e lindjeve të fëmijëve të vdekur dhe vdekjeve të fëmijëve të lindur si të gjallë gjatë javës së parë të jetës për 1.000 lindje të fëmijëve të gjallë në vitin e njëjtë kalendarik.

Shkalla e vdekshmërisë neonatale, përkufizohet si raport i numrit të rasteve të vdekjeve të fëmijët në periudhën e foshnjërisë, gjegjësisht në periudhën në 28 ditët e para pas lindjes për 1.000 lindje të fëmijëve të gjallë në vitin e njëjtë kalendarik.

Vdekshmëria perinatale dhe vdekshmëria neonatale - përdoret për të matur cilësinë e mbrojtjes shëndetësore, gjegjësisht të kujdesit antenatal, kujdesit perinatal dhe postnatal, të cilat janë pjesë e tre niveleve të mbrojtjes shëndetësore (primare, sekondare dhe terciare).

Martesa është një bashkim jetësor i një burri dhe një gruaje i rregulluar me ligj, në të cilin realizohen interesat e bashkëshortëve, familjes dhe shoqërisë.

Martesa e divorcuar është martesa e zgjidhur me aktgjykim të formës së prerë nga gjykata kompetente.

Migrimet e brendshme i përfshijnë ndryshimet e vendbanimit brenda Republikës së Maqedonisë.

Migrimet e jashtme i përfshijnë lëvizjet e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë nga Republika e Maqedonisë në një shtet tjetër dhe anasjelltas, si dhe lëvizjet e të huajve.

Bilanci i migrameve të popullsisë paraqet ndryshimin ndërmjet numrit të personave të ardhur dhe numrit të personave të larguar në një territor ose shtet të caktuar në një periudhë të caktuar.

Shkalla e nupcialitetit - tregon raportin midis numrit të martesave të lidhura gjatë një viti dhe numrit të popullsisë në mesin e vitit të njëjtë, e llogaritur për 1.000 banorë.

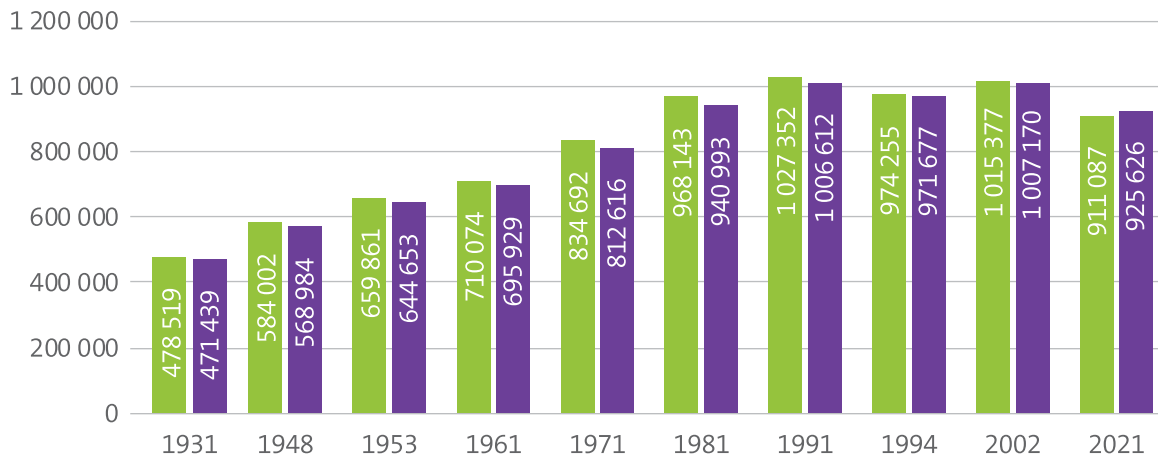
Shkalla e divorcialitetit - tregon raportin midis numrit të martesave të divorcuara gjatë një viti dhe numrit të popullsisë në mesin e vitit të njëjtë, e llogaritur për 1.000 banorë.

Vlerësimi i popullsisë: Numri dhe struktura e moshës-gjinore e popullsisë përcaktohet me regjistrimet e popullsisë. Megjithatë, periudha dhjetëvjeçare e regjistrimeve të popullsisë paraqet një periudhë shumë të gjatë në të cilën ndodhin ndryshime të rëndësishme si rezultat i lëvizjes natyrore dhe mekanike të popullsisë, si në numrin e përgjithshëm të popullsisë, ashtu edhe në strukturën e saj të moshës-gjinore. Prandaj, bazuar në të dhënat e regjistrimeve të popullsisë dhe të dhënat për lëvizjen natyrore dhe mekanike të popullsisë, për vitet ndërmjet regjistrimeve të popullsisë përgatiten vlerësime të popullsisë.

Shkalla e përgjithshme e koeficientit të varësisë në bazë të moshës tregon raportin midis numrit të fëmijëve (0-14 vjeç) dhe atyre të moshës 65 vjeç e lart, në raport me popullsinë në moshë pune (15-64). Treguesi paraqet raportin ndërmjet numrit total të personave të moshës 0-14 vjeç, kur janë kryesisht ekonomikisht joaktivë, dhe numrit të personave të moshës 65 vjeç e lart.

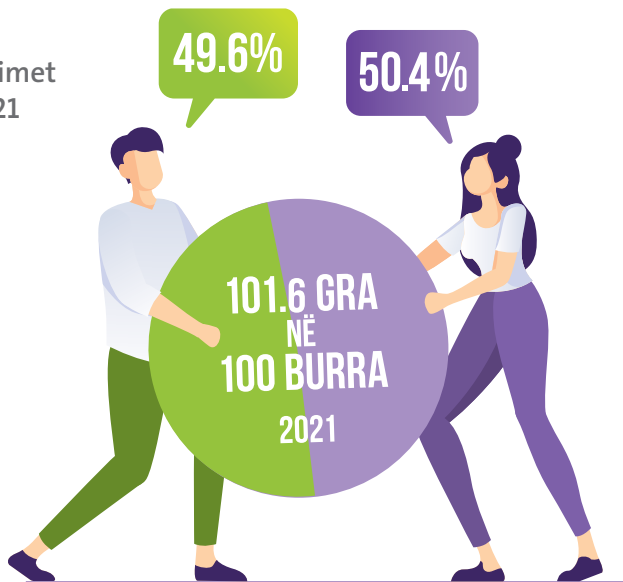
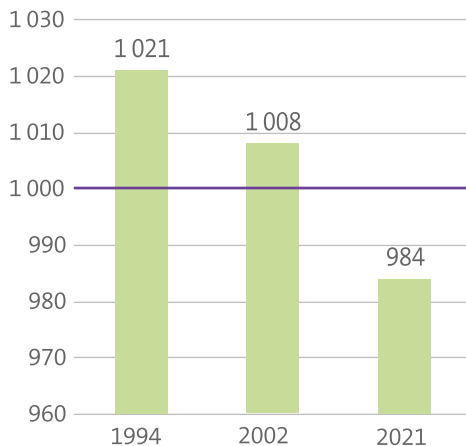
GRAFIKU 1.

Treguesit e strukturës gjinore të popullsisë nëpër regjistrimet e popullsisë, 1931-2021

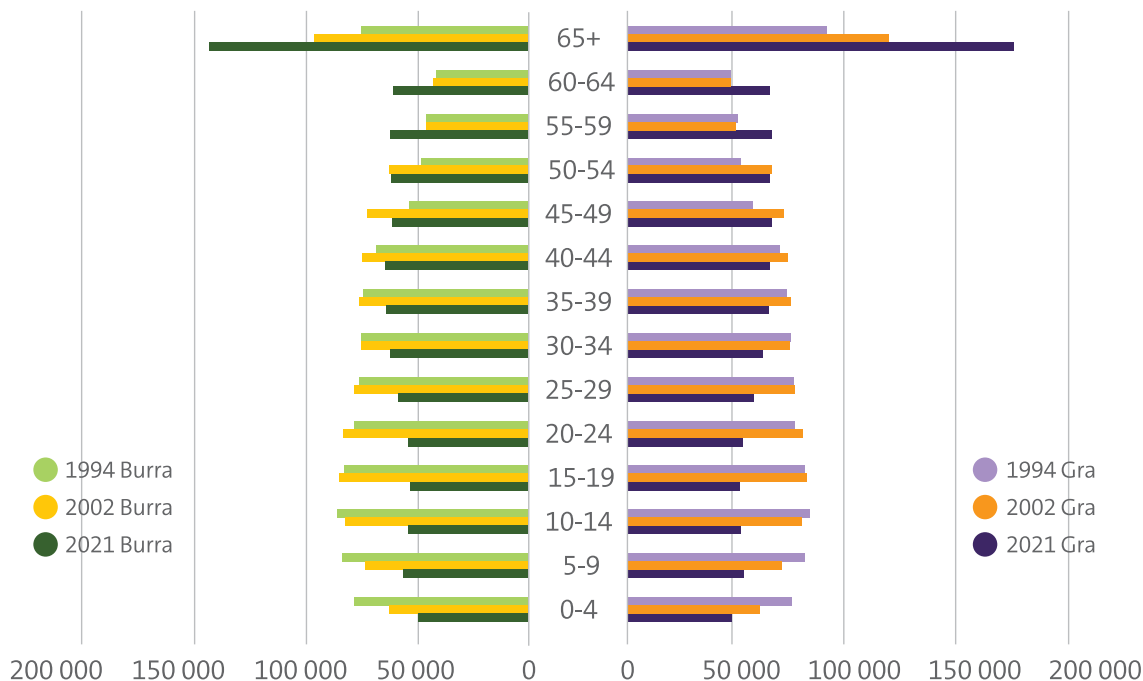
GRAFIKU 2.

Numri i burrave për 1000 gra në Regjistrimet e Popullsisë të viteve 1994, 2002 dhe 2021

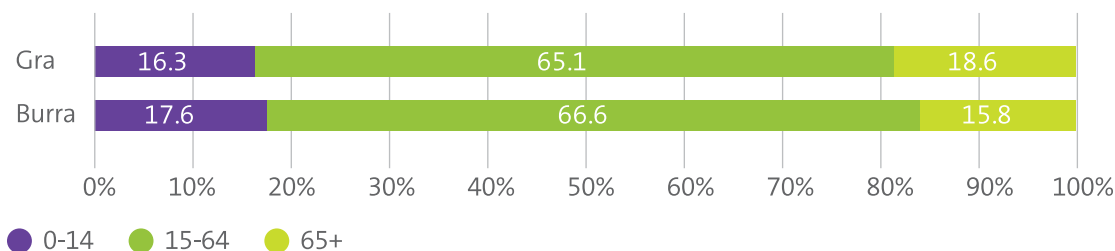
GRAFIKU 3.

Popullsia sipas moshës dhe gjinisë sipas regjistrimeve të popullsisë në 1994, 2002 dhe 2021.

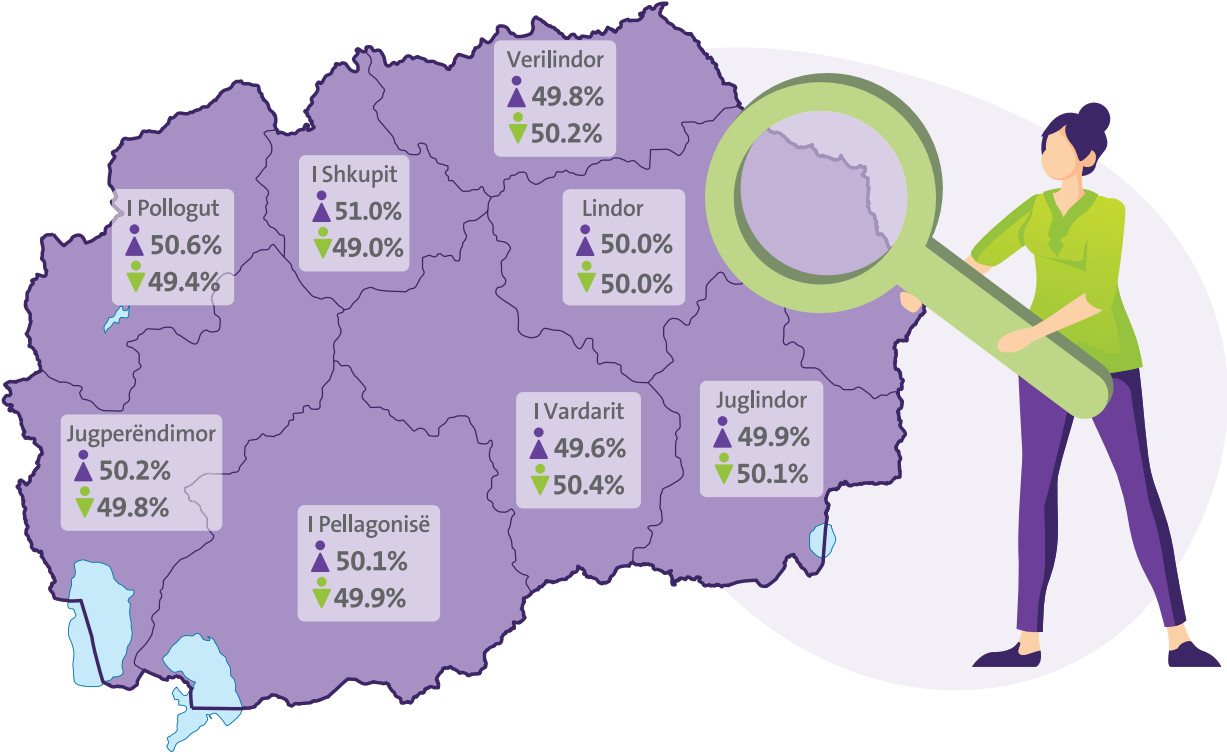
GRAFIKU 4.

Pjesëmarrja e grave dhe burrave sipas grupmoshave bazë, Regjistrimi i Popullsisë 2021.

GRAFIKU 5.

Struktura e popullsisë sipas rajoneve, sipas gjinisë, Regjistrimi i popullsisë në vitin 2021

Rajoni	Gjinia	Gjithsej	%
Rajoni i Vardarit	Gjithsej	138 722	100
	Gra	68 847	49.6
	Burra	69 875	50.4
Rajoni Lindor	Gjithsej	150 234	100
	Gra	75 123	50.0
	Burra	75 111	50.0
Rajoni Jugperëndimor	Gjithsej	177 398	100
	Gra	89 033	50.2
	Burra	88 365	49.8
Rajoni Juglindor	Gjithsej	148 387	100
	Gra	73 982	49.9
	Burra	74 405	50.1

Rajoni	Gjinia	Gjithsej	%
Rajoni i Pellagonisë	Gjithsej	210 431	100
	Gra	105 449	50.1
	Burra	104 982	49.9
Rajoni i Pollogut	Gjithsej	251 552	100
	Gra	127 375	50.6
	Burra	124 177	49.4
Rajoni Verilindor	Gjithsej	152 982	100
	Gra	76 140	49.8
	Burra	76 842	50.2
Rajoni i Shkupit	Gjithsej	607 007	100
	Gra	309 677	51.0
	Burra	297 330	49.0

GRAFIKU 6.

Vlerësimi i popullsisë, sipas moshës dhe gjinisë, gjendja më 30.06.2023

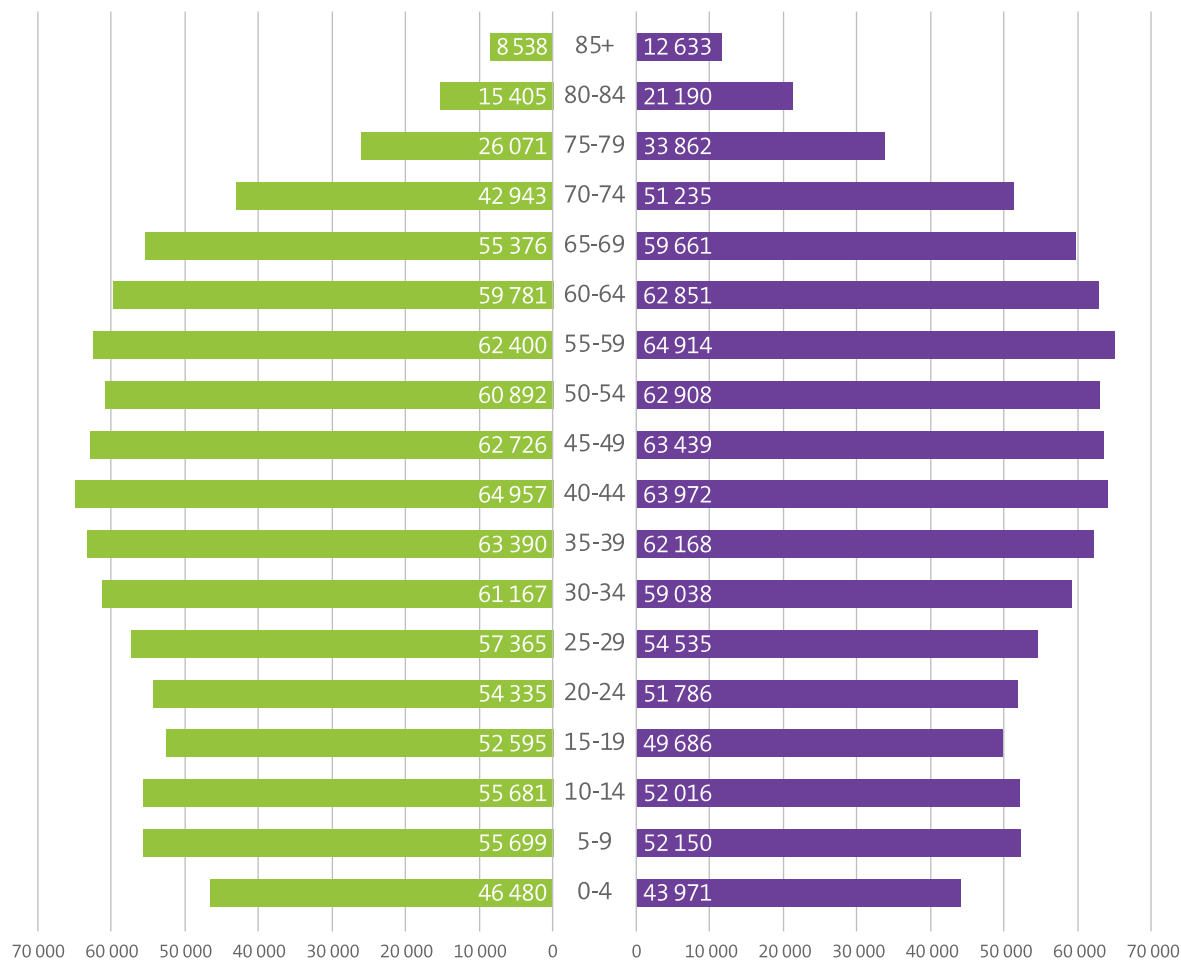

TABELA 1.
Mosha mesatare e popullsisë

Burra		Gra
39.9	2021	41.7
40	2022	41.9
40.3	2023	42.1

TABELA 2.
Jetëgjatësia e pritur

Burra		Gra
72.4	2019-2021	76.8
72.2	2020-2022	76.7
73.2	2021-2023	77.6

TABELA 3.
Popullsia totale rezidente sipas llojit të aftësisë së kufizuar, grupmoshave dhe gjinisë,
Regjistrimi i popullsisë në vitin 2021

Lloji i paaftësisë	Gjinia	Grupmoshat			
		Gjithsej	0-14	15-65	65+
Gjithsej	Gjithsej	94 412	1 674	40 985	51 753
	Gra	52 203	661	20 415	31 127
	Burra	42 209	1 013	20 570	20 626
Me lëvizjen	Gjithsej	38 499	258	13 597	24 644
	Gra	23 021	121	6 859	16 041
	Burra	15 478	137	6 738	8 603
Me shikimin	Gjithsej	12 371	307	5 678	6 386
	Gra	6 917	157	3 090	3 670
	Burra	5 454	150	2 588	2 716
Me dëgjimin	Gjithsej	5 947	69	1 419	4 459
	Gra	2 906	29	666	2 211
	Burra	3 041	40	753	2 248
Me komunikimin	Gjithsej	3 896	385	2 193	1 318
	Gra	1 670	106	841	723
	Burra	2 226	279	1 352	595
Vështirësi të tjera	Gjithsej	33 699	655	18 098	14 946
	Gra	17 689	248	8 959	8 482
	Burra	16 010	407	9 139	6 464

TABELA 4.

Lindjet e fëmijëve të gjallës sipas moshës dhe statusit martesor të nënës

	2021		2022		2023	
	E martuar	Jashtë martese	E martuar	Jashtë martese	E martuar	Jashtë martese
Gjithsej	16 102	2 546	15 775	2 298	14 681	2 056
Nën 15 vjeç	-	20	-	17	-	14
15-19	311	480	272	433	215	369
20-24	2 645	670	2 636	587	2 291	498
25-29	5 685	649	5 432	571	5 026	491
30-34	4 992	454	4 894	405	4 609	385
35-39	2 074	207	2 091	204	2 087	226
40-44	376	61	410	72	414	61
45-49	13	3	34	6	34	9
50 +	6	2	6	3	5	2
E panjohur	-	-	-	-	-	1

GRAFIKU 7.

Struktura e lindjeve të fëmijëve të gjallë sipas moshës së nënës

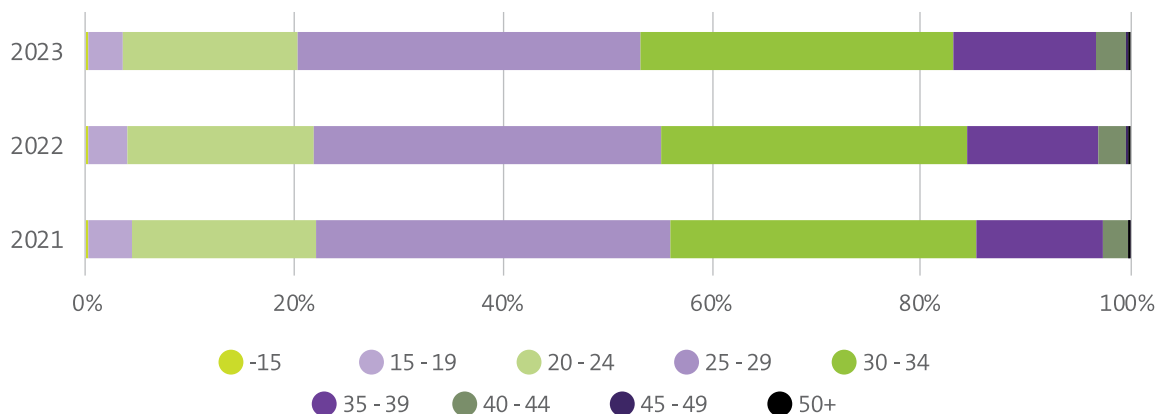

TABELA 5.
Lindjet e fëmijëve të gjallë sipas moshës së nënës, qytet/fshat

	2021		2022		2023	
	Qytet	Fshat	Qytet	Fshat	Qytet	Fshat
Gjithsej	11 772	8 073	10 866	7 207	10 171	6 566
Nën 15 vjeç	15	1	12	5	7	7
15-19	511	387	428	277	351	233
20-29	5 442	4 890	4 904	4 322	4 443	3 863
30-39	5 454	2 665	5 148	2 446	4 966	2 341
40-49	343	130	368	154	397	121
50 +	7	-	5	3	5	1
E panjohur	-	-	1	0	2	-

TABELA 6.
Mosha mesatare e nënës gjatë lindjes,
gjithsej dhe në fëmijën e parë

Gjithsej lindje		Lindja e parë
29.2	2021	27.5
29.4	2022	27.7
29.6	2023	28.1

GRAFIKU 8.

Shkalla e përgjithshme e lindshmërisë

GRAFIKU 9. Indeksi vital - Lindjet e fëmijëve të gjallë në 100 vdekje

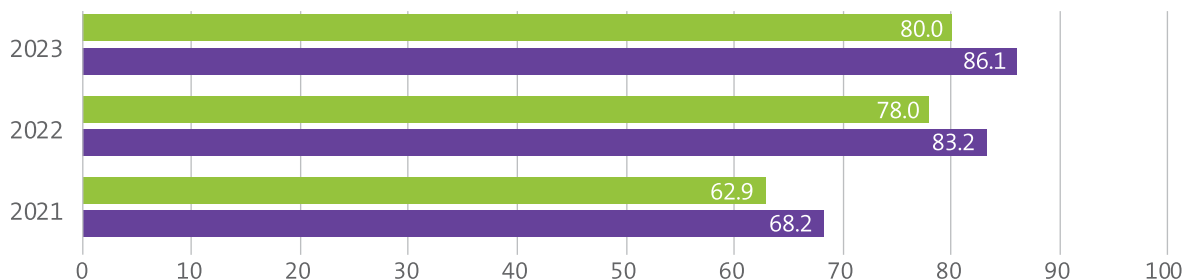

TABELA 7. Mortaliteti

Shkalla e mortalitetit	
2021	15.5
2022	12.3
2023	11.0

Shkalla e foshnjave të vdekura	
2021	2.9
2022	1.4
2023	0.9

Shkalla e vdekshmërisë perinatale	
2021	9.3
2022	6.9
2023	7.6

Shkalla e vdekshmërisë neonatale	
2021	4.6
2022	3.2
2023	1.8

Shkalla e vdekshmërisë së fëmijëve nën 5 vjeç

2021	4.9
2022	3.8
2023	2.4

TABELA 8.

Foshnja të vdekura në moshë foshnjërie sipas moshës

	Gjithsej	Deri 24 orë	1-6 ditë	7 - 29 ditë	1 - 3 muaj	4 - 6 muaj	7-11 muaj
2021	85	12	19	23	17	8	6
2022	58	9	6	12	16	10	5
2023	30	3	5	7	7	5	3

TABELA 9.

Të vdekur, qytet/fshat

	2021			2022			2023		
	Gjithsej	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra
Gjithsej	28 516	13 361	15 155	22 459	11 868	10 591	20 187	10 640	9 547
Qytet	17 955	8 259	9 696	14 354	7 514	6 840	12 724	6 657	6 067
Fshat	10 561	5 102	5 459	8 105	4 354	3 751	7 463	3 983	3 480

GRAFIKU 10.

Mosha mesatare e të vdekurve

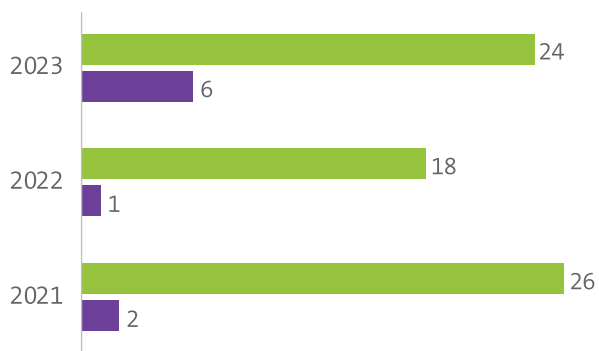
TABELA 10.

Persona të vdekur nga vdekjet e dhunshme

	2021		2022		2023	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	258	419	132	354	112	300
Raste fatkeqësie	225	339	107	275	82	206
Vetëvrasje	32	73	24	74	26	78
Vrasje	1	7	1	5	4	16
Në %	100	100	100	100	100	100
Raste fatkeqësie	87.2	80.9	81.1	77.7	73.2	68.7
Vetëvrasje	12.4	17.4	18.2	20.9	23.2	26
Vrasje	0.4	1.7	0.8	1.4	3.6	5.3

GRAFIKU 11.

Persona të vdekur fatkeqësi transporti

GRAFIKU 12.
Martesat e lidhura sipas moshës

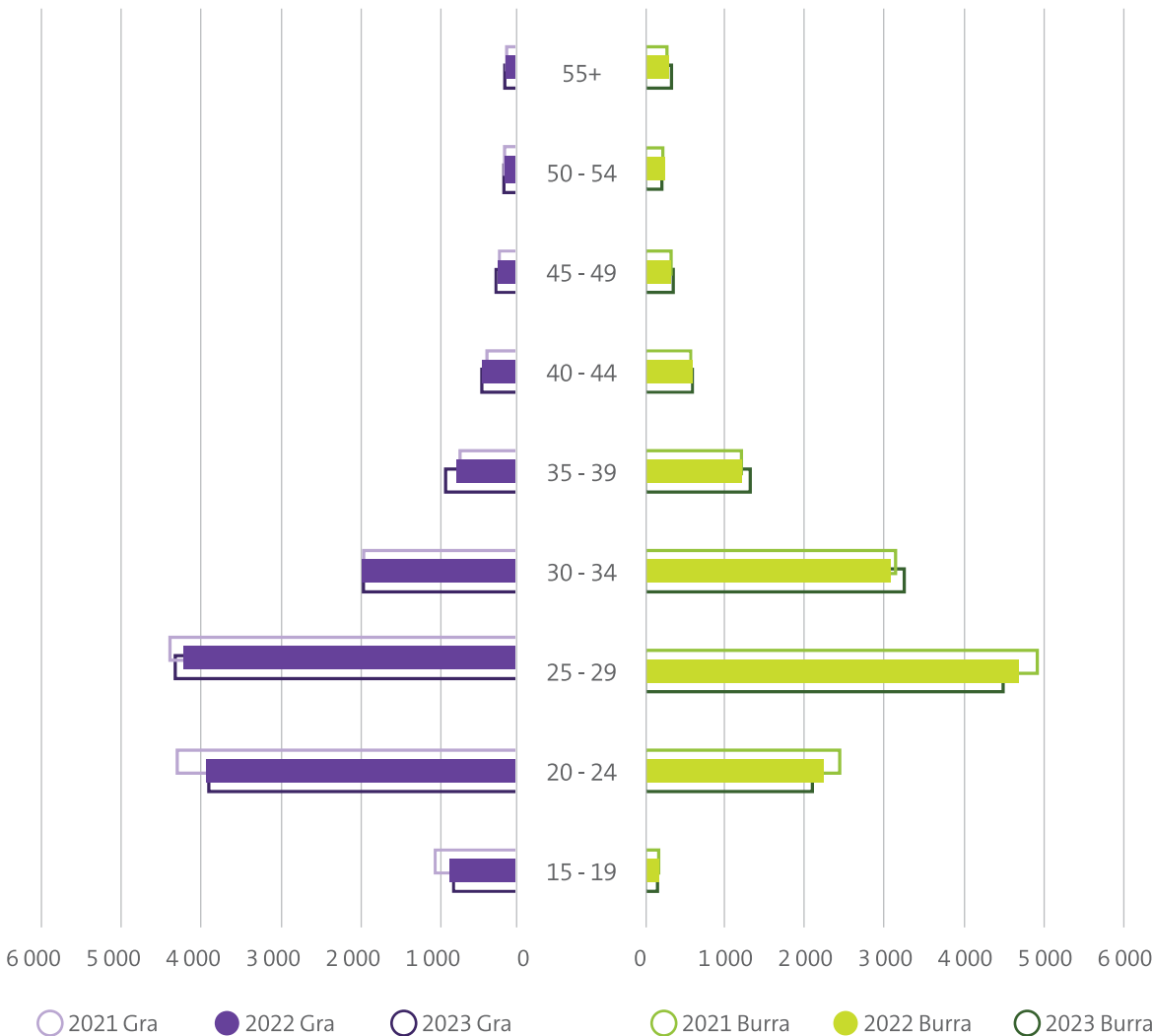

TABELA 11.

Martesa e parë e lidhur e nuses sipas moshës, nën 20 vjeç

Moshë e nuses	Martesa e parë		
	2021	2022	2023
16	23	32	26
17	46	40	39
18	447	349	336
19	519	443	391
Gjithsej	1 035	864	792

TABELA 12.

Martesa e parë e lidhur e dhëndrit sipas moshës, nën 20 vjeç

Moshë e dhëndrit	Martesa e parë		
	2021	2022	2023
16	2	1	2
17	6	3	2
18	54	50	47
19	109	120	102
Gjithsej	171	174	153

TABELA 13.

Moshë mesatare në martesën e parë

Gra		Burra
27.0	2021	29.8
27.1	2022	29.9
27.5	2023	30.1

TABELA 14.

Martesa të lidhura sipas statusit të mëparshëm martesor

Statusi i mëparshëm martesor	Gra	Burra
2021		
E pamartuar/I pamartuar	12 531	12 437
Vejushë/Vejan	59	89
E divorcuar/I divorcuar	747	811
2022		
E pamartuar/I pamartuar	12 065	12 001
Vejushë/Vejan	71	109
E divorcuar/I divorcuar	746	772
2023		
E pamartuar/I pamartuar	11 813	11 687
Vejushë/Vejan	85	136
E divorcuar/I divorcuar	774	849

TABELA 15.

Martesa të lidhura sipas radhës së martesës

Martesa me radhë	Gra	Burra
2021		
E parë	12 531	12 437
E dytë	777	825
E tretë e më shumë	29	75
2022		
E parë	12 065	12 001
E dytë	785	811
E tretë e më shumë	32	70
2023		
E parë	11 813	11 687
E dytë	813	882
E tretë e më shumë	46	103

TABELA 16.

Divorcet sipas moshës së bashkëshortëve

	Gruaja		Burri		Gruaja		Burri	
	2021		2022		2023			
Gjithsej	1 964		1 613		1 765			
Nën 20	14	1	14	3	14	2		
20 – 24	160	72	126	52	151	68		
25 – 29	307	207	252	178	262	211		
30 – 34	354	330	298	281	314	289		
35 – 39	364	365	269	268	310	295		
40 – 44	274	308	239	273	273	268		
45 – 49	199	242	183	205	189	235		
50 +	292	439	232	353	252	397		

TABELA 17.

Divorci sipas kohëzgjatjes së martesës

Kohëzgjatja në vite	Viti		
	2021	2022	2023
Gjithsej	1 964	1 613	1 975
Nën 1 vjet	91	72	79
1	137	113	143
2	149	90	114
3	115	98	111
4	102	110	121
5-9	451	360	393
10-14	276	230	248
15+	643	540	556

GRAFIKU 13.

Divorcet sipas fëmijëve të ndarë pas divorcit (%)

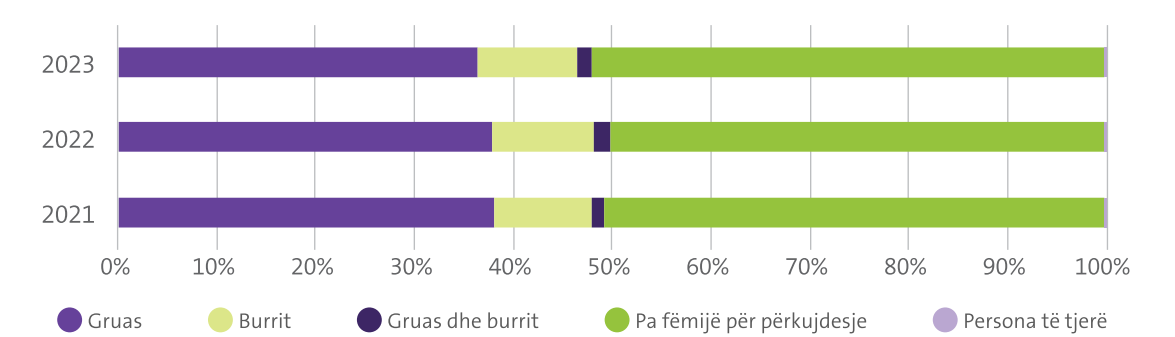

TABELA 18.

Treguesit bazë për martesat e lidhura dhe divorcet

Viti	Shkalla e nupcialitetit (martesa të lidhura në 1.000 banorë)	Shkalla e divorcialitetit (divorce në 1.000 banorë)	Divorce në 1.000 martesa të lidhura
2021	7.3	1.1	147.3
2022	7.0	0.9	125.2
2023	6.9	1.0	139.3

GRAFIKU 14.

Familjet sipas llojit të familjes, Regjistrimi i popullsisë në vitin 2021

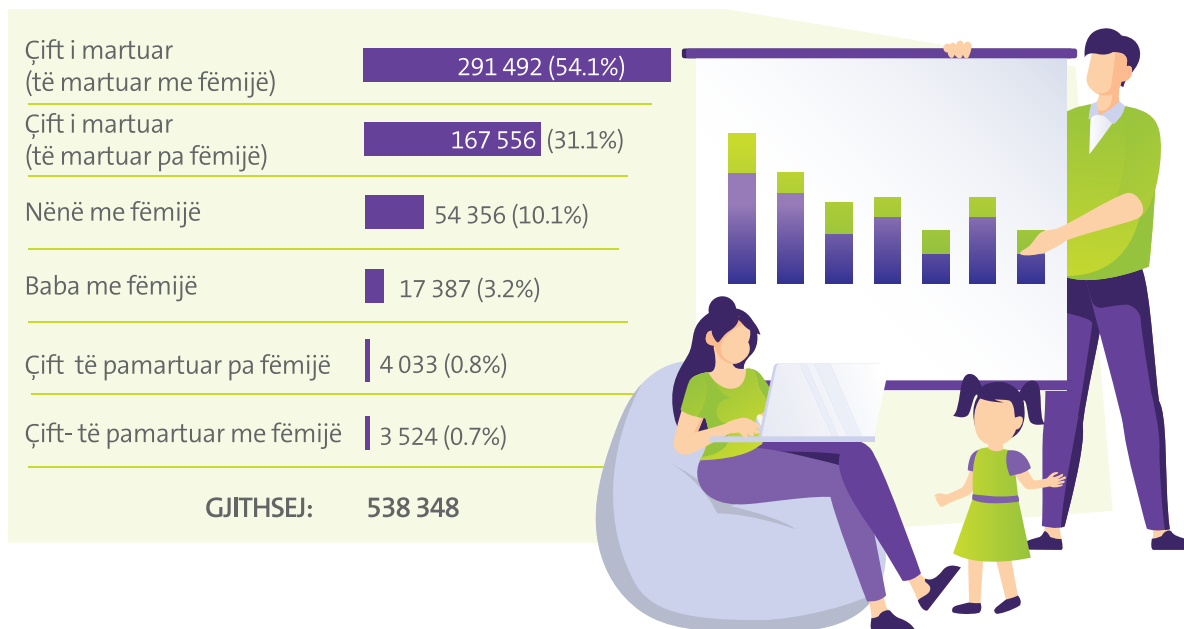

TABELA 19.

Migrimet e brendshme Qytetarë të ardhur, sipas gjinisë dhe moshës,

	Maqedonia e Veriut	Shkup	Maqedonia e Veriut	Shkup	Maqedonia e Veriut	Shkup
	2021		2022		2023	
Gjithsej	6 407	1 999	6 377	2 342	6 220	2 005
0-14	2	0	8	2	23	2
15-29	2 786	591	2 609	698	2 372	543
30-64	3 182	1 279	3 288	1 461	3 350	1 321
65+	437	129	472	181	475	139
Gra	4 593	1 167	4 554	1 393	4 412	1 231
0-14	2	0	4	2	9	0
15-29	2 409	409	2 230	487	2 039	390
30-64	1 976	696	2 087	820	2 114	765
65+	206	62	233	84	250	76
Burra	1 814	832	1 823	949	1 808	774
0-14	0	0	4	0	14	2
15-29	377	182	379	211	333	153
30-64	1 206	583	1 201	641	1 236	556
65+	231	67	239	97	225	63

TABELA 20.

Qytetarë të ardhur sipas gjinisë, sipas rajoneve

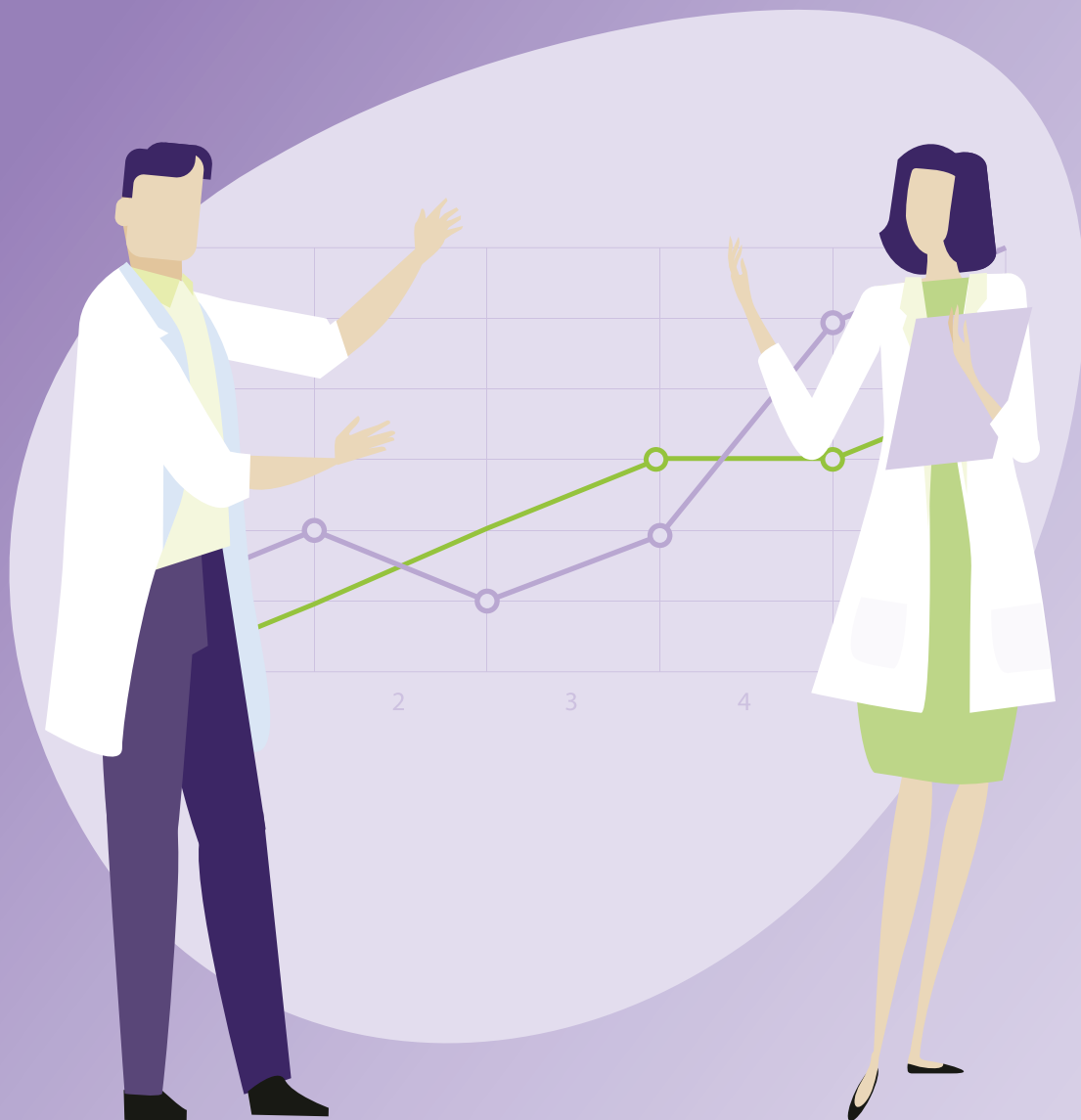
	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra
	2021			2022			2023		
Maqedonia e Veriut	3 381	1 019	2 362	3 628	1 133	2 495	3 542	1 094	2 448
I Vardarit	262	53	209	244	48	196	236	45	191
Lindor	272	57	215	241	57	184	284	71	213
Jugperëndimor	314	94	220	359	116	243	381	132	249
Juglindor	263	73	190	252	55	197	248	66	182
I Pellagonisë	240	55	185	208	49	159	258	62	196
I Pollogut	258	44	214	224	48	176	238	39	199
Verilindor	220	45	175	197	38	159	180	30	150
I Shkupit	1 552	598	954	1 903	722	1 181	1 717	649	1 068

Shënim: Të dhënat i referohen numrit total të imigrantëve dhe emigrantëve në Republikën e Maqedonisë të Veriut, por nuk përfshijnë imigrantët dhe emigrantët në të njëjtin rajon.

TABELA 21.

Të migruar në vende të tjera sipas gjinisë dhe moshës, sipas rajonit

		RMV		I Vardarit		Lindor		Jugperëndimor		Juglindor		I Pellagonisë		I Pollogut		Verilindor		I Shkupit	
		Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj	Qytetarë të RMV	Të huaj
2021																			
0-14	M	60	6	7	0	14	0	3	0	1	2	1	3	5	0	6	0	23	1
	G	61	4	6	0	14	0	6	0	1	0	1	1	7	0	6	1	20	2
15-29	M	218	33	33	1	20	0	54	3	13	1	7	7	26	2	5	0	60	19
	G	176	19	31	0	15	0	40	2	16	0	3	6	34	6	4	0	33	5
30-64	M	321	100	56	2	22	0	45	20	24	0	25	19	63	0	7	2	79	57
	G	334	17	46	0	15	0	43	0	37	1	17	5	64	1	13	1	99	9
65+	M	26	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	12	0	0	0	10	1
	G	34	2	2	0	0	0	10	0	3	0	1	0	11	0	2	0	5	2
2022																			
0-14	M	79	31	3	0	28	0	4	2	0	2	0	1	7	1	0	0	37	25
	G	86	33	4	0	26	0	6	1	0	0	0	0	9	0	2	0	39	32
15-29	M	248	92	27	5	26	0	53	11	7	0	1	6	41	5	2	0	91	65
	G	220	36	29	0	18	0	47	0	6	1	1	1	34	7	2	1	83	26
30-64	M	624	231	83	7	62	0	76	39	23	12	3	6	117	3	6	0	254	164
	G	488	41	55	0	29	1	82	1	21	2	0	1	88	3	4	1	209	32
65+	M	84	3	1	0	1	0	20	2	1	0	0	0	29	0	1	0	31	1
	G	76	2	4	0	2	0	10	0	2	0	0	0	35	0	0	0	23	2
2023																			
0-14	M	104	6	32	0	26	0	5	0	0	1	0	2	9	0	0	0	32	3
	G	113	10	27	0	42	0	3	0	0	1	0	7	2	0	3	0	36	2
15-29	M	285	80	61	2	23	0	74	3	11	3	0	17	44	0	2	3	70	52
	G	242	14	59	0	21	0	70	0	13	1	0	2	27	2	1	1	51	8
30-64	M	624	201	116	7	46	0	114	29	39	4	0	27	131	4	2	0	176	130
	G	541	30	119	0	38	0	124	2	40	1	0	12	87	3	3	0	130	12
65+	M	55	2	11	0	3	0	8	1	3	0	0	0	7	0	0	0	23	1
	G	70	0	8	0	3	0	11	0	1	0	0	0	11	0	0	0	36	0

SHËNDETËSIA

Në vitin 2023, nga numri i përgjithshëm i personave të vdekur, 47.3% janë gra. Pjesëmarrje më të madhe kanë personat e vdekur nga sëmundjet e sistemit të qarkullimit të gjakut me 8836 persona, nga të cilët 50.6% janë gra, pasuar nga rastet në të cilat neoplazma është shkaku i vdekjes, nga të cilët 40% janë gra. Shkalla e vdekshmërisë nga sëmundjet kronike është dukshëm më e lartë tek burrat sesa tek gratë. Numri i përgjithshëm i vetëvrasjeve është pothuajse i njëjtë, por ato janë një shkak më i shpeshtë i vdekjes te burrat.

Të dhënat nga fusha e shëndetit seksual dhe riprodhues tregojnë se shkalla e aborteve ka rënë nga 17.1 aborte në 100 lindje të fëmijëve të gjallë në vitin 2021 në 13.2 në vitin 2023. Gjatë së njëjtës periudhë ka rënë ndjeshëm edhe numri i aborteve tek gratë e moshës mbi 35 vjeç.

Mesatarisht në Republikën e Maqedonisë së Veriut në periudhën 2013 deri 2022 ka 7217 raste të reja kanceri në nivel vjetor, gjegjësisht në 100.000 banorë ka 374.78 raste. 53.8% e rasteve janë burra, ndërsa 46.2% janë gra. Deri në moshën 50 vjeçare gratë janë të përfaqësuara me 61.82%, ndërsa burrat me 38.2%. Në moshën mbi 50 vjeç, burrat janë të përfaqësuar me 55.9% për dallim nga gratë, të cilat janë të përfaqësuara me 44.1%.

Rreth 88% të rasteve të kancerit janë në mesin e popullatës e cila është më e vjetër se 50 vjet, nga të cilët ndërmjet 50 dhe 60 vjet janë 18.2%. Rreth 0,1% të rasteve të kancerit paraqiten te fëmijët dhe adoleshentët më të ri se 15 vjet.

Diagnoza më e zakonshme te popullata femërore është neoplazma malinje e gjirit me 25,1%.

PËRKUFIZIME

Person i vdekur është çdo person i lindur i gjallë që ka përjetuar ndërprerje të përhershme të të gjitha funksioneve jetësore

Aborti - ndërprerja e shtatzënisë

Kanceri është një emër gjithëpërfshirës për më shumë se njëqind sëmundje të ndryshme që ndodhin në rastin e rritjes së pakontrolluar të qelizave për shkak të defekteve në mekanizmin normal të punës së trupit tonë.

TABELA 1.

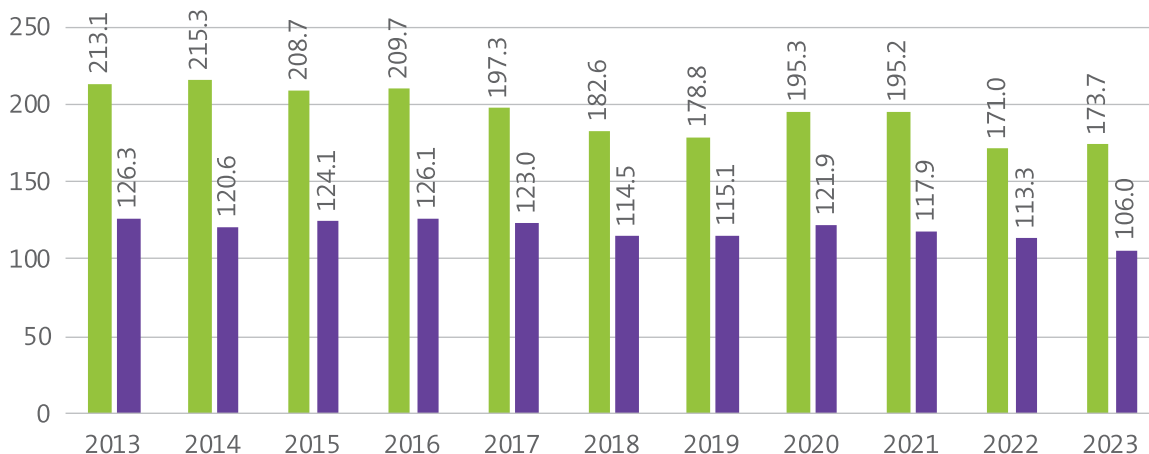
Persona të vdekur sipas shkaqeve të vdekjes¹

	2021			2022			2023		
	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra
Gjithsej	28 516	15 155	13 361	22 459	11 868	10 591	20 187	10 640	9 547
Sëmundje të sistemit të qarkullimit të gjakut	10 238	5 054	5 184	9 284	4 555	4 729	8 836	4 369	4 467
Neoplazma	3 931	2 336	1 595	3 809	2 227	1 582	3 747	2 249	1 498
Simptoma, shenja dhe rezultate jonormale klinike, të paklasifikuara diku tjetër	2 521	1 335	1 186	2 960	1 582	1 378	2 804	1 497	1 307
KOVID-19	5 888	3 384	2 504	1 532	944	588	1 449	637	812
Sëmundje të sistemit të frymëmarrjes	1 192	663	529	1 002	558	444	943	560	383
Sëmundje endokrine, të ushqyerjes dhe metabolizmit	1 661	694	967	1 507	693	814	909	374	535
Sëmundje të sistemit nervor	1 074	466	608	958	416	542	515	275	240
Sëmundje të sistemit uro-gjenital	517	279	238	463	250	213	350	252	98
Lëndime, helmime dhe disa pasoja të tjera të shkaqeve të jashtme	677	419	258	486	354	132	119	77	42
Sëmundje të sistemit të tretjes	600	398	202	311	213	98	412	300	112
Tjetër	217	127	90	147	76	71	103	50	53

¹ Klasifikimi ndërkombëtar statistikor i sëmundjeve dhe problemeve të lidhura me shëndetin, Rishikimi i 10-të

GRAFIKU 1.

Shkalla e vdekshmërisë nga sëmundjet kronike në 100,000 persona nën moshën 65 vjeç

GRAFIKU 2.

Rastet e reja të kancerit në Republikën e Maqedonisë së Veriut

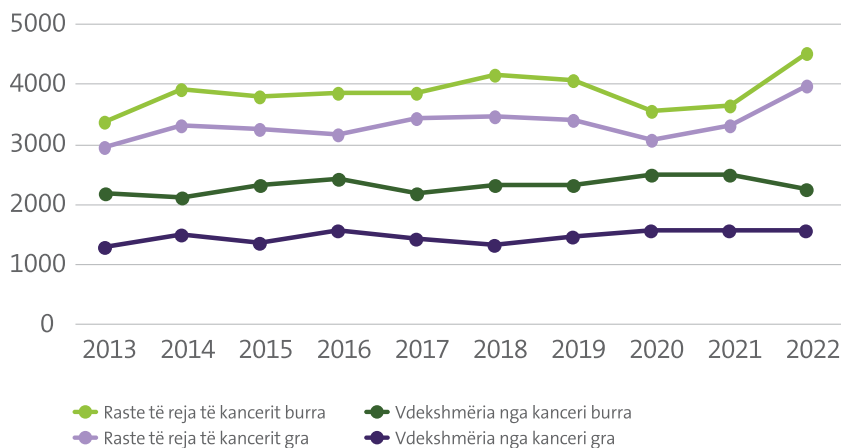

TABELA 2.

Vdekshmëria nga kanceri

Burra		Gra
2 324	2020	1 588
2 324	2021	1 598
2 223	2022	1 586

Burimi: Instituti i Shëndetit Publik

TABELA 3.

Shpërndarja sipas moshës e rasteve të kancerit gjatë 10 viteve, 2013 - 2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
>=0 - <5	burra	4	3	6	8	4	6	6	4	6	5
	gra	5	1	1	4	5	3	4	3	2	2
>=5 - <10	burra	7	6	8	3	4	2	10	5	0	3
	gra	2	5	2	1	3	1	4	5	2	7
>=10 - <15	burra	2	6	9	5	2	4	9	3	3	3
	gra	2	8	4	2	4	1	7	3	4	5
>=15 - <20	burra	5	10	8	9	12	13	13	10	10	10
	gra	11	12	8	7	11	6	11	4	5	9
>=20 - <25	burra	14	15	21	21	18	10	14	11	16	12
	gra	11	15	11	20	17	14	9	15	10	21
>=25 - <30	burra	31	25	17	25	20	22	18	21	28	31
	gra	27	24	25	18	22	10	24	23	36	27
>=30 - <35	burra	26	32	43	42	21	29	33	23	34	42
	gra	52	38	56	37	61	43	55	55	46	47
>=35 - <40	burra	42	44	42	45	40	42	55	38	46	61
	gra	75	92	81	89	85	80	96	97	90	110
>=40 - <45	burra	67	64	66	82	66	65	70	61	62	81
	gra	124	125	134	124	128	146	131	120	145	177
>=45 - <50	burra	133	140	103	120	109	126	130	121	120	123
	gra	194	208	208	199	207	199	209	186	208	262
>=50 - <55	burra	234	295	259	222	217	263	219	184	197	227
	gra	259	289	303	289	309	320	264	244	264	341
>=55 - <60	burra	419	448	445	434	410	417	372	337	317	423
	gra	398	416	400	373	418	416	403	329	350	434
>=60 - <65	burra	521	658	605	642	620	644	650	567	558	617
	gra	447	469	504	487	505	519	465	439	455	578
>=65 - <70	burra	531	659	769	719	776	819	765	689	737	881
	gra	415	513	490	501	552	548	554	491	569	641
>=70 - <75	burra	511	606	548	570	597	675	731	616	685	884
	gra	324	416	407	402	453	459	444	434	485	571
>=75 - <80	burra	448	528	484	468	511	523	481	418	439	596
	gra	310	371	305	307	336	347	368	309	302	399
>=80	burra	378	392	378	438	427	505	497	450	408	516
	gra	304	308	324	302	329	348	351	329	336	346

Burimi: Instituti i Shëndetit Publik

TABELA 4.

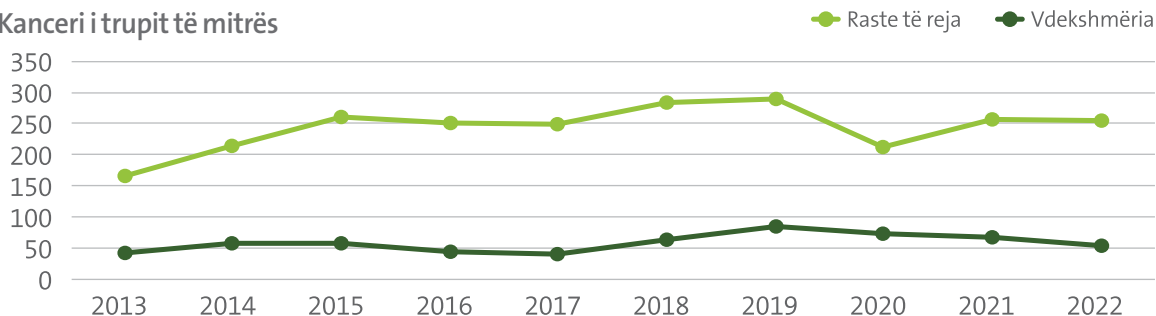
Shpërndarja sipas moshës e vdekshmërisë nga kanceri gjatë 10 viteve, 2013 - 2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
>=0 - <5	burra	1	2	1	2	2	0	1	0	2	2
	gra	3	2	0	0	1	0	1	1	1	1
>=5 - <10	burra	3	2	5	1	4	1	0	4	1	0
	gra	2	2	1	0	2	1	4	2	0	1
>=10 - <15	burra	1	0	3	1	3	3	2	1	2	2
	gra	1	2	1	1	1	1	2	1	0	1
>=15 - <20	burra	2	1	2	4	3	2	2	1	2	0
	gra	3	0	3	2	2	1	1	0	1	1
>=20 - <25	burra	4	2	2	1	5	2	2	3	5	4
	gra	1	3	3	2	1	1	0	3	2	2
>=25 - <30	burra	8	7	4	6	9	5	5	1	3	8
	gra	6	5	8	7	6	2	4	3	2	2
>=30 - <35	burra	13	5	8	17	5	9	6	10	6	8
	gra	9	6	8	11	15	12	2	8	10	13
>=35 - <40	burra	12	10	16	13	12	12	12	18	12	16
	gra	25	18	22	29	24	19	14	17	10	8
>=40 - <45	burra	29	27	28	27	26	17	19	26	24	23
	gra	33	35	30	31	27	31	33	33	33	30
>=45 - <50	burra	80	60	44	55	51	55	53	50	40	48
	gra	72	59	54	70	50	52	48	58	58	54
>=50 - <55	burra	119	145	142	123	101	129	103	96	92	79
	gra	97	116	104	97	93	92	79	91	96	92
>=55 - <60	burra	254	231	237	252	220	213	196	191	201	188
	gra	148	143	146	147	152	148	147	153	145	132
>=60 - <65	burra	344	339	367	357	340	335	339	345	351	294
	gra	205	198	202	223	218	220	213	194	190	215
>=65 - <70	burra	343	337	414	415	417	435	423	461	491	372
	gra	214	255	231	280	253	241	255	278	276	269
>=70 - <75	burra	342	378	329	356	332	362	414	433	438	478
	gra	207	233	206	211	230	233	248	266	285	264
>=75 - <80	burra	326	333	329	314	327	304	320	294	301	339
	gra	203	250	197	230	201	200	234	216	210	226
>=80	burra	308	284	314	351	330	360	356	390	353	362
	gra	236	241	281	247	252	235	263	264	270	275

Burimi: Instituti i Shëndetit Publik

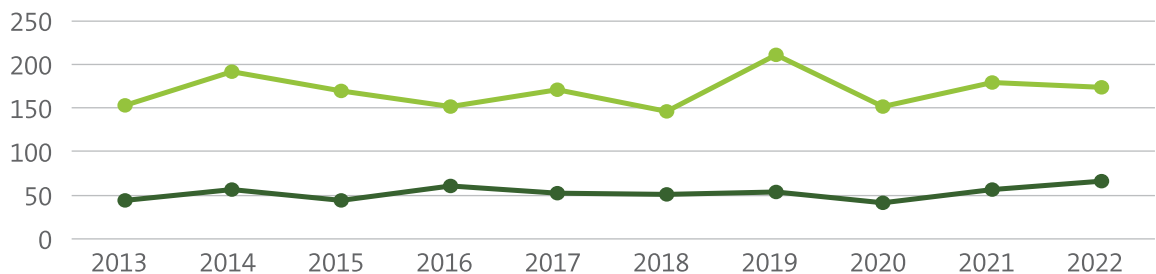
GRAFIKU 3.

Kanceri i trupit të mitrës

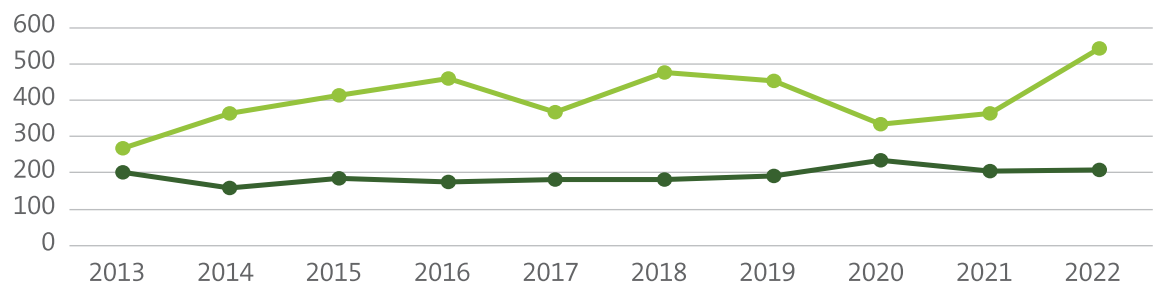
GRAFIKU 4.

Kanceri i qafës së mitrës

GRAFIKU 5.

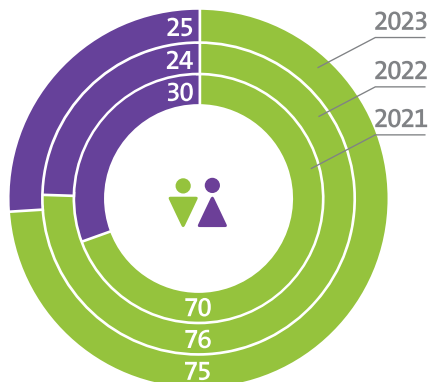
Kanceri i prostatës

Burimi: Instituti i Shëndetit Publik

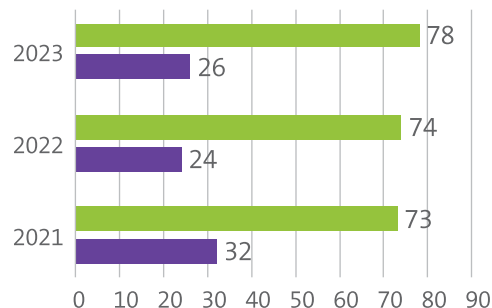
GRAFIKU 6.

Vetëlëndim i qëllimshëm (vetëvrasje), %

GRAFIKU 7.

Numri i vetëvrasjeve

GRAFIKU 8.

Shkalla e abortit, në 100 lindje të fëmijëve të gjallë

TABELA 5.

Numri i aborteve sipas moshës (gra të moshës nën 20 vjeç dhe mbi 35 vjeç, 2012-2022)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Numri i aborteve, të gjitha moshat	5387	4983	4738	4587	4251	4236	3992	3784	3308	3168	2602	2207
Numri i aborteve, të gratë e moshës nën 20 vjeç	236	237	217	217	161	142	144	127	76	78	107	74
Numri i aborteve të gratë e moshës mbi 35 vjeç	1897	1756	1558	1530	1493	1471	1406	1388	1213	1112	960	716

Burimi: Instituti i Shëndetit Publik

ARSIMI DHE KOMUNIKIMI

Kushtet në fushën e arsimit nuk ndryshojnë në varësi të nivelit të arsimit. Kështu, në arsimin fillor dhe të mesëm, numri i nxënësve në gjeneratën hyrëse po zvogëlohet nga viti në vit.

Në arsimin fillor dhe të mesëm, gjithashtu, nga viti në vit vërehet e njëjta strukturë gjinore të nxënësit. Numri i nxënësve të regjistruara në arsimin fillor, në vitin shkollor 2023/2024 dhe 2022/2023 është 48%. Numri i nxënësve të regjistruara në arsimin e mesëm, në vitin shkollor 2023/2024 dhe 2022/2023 është 49%.

Numri i studenteve të regjistruara ka shënuar rritje minimale, 59% në vitin 2022/2023, ndërsa në vitin 2023/2024 është 60%.

Numri i nxënësve dhe nxënësve që vazhdojnë nga arsimi fillor në atë të mesëm është në rënie.

Numri i nxënësve që e kanë ndërprerë shkollimin është i parëndësishëm (si të nxënësve ashtu edhe të nxënësve), si në arsimin fillor ashtu edhe në atë të mesëm, dhe është deri në 1%.

Në arsimin fillor dhe të mesëm mbizotërojnë mësimdhënëset e gjinisë femërore.

Në arsimin e mesëm, nxënësve janë më të interesuara për arsimin e gjimnazit, ndërsa nxënësve për arsimin profesional.

Përqindjet neto të nxënësve të regjistruar (të të dy gjinive) në arsimin fillor dhe të mesëm janë në rënie.

Në arsimin e lartë, nga viti në vit, struktura gjinore tregon se në fakultete regjistrohen më shumë gra. Gjithashtu, më shumë gra regjistrohen në studimet e ciklit të dytë dhe të tretë, dhe ky raport vlen edhe për studentët që kanë kryer studimet e ciklit të parë, të dytë dhe të tretë.

PËRKUFIZIME

Nxënës është një person që ka mbaruar shkollën dhe ka marrë një diplomë për njohuri dhe aftësi të caktuara.

Studentë janë personat të cilët pas përfundimit të shkollimit të mesëm paraprak dhe plotësimit të kushteve për regjistrim në institucionet e arsimit të lartë, e vazhdojnë arsimin e mëtutjeshëm në shkollat e larta profesionale dhe fakultetet në Republikën e Maqedonisë si studentë të rregullt ose të çrregullt.

Titullin **magjistër** i shkencave e fitojnë personat me arsim të lartë të kryer më parë, studime të kryera pasuniversitare dhe tezë të mbrojtur të magjistraturës.

Titullin **specialist** e fitojnë personat me arsim të lartë të kryer më parë, studime të kryera pasuniversitare (në kohëzgjatje prej të paktën 1 vit) dhe tezë të mbrojtur të specializimit. Këtu nuk përfshihet specializimi në fushën e shkencave mjekësore, sepse në atë rast nuk bëhet fjalë për marrjen e titullit profesional specialist, por për specializim në profesion.

Titulli **doktor shkencash** i referohet personave me arsim të lartë të përfunduar, gradën akademike magjistër i shkencave dhe disertacion të mbrojtur të doktoraturës.

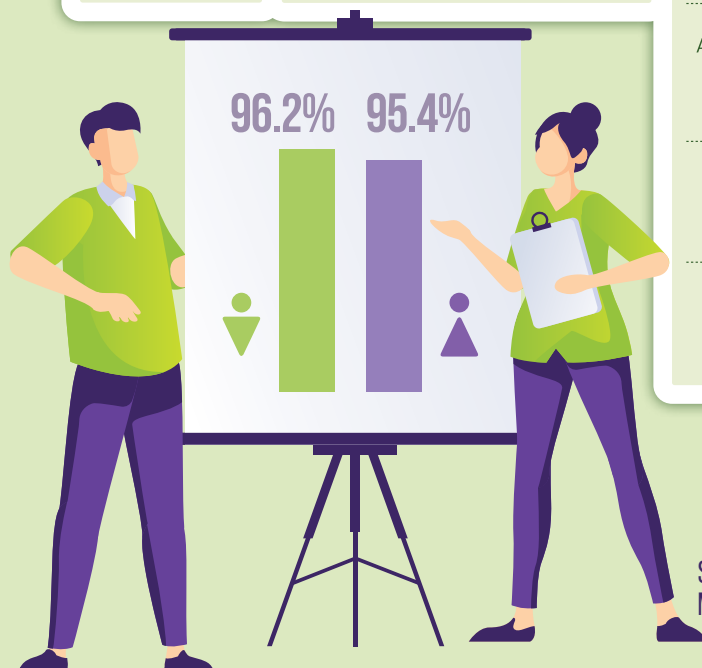
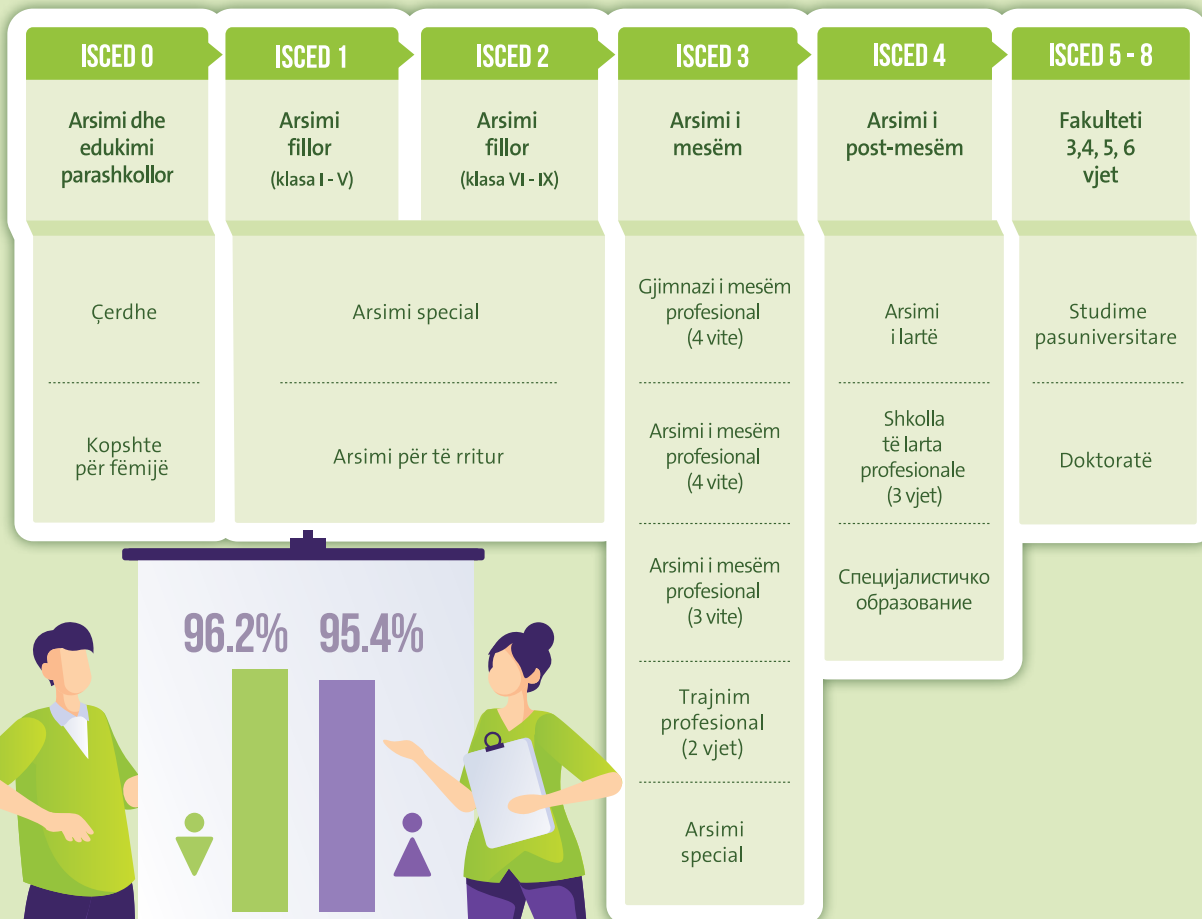
Mësimdhënës është personi që kryen punë edukativo-arsimore në shkollë, sipas një programi të caktuar mësimor.

Mësimdhënës dhe bashkëpunëtorë të institucioneve të arsimit të lartë janë personat që japin mësim, dhe që sipas titullit mësimor-shkencor janë: - profesor i rregullt, profesor inordinar (i asociuar), docent (në fakultete) - ligjërues i lartë, ligjërues dhe profesor në një shkollë të lartë profesionale (në shkollat e larta profesionale)

Shkalla neto e regjistrimit në arsimin fillor paraqet raportin ndërmjet nxënësve në arsimin fillor të cilët janë të moshës së përcaktuar me Ligjin për Arsimin Fillor dhe popullatës së moshës përkatëse (nga 6 deri në 14 vjeç).

Shkalla neto e regjistrimit në arsimin e mesëm paraqet raportin ndërmjet nxënësve në arsimin e mesëm të cilët janë të moshës së përcaktuar me Ligjin për Arsimin e Mesëm dhe popullatës së moshës përkatëse (nga 15 deri në 18 vjeç).

Shkalla neto e regjistrimit në arsimin e lartë paraqet raportin ndërmjet studentëve në arsimin e lartë dhe popullatës së moshës përkatëse (nga 18 deri në 23 vjeç).

SHKALLA E SHKRIM-LEXIMIT TË POPULLSISË
MOSHA 15+ VJEÇ, REGJISTRIMI I POPULLSISË 2021

TABELA 1.

Popullsia totale rezidente e moshës 15 vjeç e lart sipas nivelit më të lartë arsimor, sipas gjinisë, sipas moshës, Regjistrimi i popullsisë në vitin 2021

Niveli më i lartë i përgatitjes shkollore	Gjinia	Gjithsej	15-19	20-24	25-29	30-64	65+
I/E paarsimuar	Gra	16 204	374	386	528	7 088	7 828
	Burra	6 988	425	364	492	3 533	2 174
Arsim fillor të papërfunduar	Gra	42 120	1 140	540	640	13 210	26 590
	Burra	20 009	1 222	411	514	7 077	10 785
Arsim fillor	Gra	241 081	35 749	5 013	7 282	126 083	66 954
	Burra	182 375	38 143	4 657	5 781	91 854	41 940
Arsim i mesëm	Gra	293 426	11 756	35 891	22 166	175 260	48 353
	Burra	378 949	12 080	41 858	33 683	233 522	57 806
Arsim i lartë	Gra	140 391	-	7 200	19 861	93 327	20 003
	Burra	122 958	-	4 392	13 641	77 353	27 572
Magjistraturë	Gra	16 796	-	259	2 977	13 226	334
	Burra	12 858	-	144	1 662	10 279	773
Doktoraturë	Gra	2 923	-	-	32	2465	426
	Burra	3 114	-	-	26	2221	867
E panjohur	Gra	22 085	1 611	2 739	3 305	12 806	1 624
	Burra	23 089	1 535	2 699	3 555	13 998	1 302

GRAFIKU 1.

Pjesëmarrja në arsimin parashkollor, % e fëmijëve të moshës 4 vjeç e lart

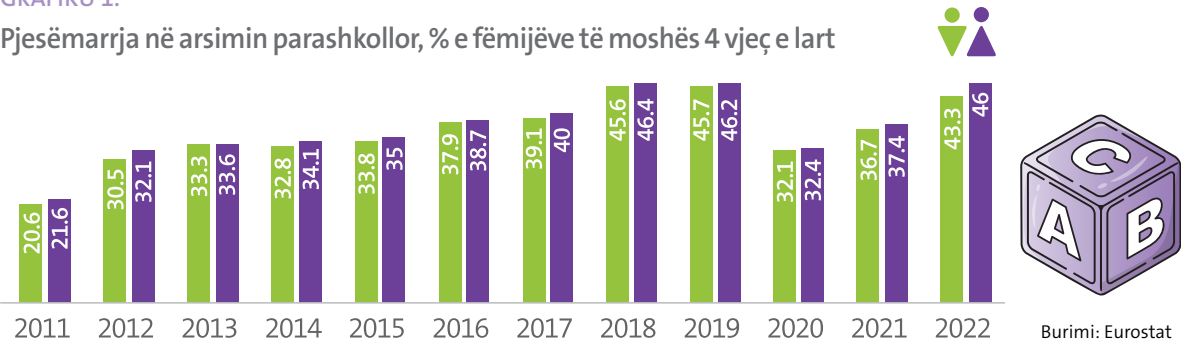

TABELA 2.

Nxënës dhe studentë të regjistruar në procesin arsimor dhe shkallët neto të regjistrimit

	Numri i nxënësve		Struktura sipas gjinisë, %		Shkalla neto e regjistrimit	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
2021/2022						
Arsimi fillor	90 608	96 041	49	51	96	96
Arsimi i mesëm	34 801	36 217	49	51	83	81
Arsimi i lartë ¹⁾	28 287	19 540	59	41	36	24
2022/2023						
Arsimi fillor	89 676	95 423	48	52	95	94
Arsimi i mesëm	33 825	35 402	49	51	82	81
Arsimi i lartë ¹⁾	28 755	19 849	59	41	37	31
2023/2024						
Arsimi fillor	88 277	93 847	48	52	93	92
Arsimi i mesëm	33 058	34 220	49	51	81	79
Arsimi i lartë ¹⁾	28 408	19 018	60	40	37	29

1) Studentë shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

TABELA 3.

Kalueshmëria e nxënësve nga arsimi fillor në të mesëm dhe nga ai i mesëm në atë të lartë, numri dhe struktura

	Numri i nxënësve		Struktura sipas gjinisë, %	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Numri i nxënësve që e kanë përfunduar arsimin fillor				
2020/2021	9 337	9 836	49	51
2021/2022	9 239	9 773	49	51
2022/2023	9 172	9 619	49	51
Nxënës të regjistruar në vitin I të arsimit të mesëm				
2021/2022	8 615	9 457	48	52
2022/2023	8 670	9 243	48	52
2023/2024	8 441	9 076	48	52

	Numri i nxënësve		Struktura sipas gjinisë, %	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Numri i nxënësve që e kanë përfunduar arsimin e mesëm				
2020/2021	9 476	10 014	49	51
2021/2022	9 691	9 710	50	50
2022/2023	9 243	9 632	49	51
Nxënës të regjistruar për herë të parë në vitin I të arsimit të lartë				
2021/2022	6 603	5 266	56	44
2022/2023	6 738	5 553	55	45
2023/2024	6 971	5 092	58	42

TABELA 4.

Nxënësit që e kanë kryer arsimin e mesëm të rregullt, sipas profesionit, 2021/2022

Arsimi	Nxënësit		Struktura sipas gjinisë, %	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Gjimnazi	3 781	3 173	54	46
Gjimnazi gjuhësor	381	176	68	32
Gjimnazi matematiko-natyror	1 582	1 309	55	45
Gjimnazi i përgjithshëm	1 818	1 688	52	48
Arsimi profesional	5 767	6 365	48	52
Arsimi bujqësor-veterinar	93	192	33	67
Arsimi i pylltarisë-përpunimit të drurit	40	130	24	76
Arsimi i gjeologjisë-minierës dhe metalurgjisë	13	23	36	64
Arsimi i tekstilit-lëkurës	162	79	67	33
Arsimi i ndërtimtarisë-gjeodezisë	134	264	34	66
Arsimi ekonomik-juridik dhe tregtar	845	664	56	44
Arsimi i bujqësisë	5	16	24	76
Arsimi ushqimor	-	-	-	-
Arsimi i minierës	1	7	13	88
Arsimi i makinerisë	73	1 096	6	94
Arsimi i elektroteknikës	335	1 434	19	81
Arsimi kimik-teknologjik	271	204	57	43
Arsimi i përpunimit të drurit	-	-	-	-
Mjekësia veterinare	11	14	44	56
Tekstili	-	-	-	-
Grafik	41	33	55	45
Shërbime personale	393	184	68	32
Gjeodezik	-	-	-	-
Ndërtimtaria	14	8	64	36
Transporti	239	219	52	48
Transporti	-	-	-	-
Arsimi i hotelerisë-turistik	174	396	31	69
Arsimi ekonomik	270	310	47	53
Arsimi juridik	93	110	46	54
Arsimi shëndetësor	2 494	779	76	24
Fizkulturë	66	203	25	75
Arsimi i prodhimit -përpunimit	-	-	-	-
Arsimi artistik	143	172	45	55
Arsimi figurativ	48	33	59	41
Arsimi muzikor	81	134	38	62
Balet	14	5	74	26
Gjithsej	9 691	9 710	50	50

TABELA 5.

Nxënësit që e kanë kryer arsimin e mesëm të rregullt, sipas profesionit, 2022/2023

Arsimi	Nxënësit		Struktura sipas gjinisë, %	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Gjimnazi	3 643	3 095	54	46
Gjimnazi gjuhësor	333	155	68	32
Gjimnazi matematiko-natyror	1 462	1 144	56	44
Gjimnazi i përgjithshëm	1 848	1 796	51	49
Arsimi profesional	5 450	6 398	46	54
Arsimi bujqësor-veterinar	84	141	37	63
Arsimi i pylltarisë-përpunimit të drurit	54	117	32	68
Arsimi i gjeologjisë-minierës dhe metalurgjisë	4	32	11	89
Arsimi i tekstitit-lëkurës	142	110	56	44
Arsimi i ndërtimtarisë-gjeodezisë	142	224	39	61
Arsimi ekonomik-juridik dhe tregtar	898	718	56	44
Arsimi i bujqësisë	9	21	30	70
Arsimi ushqimor	-	-	-	-
Arsimi i minierës	-	-	-	-
Arsimi i makinerisë	62	1 038	6	94
Arsimi i elektroteknikës	327	1 666	16	84
Arsimi kimik-teknologjik	278	168	62	38
Arsimi i përpunimit të drurit	-	-	-	-
Mjekësia veterinare	11	22	33	67
Tekstili	7	-	100	-
Grafik	31	47	40	60
Shërbime personale	388	121	76	24
Gjeodezik	-	-	-	-
Ndërtimtaria	-	6	-	100
Transporti	220	261	46	54
Transporti	-	-	-	-
Arsimi i hotelerisë-turistik	166	397	29	71
Arsimi ekonomik	215	245	47	53
Arsimi juridik	102	63	62	38
Arsimi shëndetësor	2 272	907	71	29
Fizkulturë	38	94	29	71
Arsimi i prodhimit -përpunimit	-	-	-	-
Arsimi artistik	150	139	52	48
Arsimi figurativ	66	36	65	35
Arsimi muzikor	69	96	42	58
Balet	15	7	68	32
Gjithsej	9 243	9 632	49	51

GRAFIKU 2.

Nxënësit që e kanë vazhduar shkollimin, %

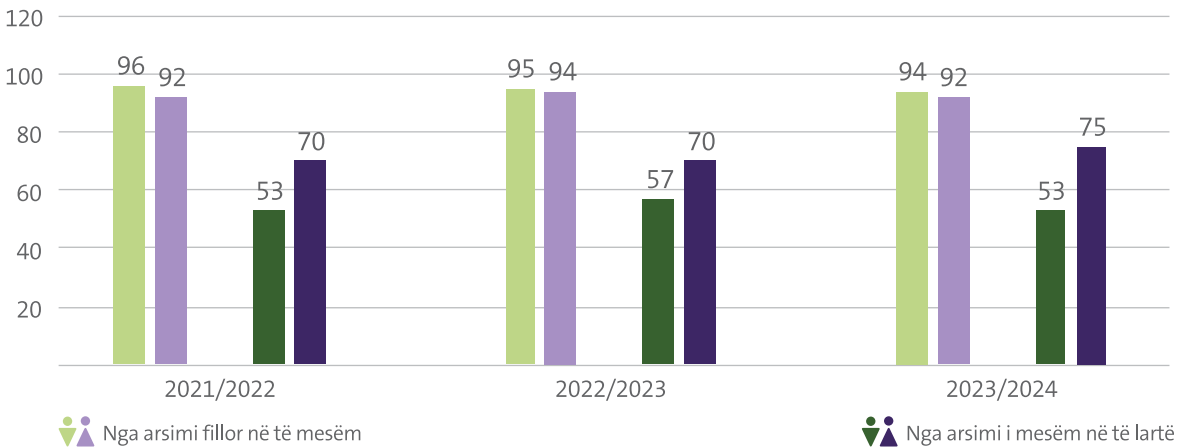

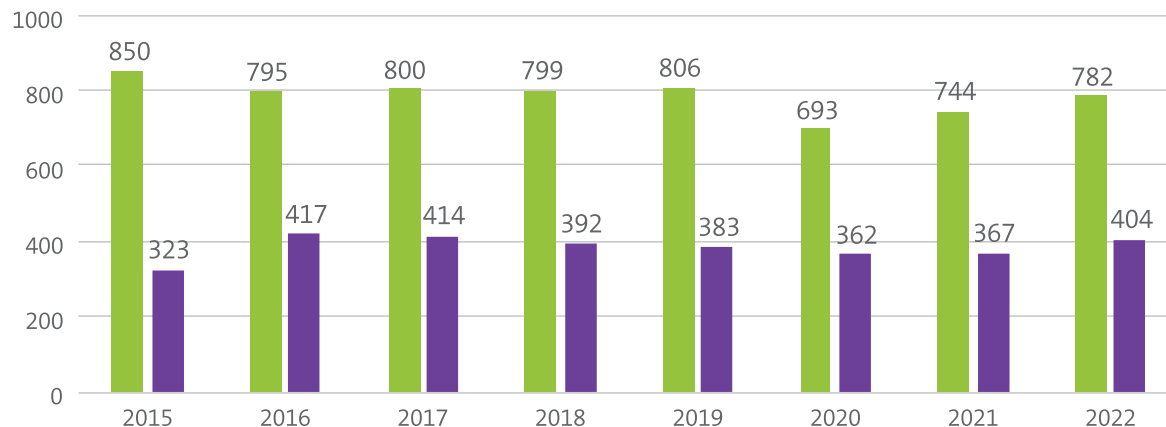
TABELA 6.

Nxënësit që e kanë ndërprerë arsimin, numri dhe përqindjet

	Numri i nxënësve		Struktura sipas gjinisë, %		Shkalla e ndërprerjes	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
2020/2021						
Arsimi fillor	86	97	47	53	0.1	0.1
Arsimi i mesëm	52	129	29	71	0.2	0.4
2021/2022						
Arsimi fillor	131	119	52	48	0.1	0.1
Arsimi i mesëm	170	421	29	71	0.5	1.2
2022/2023						
Arsimi fillor	199	151	57	43	0.2	0.2
Arsimi i mesëm	105	236	31	69	0.3	0.7

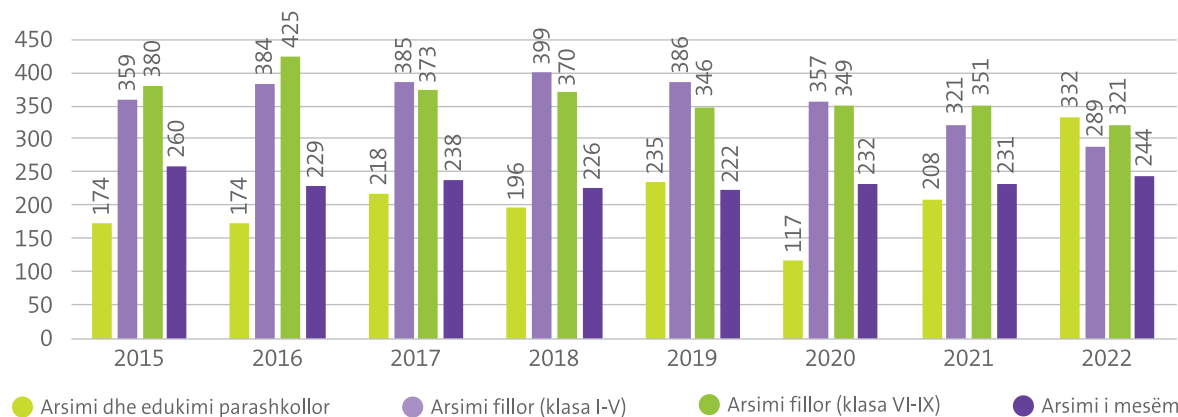
GRAFIKU 3.

Numri i fëmijëve me aftësi të kufizuara në arsimin formal, sipas gjinisë, sipas viteve

GRAFIKU 4.

Numri i nxënësve me aftësi të kufizuara të përfshirë në procesin arsimor sipas klasifikimit KSNAR/ISCED

Profil i popullsisë së fëmijëve në Republikën e Maqedonisë së Veriut: Rezultate nga analiza e të dhënave për fëmijët nga Regjistrimi i Popullsisë, Amvisërive dhe Banesave në vitin 2021 dhe nga të dhënat administrative

TABELA 7.

Mësimdhënësit në arsimin fillor dhe të mesëm, numri dhe struktura

	Numri		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2021/2022			
Arsimi fillor	13 374	5 764	70	30
Arsimi i mesëm	4 461	2 697	62	38
	2022/2023			
Arsimi fillor	13 591	5 459	71	29
Arsimi i mesëm	4 447	2 600	63	37
	2023/2024			
Arsimi fillor	13 570	5 261	72	28
Arsimi i mesëm	4 509	2 542	64	36

TABELA 8.

Gjithsej studentë të regjistruar dhe të diplomuar në studimet deridiplomike, numri dhe struktura

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	Studentë të regjistruar			
2021/2022	29 858	21 724	58	42
2022/2023	30 969	22 852	58	42
2023/2024	30 704	21 612	59	41
	Studentë të diplomuar			
2021	4 564	3 189	59	41
2022	4 270	3 213	57	43
2023	4 814	2 608	65	35

TABELA 9.

Studentë, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, të cilët kanë përfunduar studimet deridiplomike, sipas fushave shkencore, numri dhe struktura

2022	Studentë të diplomuar		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	4 078	2 901	58	42
Arsimi	247	34	88	12
Artet dhe shkencat humane	478	226	68	32
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	450	300	60	40
Administrim biznesi dhe drejtësi	940	830	53	47
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	166	44	79	21
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	246	391	39	61
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	368	382	49	51
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	51	67	43	57
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	948	257	79	21
Shërbime	184	370	33	67

2023	Studentë të diplomuar		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	4 607	2 396	66	34
Arsimi	206	29	88	12
Artet dhe shkencat humane	525	214	71	29
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	663	128	84	16
Administrim biznesi dhe drejtësi	1 145	629	65	35
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	156	41	79	21
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	279	391	42	58
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	380	346	52	48
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	62	70	47	53
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	971	254	79	21
Shërbime	220	294	43	57

TABELA 10.

Persona të regjistruar në studimet pasuniversitare, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas degës shkencore të tezës së specializimit që është paraqitur, numri dhe struktura

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2022/2023			
Gjithsej	1 553	1 137	58	42
Arsimi	163	32	84	16
Artet dhe shkencat humane	114	65	64	36
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	241	147	62	38
Administrim biznesi dhe drejtësi	555	396	58	42
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	51	8	86	14
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	106	134	44	56
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	214	261	45	55
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	19	20	49	51
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	40	13	75	25
Shërbime	50	61	45	55
	2023/2024			
Gjithsej	1 386	1 005	58	42
Arsimi	90	19	83	17
Artet dhe shkencat humane	133	69	66	34
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	187	115	62	38
Administrim biznesi dhe drejtësi	461	317	59	41
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	130	31	81	19
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	102	153	40	60
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	166	205	45	55
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	13	10	57	43
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	53	14	79	21
Shërbime	51	72	41	59

TABELA 11.

Persona të regjistruar në studime pasuniversitare, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas degës shkencore të punës së aplikuar specialistike, numrit dhe strukturës

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2022/2023			
Gjithsej	215	104	67	33
Artet dhe shkencat humane	1	3	25	75
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	3	6	33	67
Administrim biznesi dhe drejtësi	28	36	44	56
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	-	-	-	-
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	-	1	-	100
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	-	-	-	-
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	1	2	33	67
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	181	54	77	23
Shërbime	1	2	33	67
	2023/2024			
Gjithsej	307	214	59	41
Artet dhe shkencat humane	6	1	86	14
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	2	12	14	86
Administrim biznesi dhe drejtësi	82	95	46	54
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	2	2	50	50
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	-	-	-	-
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	213	80	73	27
Shërbime	2	24	8	92

TABELA 12.

Persona të regjistruar në studimet pasuniversitare, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas degës shkencore të tezës së magjistraturës që është paraqitur, numri dhe struktura

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2022			
Gjithsej	862	552	61	39
Arsimi	32	6	84	16
Artet dhe shkencat humane	75	28	73	27
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	107	104	51	49
Administrim biznesi dhe drejtësi	372	207	64	36
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	17	7	71	29
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	29	33	47	53
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	158	132	54	46
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	9	3	75	25
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	33	7	83	18
Shërbime	30	25	55	45
	2023			
Gjithsej	865	626	58	42
Arsimi	23	4	85	15
Artet dhe shkencat humane	70	46	60	40
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	93	79	54	46
Administrim biznesi dhe drejtësi	369	242	60	40
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	31	13	70	30
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	20	30	40	60
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	187	157	54	46
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	6	3	67	33
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	43	12	78	22
Shërbime	23	40	37	63

TABELA 13.

Specialistë të shkencave, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas llojit të fushës shkencore të tezës së specializimit dhe gjinisë, numrit, strukturës dhe vitit të kryerjes së specializimit

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2022			
Gjithsej	162	126	56	44
Artet dhe shkencat humane	4	9	31	69
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	16	31	34	66
Administrim biznesi dhe drejtësi	55	70	44	56
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	3	-	100	-
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	1	6	14	86
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	-	1	-	100
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	81	7	92	8
Shërbime	2	2	50	50
	2023			
Gjithsej	126	72	64	36
Arsimi	1	-	100	-
Artet dhe shkencat humane	2	3	40	60
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	7	13	35	65
Administrim biznesi dhe drejtësi	28	38	42	58
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	2	-	100	-
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	2	4	33	67
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	82	11	88	12
Shërbime	2	3	40	60

TABELA 14.

Persona të regjistruar në studimet pasuniversitare, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas degës shkencore të studimeve të doktoraturës, numri dhe struktura

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2021/2022			
Gjithsej	223	187	54	46
Arsimi	9	3	75	25
Artet dhe shkencat humane	25	7	78	22
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	22	31	42	58
Administrim biznesi dhe drejtësi	42	31	58	42
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	8	6	57	43
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	3	6	33	67
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	42	33	56	44
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	7	8	47	53
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	61	41	60	40
Shërbime	4	21	16	84
	2022/2023			
Gjithsej	294	249	54	46
Arsimi	14	6	70	30
Artet dhe shkencat humane	36	11	77	23
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	32	36	47	53
Administrim biznesi dhe drejtësi	37	34	52	48
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	22	19	54	46
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	11	21	34	66
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	28	26	52	48
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	6	10	38	63
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	92	62	60	40
Shërbime	16	24	40	60

TABELA 15.

Doktorë të shkencave, shtetas të Republikës së Maqedonisë së Veriut, sipas llojit të degës shkencore të disertacionit të doktoraturës dhe gjinisë, numrit, strukturës dhe vitit të kryerjes së studimeve të doktoraturës

	Studentë		Struktura sipas gjinisë, %	
	Gra	Burra	Gra	Burra
	2022			
Gjithsej	70	63	53	47
Arsimi	1	1	50	50
Artet dhe shkencat humane	7	4	64	36
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	6	4	60	40
Administrim biznesi dhe drejtësi	10	6	63	38
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	5	2	71	29
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	3	6	33	67
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	6	6	50	50
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	-	-	-	-
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	32	25	56	44
Shërbime	-	9	-	100
	2023			
Gjithsej	66	45	59	41
Arsimi	6	-	100	0
Artet dhe shkencat humane	9	2	82	18
Shkencat shoqërore, gazetari dhe informim	4	6	40	60
Administrim biznesi dhe drejtësi	11	13	46	54
Shkenca natyrore, matematikë dhe statistikë	3	1	75	25
Teknologjitë e informacionit dhe komunikimit	1	5	17	83
Inxhinieri, prodhim dhe ndërtimtari	6	3	67	33
Bujqësi, pylltari, peshkim dhe mjekësi veterinare	2	1	67	33
Shëndetësi dhe mbrojtje sociale	23	9	72	28
Shërbime	1	5	17	83

TABELA 16.

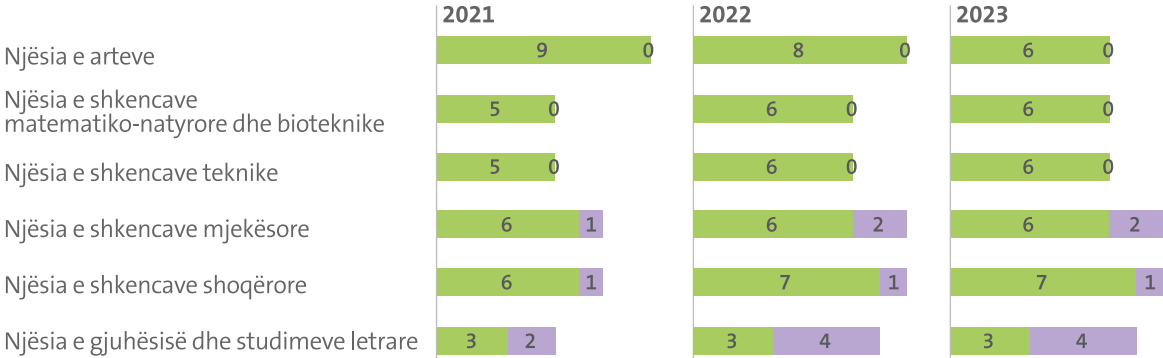
Mësimdhënës dhe bashkëpunëtorë në arsimin e lartë, numri dhe struktura

		Numri		Struktura sipas gjinisë, %	
		Gra	Burra	Gra	Burra
2021/2022	Profesor ordinar	588	758	44	56
	Profesor inordinar	449	491	48	52
	Docent	436	349	56	44
	Ligjërues i lartë i institucionit të lartë arsimor	29	15	66	34
	Ligjërues i institucionit të lartë arsimor	8	10	44	56
	Profesor i shkollës së lartë profesionale	24	7	77	23
	Ligjërues i shkollës së lartë profesionale	14	4	78	22
	Asistent	469	424	53	47
	Asistent i ri	3	10	23	77
	Lektor	36	9	80	20
	Mësimdhënës për punë praktike	12	25	32	68
	Bashkëpunëtor profesional	53	77	41	59
	Bashkëpunëtor	106	101	51	49
	Tituj tjera	31	18	63	37
2022/2023	Profesor ordinar	620	809	43	57
	Profesor inordinar	454	439	51	49
	Docent	427	310	58	42
	Ligjërues i lartë i institucionit të lartë arsimor	26	17	60	40
	Ligjërues i institucionit të lartë arsimor	11	8	58	42
	Profesor i shkollës së lartë profesionale	18	7	72	28
	Ligjërues i shkollës së lartë profesionale	13	7	65	35
	Asistent	423	350	55	45
	Asistent i ri	4	10	29	71
	Lektor	37	2	95	5
	Mësimdhënës për punë praktike	1	3	25	75
	Bashkëpunëtor profesional	65	89	42	58
	Bashkëpunëtor	84	71	54	46
	Tituj tjera	69	122	36	64

		Numri		Struktura sipas gjinisë, %	
		Gra	Burra	Gra	Burra
2023/2024	Profesor ordinar	726	873	45	55
	Profesor inordinar	418	416	50	50
	Docent	407	335	55	45
	Ligjërues i lartë i institucionit të lartë arsimor	15	6	71	29
	Ligjërues i institucionit të lartë arsimor	4	12	25	75
	Profesor i shkollës së lartë profesionale	14	2	88	13
	Ligjërues i shkollës së lartë profesionale	19	17	53	47
	Asistent	446	359	55	45
	Asistent i ri	4	5	44	56
	Lektor	30	4	88	12
	Mësimdhënës për punë praktike	-	-	-	-
	Bashkëpunëtor profesional	63	69	48	52
	Bashkëpunëtor	108	96	53	47
	Tituj tjera	107	101	51	49

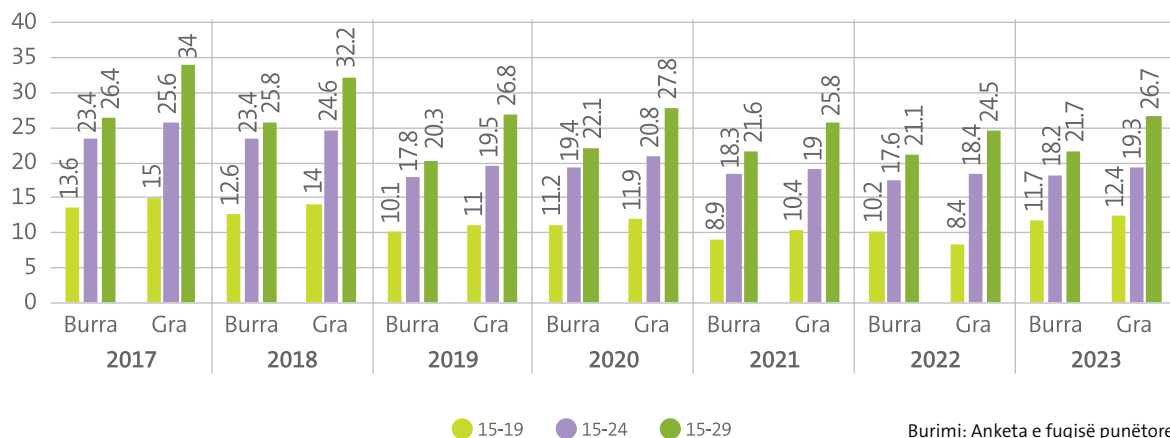
GRAFIKU 5.

Anëtarë të Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Maqedonisë, sipas njësive

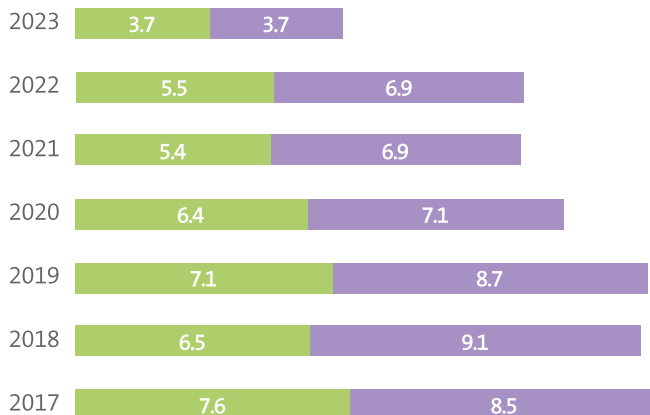
GRAFIKU 6.

Shkallët NEET - Personat që nuk janë të punësuar dhe nuk janë të përfshirë në procesin e arsimit/trajnimit

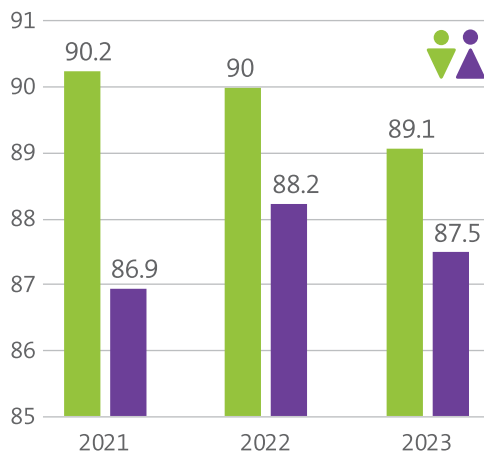
GRAFIKU 7.

Persona që kanë braktisurit herët shkollimin, % e popullsisë së moshës 18-24 vjeç.

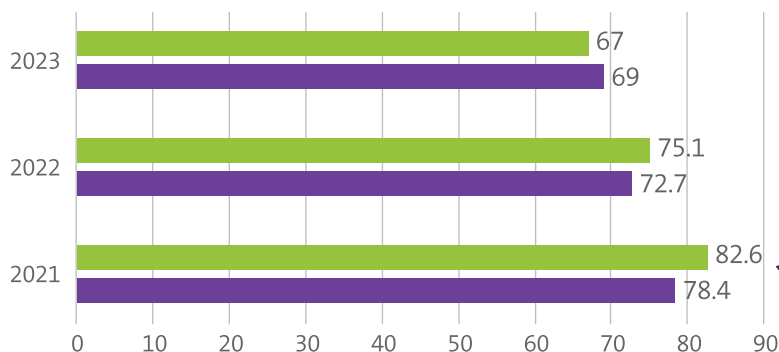
GRAFIKU 8.

Përdoruesit e internetit, sipas gjinisë, %

GRAFIKU 9.

Frekuenca e përdorimit të internetit në 3 muajt e fundit/ Disa herë gjatë ditës, %

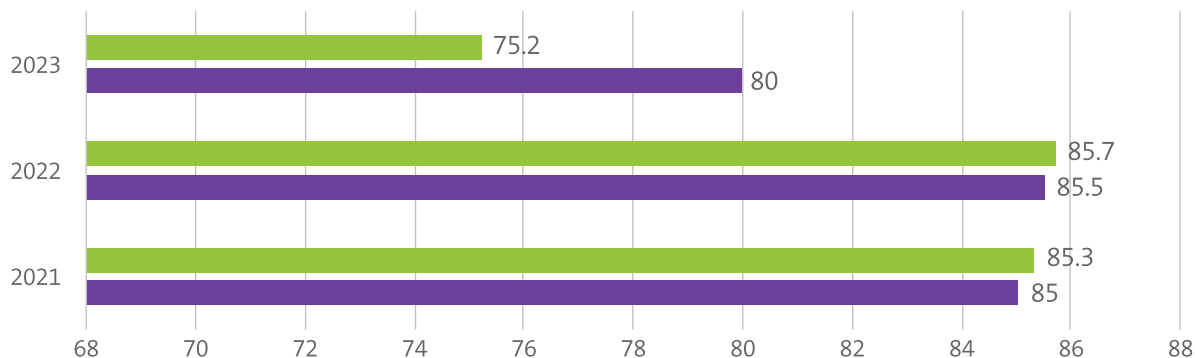

*Vërejtje: Pyetja në vitin 2022 dhe 2023 ka ndryshuar nga vitet e mëparshme kur ishte "Frekuenca e përdorimit të internetit në 3 muajt e fundit / Çdo ditë ose pothuajse çdo ditë"

GRAFIKU 10.

Pjesëmarrja në rrjetet sociale (krijimi i profilit të përdoruesit, dërgimi i mesazheve ose kontribute të tjera në Facebook, Twitter/X, etj.), sipas gjinisë

PJESËMARRJA EKONOMIKE

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, gratë janë dukshëm më pak aktive në tregun e punës sesa burrat. Shkalla e punësimit të grave në vitin 2023 ishte 37.9%, gjegjësisht 57.2% e grave janë ekonomikisht joaktive. Për krahasim, në të njëjtin vit, shkalla e pjesëmarrjes aktive të burrave në tregun e punës ishte 53.2%, ndërsa shkalla e inaktivitetit të tyre ishte 38.0%. Ndryshimet në përqindjet e pjesëmarrjes së grave dhe burrave në tregun e punës çojnë në një hendek gjinor në shkallën e punësimit, e cila në vitin 2023 ishte 18.0%.

Shkalla e punësimit është më e lartë tek gratë burrat e moshës 25-49 vjeç. Tek popullata e re e moshës 15 deri në 29 vjeç, shkalla e punësimit në vitin 2023 ishte 33.6%. Shkalla e punësimit të vajzat dhe gratë e të njëjtës grupmoshë është 27.6%, krahasuar me 39.3% të djemtë dhe burrat.

Si në zonat urbane ashtu edhe në ato rurale të vendit, shumica e popullsisë së punësuar ka të kryer arsimin e mesëm 4-vjeçar, gjegjësisht 44.4% e grave të punësuar dhe 50.5% e burrave të punësuar. Në vitin 2023, dallimi më domethënës është vërejtur në pjesëmarrjen e të punësuarve me arsim të lartë - në mesin e të punësuarve, 38.8% e grave kanë arsim të lartë, kurse e njëjta gjë vlen për 30.0% të burrave të punësuar. Për krahasim, në zonat rurale, 22.7% e grave të punësuar kanë arsim të lartë krahasuar me 12.6% të burrave të punësuar.

Nga numri i përgjithshëm i grave joaktive në tregun e punës, pjesa më e madhe, gjegjësisht 37.4% kanë të kryer vetëm arsimin fillor, kurse 48.5% e tyre jetojnë në zonat rurale të vendit. Pjesa më e madhe e burrave joaktivë kanë të kryer arsimin e mesëm 4-vjeçar, gjegjësisht 37.5%, krahasuar me 33.9% të grave joaktive.

Gratë janë përgjithësisht më pak të përfaqësuara si në punësimin formal me 44.1% ashtu edhe në punësimin joformal me 28.2%.

Nga numri i përgjithshëm i punëdhënësve në Maqedoninë e Veriut në vitin 2023, vetëm 27.2% janë gra. Në mënyrë të ngjashme, 78.5% e punonjësve për llogari të tyre janë burra ndërsa 21.5% janë gra. Në vitin 2023, numri më i madh i punëtorëve të papaguar të familjes janë gratë nga zonat rurale, me një numër total prej 9387.

PËRKUFIZIME

Shkalla e punësimit - pjesëmarrja e numrit të punonjësve në popullsinë në moshë pune të moshës nga 15 deri në 89 vjeç.

Shkalla e papunësisë - pjesëmarrja e numrit të të papunëve në numrin e përgjithshëm të forcës punëtore.

Shkalla e aktivitetit - pjesëmarrja e forcës punëtore në popullsinë në moshë pune të moshës nga 15 deri në 89 vjeç.

Popullsia ekonomikisht aktive e përfshin forcën punëtore në vend, gjegjësisht personat që janë të punësuar, si dhe personat që janë të papunë, por që kërkojnë punë në mënyrë aktive. Personat që konsiderohen ekonomikisht joaktivë, ose që janë jashtë forcës punëtore, janë personat që janë të papunë dhe nuk kërkojnë punë dhe nuk janë të disponueshëm për punësim.

Papunësia afatgjate - personat e papunësuar më shumë se 1 vit.

Shkalla e papunësisë afatgjate - pjesëmarrja e personave të papunëve më shumë se 1 vit në numrin e përgjithshëm të forcës punëtore

TABELA 1.

Popullsia në moshë pune sipas aktivitetit ekonomik, gjinisë dhe moshës, sipas viteve

	2021									
	Gjithsej		Gjithsej fuqi punëtore		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	742 306	726 429	334 826	485 066	289 132	404 362	45 695	80 704	407 479	241 362
15-19	50 713	53 373	3 110	5 772	1 155	3 507	1 955	2 266	47 604	47 601
20-24	51 984	54 556	19 630	33 377	12 576	22 309	7 055	11 068	32 354	21 179
25-29	56 854	59 429	39 184	51 957	31 002	40 405	8 182	11 552	17 670	7 472
30-34	60 408	62 582	41 795	58 229	35 461	48 285	6 333	9 945	18 613	4 353
35-39	63 275	64 333	48 413	60 342	43 566	51 501	4 847	8 841	14 862	3 992
40-44	63 580	64 483	46 734	61 749	42 466	54 103	4 268	7 646	16 846	2 734
45-49	63 918	62 354	43 725	57 466	39 519	49 770	4 207	7 696	20 193	4 888
50-54	63 742	62 158	39 001	57 070	35 435	48 462	3 567	8 608	24 741	5 088
55-59	64 782	62 843	33 258	52 983	28 759	45 353	4 500	7 630	31 523	9 860
60-64	63 931	61 179	17 236	37 347	16 454	32 119	782	5 228	46 695	23 831
65+	139 119	119 138	2 740	8 773	2 740	8 549	-	-	136 379	110 365

	2022									
	Gjithsej		Gjithsej fuqi punëtore		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	740 298	724 194	328 237	479 841	287 360	404 673	40 877	75 167	412 061	244 354
15-19	50 122	52 902	1 594	4 577	816	2 404	778	2 173	48 528	48 325
20-24	51 865	54 408	19 294	34 018	12 099	24 807	7 194	9 211	32 571	20 390
25-29	55 589	58 313	38 802	50 552	31 915	39 292	6 887	11 260	16 787	7 762
30-34	59 919	62 122	41 127	58 798	34 578	47 978	6 549	10 819	18 792	3 324
35-39	62 707	63 775	47 628	59 660	43 321	52 261	4 307	7 399	15 079	4 116
40-44	63 781	64 803	46 999	61 177	43 084	54 110	3 915	7 067	16 782	3 626
45-49	63 656	62 493	42 772	58 825	37 816	50 189	4 957	8 636	20 883	3 668
50-54	63 353	61 373	38 457	55 177	35 411	48 854	3 047	6 323	24 896	6 196
55-59	64 787	62 493	32 880	52 670	30 119	45 773	2 761	6 896	31 907	9 823
60-64	63 121	60 227	15 934	36 926	15 452	31 576	:	5 350	47 186	23 300
65+	141 399	121 284	2 750	7 461	2 750	7 428	-	:	138 649	113 824

	2023									
	Gjithsej		Gjithsej fuqi punëtore		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	770 000	745 107	329 547	462 100	292 168	396 127	37 379	65 972	440 453	283 007
15-19	49 875	52 724	1 840	4 553	838	2 875	1 003	1 679	48 035	48 170
20-24	51 904	54 448	17 304	32 506	12 453	23 554	4 851	8 951	34 599	21 942
25-29	55 087	57 861	37 508	50 368	30 020	38 467	7 489	11 901	17 579	7 493
30-34	59 669	61 832	41 686	56 247	35 360	46 454	6 326	9 793	17 983	5 585
35-39	62 475	63 602	45 534	58 844	41 502	50 937	4 032	7 906	16 941	4 758
40-44	63 913	64 948	46 922	59 021	43 077	52 276	3 845	6 745	16 991	5 926
45-49	63 473	62 534	44 939	57 036	41 196	52 136	3 742	4 900	18 534	5 498
50-54	63 220	61 057	39 858	53 021	36 754	47 250	3 105	5 771	23 362	8 035
55-59	64 893	62 390	33 957	51 884	31 205	46 650	2 752	5 234	30 936	10 506
60-64	62 711	59 773	17 291	33 124	17 057	30 114	:	3 010	45 420	26 648
65+	172 782	143 939	2 708	5 495	2 708	5 414	-	:	170 073	138 444

TABELA 2.

Popullsia në moshë pune sipas aktivitetit ekonomik, gjinisë, përgatitjes arsimore, zona urbane

	2021							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	443 571	418 526	189 020	230 312	26 923	42 776	227 628	145 439
Pa arsim	9 864	4 066	631	913	:	777	8 890	2 376
Arsim i pambaruar fillor	16 683	7 262	1 448	1 993	:	853	14 770	4 416
Arsim fillor	92 944	66 122	9 917	17 867	3 468	7 595	79 559	40 660
3 vjet arsim i mesëm	24 894	35 020	7 389	16 630	1 531	5 019	15 974	13 372
4 vjet arsim i mesëm	177 321	201 512	82 661	120 405	13 187	20 485	81 472	60 622
Arsim sipëror	16 044	13 624	6 499	4 924	591	559	8 954	8 141
Arsim i lartë	105 821	90 920	80 475	67 580	7 338	7 488	18 008	15 852

	2022							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	441 160	417 372	188 528	232 090	22 763	39 936	229 869	145 346
Pa arsim	10 938	2 815	1 383	924	:	:	9 061	1 523
Arsim i pambaruar fillor	13 583	7 284	917	2 166	:	655	12 317	4 462
Arsim fillor	95 636	65 331	10 141	18 700	3 237	6 193	82 258	40 437
3 vjet arsim i mesëm	28 213	35 119	8 714	16 618	1 054	3 935	18 445	14 566
4 vjet arsim i mesëm	173 810	207 314	78 948	122 853	11 819	21 890	83 043	62 571
Arsim sipëror	14 345	11 767	6 683	4 773	:	870	7 522	6 124
Arsim i lartë	104 636	87 742	81 743	66 055	5 670	6 023	17 223	15 663

	2023							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	494 205	461 850	208 416	243 617	23 507	41 145	262 283	177 089
Pa arsim	8 876	4 142	2 022	1 193	:	1 033	6 457	1 916
Arsim i pambaruar fillor	15 832	10 018	1 912	3 012	775	1 170	13 144	5 836
Arsim fillor	98 352	74 022	16 394	22 670	3 706	6 590	78 252	44 762
3 vjet arsim i mesëm	33 923	36 050	11 437	17 338	1 590	2 560	20 896	16 152
4 vjet arsim i mesëm	203 493	218 540	92 530	122 910	11 537	21 694	99 426	73 937
Arsim sipëror	8 183	7 432	3 281	3 361	-	:	4 902	3 596
Arsim i lartë	125 547	111 646	80 838	73 133	5 503	7 624	39 206	30 889

TABELA 3.
Popullsia në moshë pune sipas aktivitetit ekonomik, gjinisë, përgatitjes arsimore, zona rurale

	2021							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	298 734	307 902	100 112	174 051	18 771	37 928	179 852	95 923
Pa arsim	7 618	2 653	549	603	:	:	7 020	1 994
Arsim i pambaruar fillor	23 827	11 749	3 013	3 585	647	1 256	20 168	6 908
Arsim fillor	128 651	98 905	22 182	42 040	2 925	12 943	103 544	43 922
3 vjet arsim i mesëm	15 704	25 860	6 576	16 166	1 458	2 791	7 670	6 904
4 vjet arsim i mesëm	92 757	137 277	45 417	89 078	10 091	17 129	37 248	31 069
Arsim sipëror	3 025	4 772	1 912	2 274	:	:	809	2 287
Arsim i lartë	27 152	26 686	20 462	20 305	3 296	3 543	3 394	2 838

	2022							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	299 138	306 822	98 832	172 583	18 114	35 232	182 192	99 007
Pa arsim	8 452	2 509	:	:	:	:	7 803	1 995
Arsim i pambaruar fillor	20 928	9 585	2 171	3 655	:	721	18 426	5 209
Arsim fillor	126 289	96 014	19 229	38 828	2 734	10 682	104 327	46 504
3 vjet arsim i mesëm	15 044	25 907	5 499	15 829	1 077	1 900	8 468	8 178
4 vjet arsim i mesëm	95 060	137 945	47 586	88 735	8 627	17 508	38 847	31 703
Arsim sipëror	2 920	4 868	1 456	1 865	517	:	947	2 561
Arsim i lartë	30 444	29 994	22 540	23 332	4 530	3 805	3 375	2 857

	2023							
	Gjithsej		Të punësuar		Të papunë		Popullsi joaktive	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Gjithsej	275 795	283 256	83 753	152 511	13 872	24 828	178 170	105 918
Pa arsim	8 660	4 142	515	776	:	:	7 840	3 203
Arsim i pambaruar fillor	16 951	11 860	2 872	4 100	:	873	13 710	6 887
Arsim fillor	105 295	90 457	16 383	36 256	2 478	7 225	86 435	46 976
3 vjet arsim i mesëm	16 116	23 279	6 305	12 986	649	1 523	9 162	8 769
4 vjet arsim i mesëm	100 246	121 716	42 542	78 014	7 976	11 598	49 728	32 103
Arsim sipëror	1 681	1 873	801	698	-	:	880	1 035
Arsim i lartë	26 845	29 929	14 335	19 679	2 094	3 305	10 415	6 945

TABELA 4.
Shkallët e aktivitetit të popullsisë në moshë 15 vjeç e lart, sipas gjinisë dhe moshës - zona urbane

	Shkalla e aktivitetit		Shkalla e punësimit		Shkalla e papunësisë	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
2021						
15-19	5.5	8.0	1.6	3.6	71.7	54.7
20-24	35.6	56.3	23.7	36.9	33.6	34.4
25-29	71.0	87.4	58.8	68.6	17.1	21.5
30-34	77.2	92.1	65.3	77.5	15.4	15.9
35-39	84.1	93.1	75.8	79.7	9.8	14.4
40-44	80.1	95.9	74.2	85.8	7.4	10.5
45-49	79.1	91.0	72.6	80.6	8.3	11.4
50-54	70.2	91.6	64.3	77.7	8.4	15.2
55-59	59.7	84.8	50.6	72.9	15.3	14.0
60-64	31.6	56.7	29.7	50.5	6.0	11.0
65 +	1.3	4.5	1.3	4.5	-	-
15-64	61.3	77.9	53.6	65.6	12.5	15.9
2022						
15-19	3.2	9.8	1.6	5.7	48.7	42.0
20-24	35.0	57.8	23.5	42.3	32.8	26.8
25-29	70.7	86.3	60.9	69.1	13.9	19.9
30-34	74.8	93.9	63.5	78.6	15.2	16.3
35-39	83.3	94.1	77.2	82.2	7.3	12.6
40-44	80.3	93.9	73.6	82.6	8.3	12.1
45-49	75.3	94.0	67.7	81.4	10.1	13.4
50-54	70.0	89.0	65.0	79.7	7.1	10.5
55-59	61.0	85.1	55.4	75.0	9.2	11.9
60-64	29.3	58.4	28.6	50.8	2.7	13.1
65 +	1.2	3.2	1.2	3.2	-	-
15-64	60.5	78.1	53.9	66.6	10.8	14.8
2023						
15-19	2.9	9.2	1.5	5.4	51.5	41.6
20-24	31.2	52.9	21.0	38.8	29.1	29.1
25-29	70.1	83.3	60.4	66.7	16.6	23.0
30-34	69.3	88.8	58.8	74.3	11.8	20.4
35-39	76.6	92.4	71.0	80.8	8.5	11.9
40-44	76.2	83.8	69.9	73.7	8.9	12.2
45-49	66.6	86.1	59.9	74.6	8.7	7.6
50-54	62.9	79.1	58.4	70.8	7.1	11.2
55-59	59.3	80.8	53.8	71.1	7.0	11.0
60-64	26.7	54.3	26.0	47.2	1.5	9.2
65 +	1.0	2.5	1.0	2.5	-	3.5
15-64	56.0	72.9	50.0	62.1	10.2	14.5

TABELA 5.

Shkallët e aktivitetit të popullsisë në moshë 15 vjeç e lart, sipas gjinisë dhe moshës - zona rurale

	Shkalla e aktivitetit		Shkalla e punësimit		Shkalla e papunësisë	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
2021						
15-19	6.8	13.7	3.1	9.7	54.7	29.8
20-24	40.4	67.0	24.8	45.6	38.6	31.9
25-29	66.2	87.4	48.9	67.1	26.2	23.2
30-34	58.4	94.3	49.8	76.7	14.7	18.7
35-39	63.5	95.0	56.8	80.7	10.5	15.1
40-44	63.1	95.6	55.2	81.4	12.6	14.9
45-49	55.4	93.7	48.8	78.9	12.0	15.8
50-54	50.2	92.1	45.0	78.3	10.4	15.0
55-59	37.9	83.7	34.5	71.2	9.1	15.0
60-64	19.8	67.1	19.6	55.3	0.8	17.5
65 +	3.3	11.7	3.3	11.2	:	4.1
15-64	46.4	79.1	39.0	64.7	16.0	18.3
2022						
15-19	3.2	7.2	1.6	3.1	49.0	57.1
20-24	39.9	67.7	23.1	49.1	42.1	27.4
25-29	68.4	87.3	52.1	65.0	23.9	25.6
30-34	60.5	95.7	50.1	75.4	17.2	21.3
35-39	63.4	92.7	55.3	81.5	12.9	12.1
40-44	63.2	95.1	57.9	84.9	8.4	10.8
45-49	57.1	94.3	49.1	78.8	14.0	16.4
50-54	49.0	90.9	44.4	79.5	9.4	12.5
55-59	36.0	83.2	33.7	71.0	6.4	14.6
60-64	19.2	65.0	18.5	54.5	3.8	16.1
65 +	3.4	10.4	3.4	10.4	-	0.6
15-64	45.9	78.6	38.7	65.0	15.7	17.4
2023						
15-19	4.5	10.3	1.9	7.1	57.1	31.7
20-24	33.9	67.3	25.0	49.9	26.3	25.9
25-29	63.4	86.1	46.9	64.8	26.0	24.7
30-34	57.9	92.2	44.9	80.5	22.4	12.7
35-39	56.4	89.7	50.8	75.0	9.8	16.4
40-44	62.9	90.6	58.7	81.6	6.7	9.9
45-49	54.8	90.0	50.7	80.8	7.5	10.2
50-54	46.2	86.6	41.8	77.6	9.5	10.4
55-59	34.5	80.6	30.6	73.6	11.3	8.7
60-64	17.8	55.6	17.6	50.6	0.9	8.9
65 +	2.6	6.1	2.6	6.1	:	:
15-64	43.3	75.4	37.1	64.6	14.4	14.3

TABELA 6.

Shkallët e aktivitetit të popullsisë sipas gjinisë dhe përgatitjes arsimore

	Shkalla e aktivitetit		Shkalla e punësimit		Shkalla e papunësisë	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
	2021					
Pa arsim	9.0	34.9	6.8	22.6	24.9	35.4
Arsim i pambaruar fillor	13.8	40.4	11.0	29.3	20.0	27.4
Arsim fillor	17.4	48.7	14.5	36.3	16.6	25.5
3 vjet arsim i mesëm	41.8	66.7	34.4	53.9	17.6	19.2
4 vjet arsim i mesëm	56.0	72.9	47.4	61.8	15.4	15.2
Arsim sipëror	48.8	43.3	44.1	39.1	9.6	9.7
Arsim i lartë	83.9	84.1	75.9	74.7	9.5	11.2
	2022					
Pa arsim	13.0	33.9	8.9	23.7	31.4	30.1
Arsim i pambaruar fillor	10.9	42.7	8.9	34.5	18.0	19.1
Arsim fillor	15.9	46.1	13.2	35.7	16.9	22.7
3 vjet arsim i mesëm	37.8	62.7	32.9	53.2	13.0	15.2
4 vjet arsim i mesëm	54.7	72.7	47.1	61.3	13.9	15.7
Arsim sipëror	50.9	47.8	47.1	39.9	7.5	16.5
Arsim i lartë	84.8	84.3	77.2	75.9	8.9	9.9
	2023					
Pa arsim	18.5	38.2	14.5	23.8	21.6	37.8
Arsim i pambaruar fillor	18.1	41.8	14.6	32.5	19.3	22.3
Arsim fillor	19.1	44.2	16.1	35.8	15.9	19.0
3 vjet arsim i mesëm	39.9	58.0	35.5	51.1	11.2	11.9
4 vjet arsim i mesëm	50.9	68.8	44.5	59.1	12.6	14.2
Arsim sipëror	41.4	50.2	41.4	43.6	-	13.2
Arsim i lartë	67.4	73.3	62.5	65.6	7.4	10.5

TABELA 7.

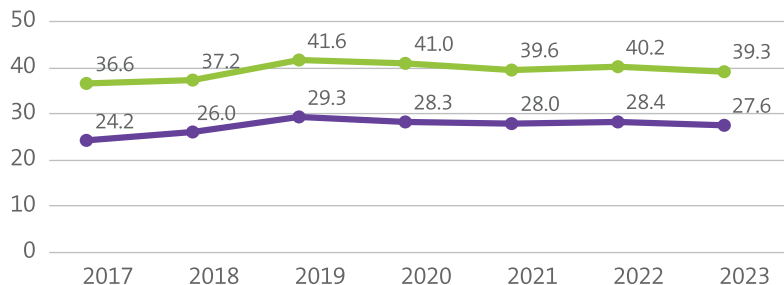
Hendeku gjinor
në punësim, %

2023	18.0
2022	20.1
2021	19.2
2020	18.9
2019	20.1
2018	19.6
2017	20.0

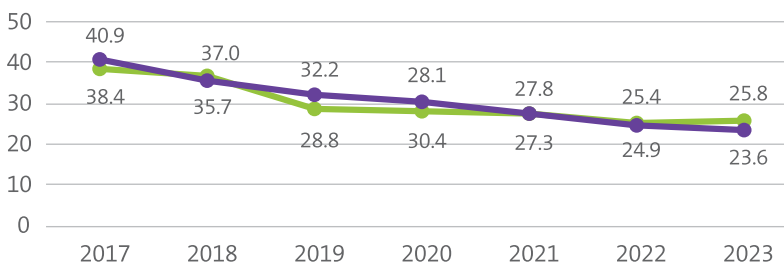
GRAFIKU 1.

Shkalla e punësimit të popullsisë në moshë 15-29 vjeç

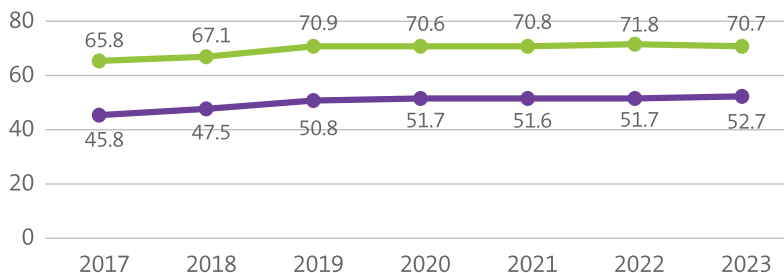
GRAFIKU 2.

Shkalla e papunësisë së popullsisë në moshë 15-29 vjeç

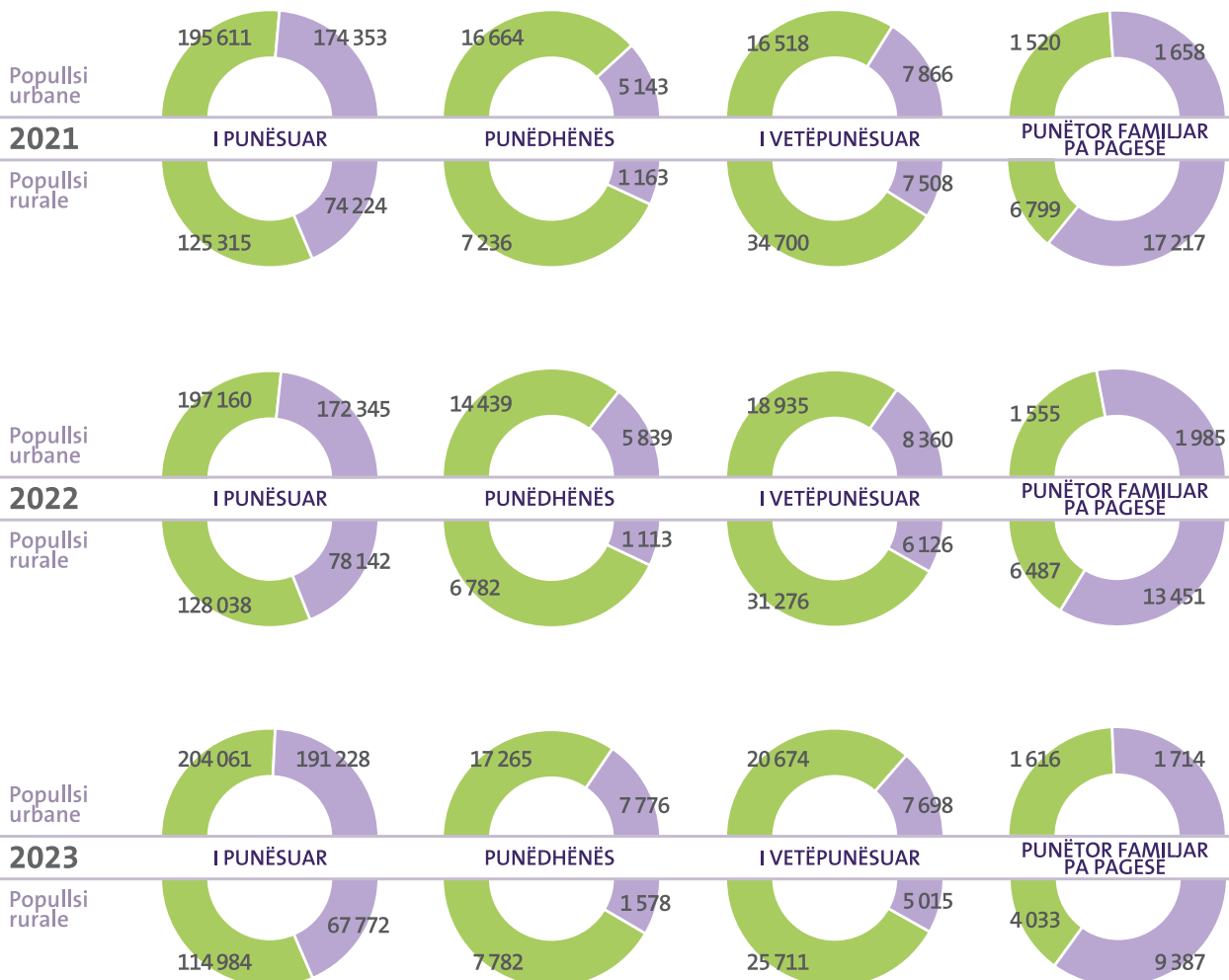
GRAFIKU 3.

Shkalla e punësimit, % e popullsisë në moshë 20-64 vjeç

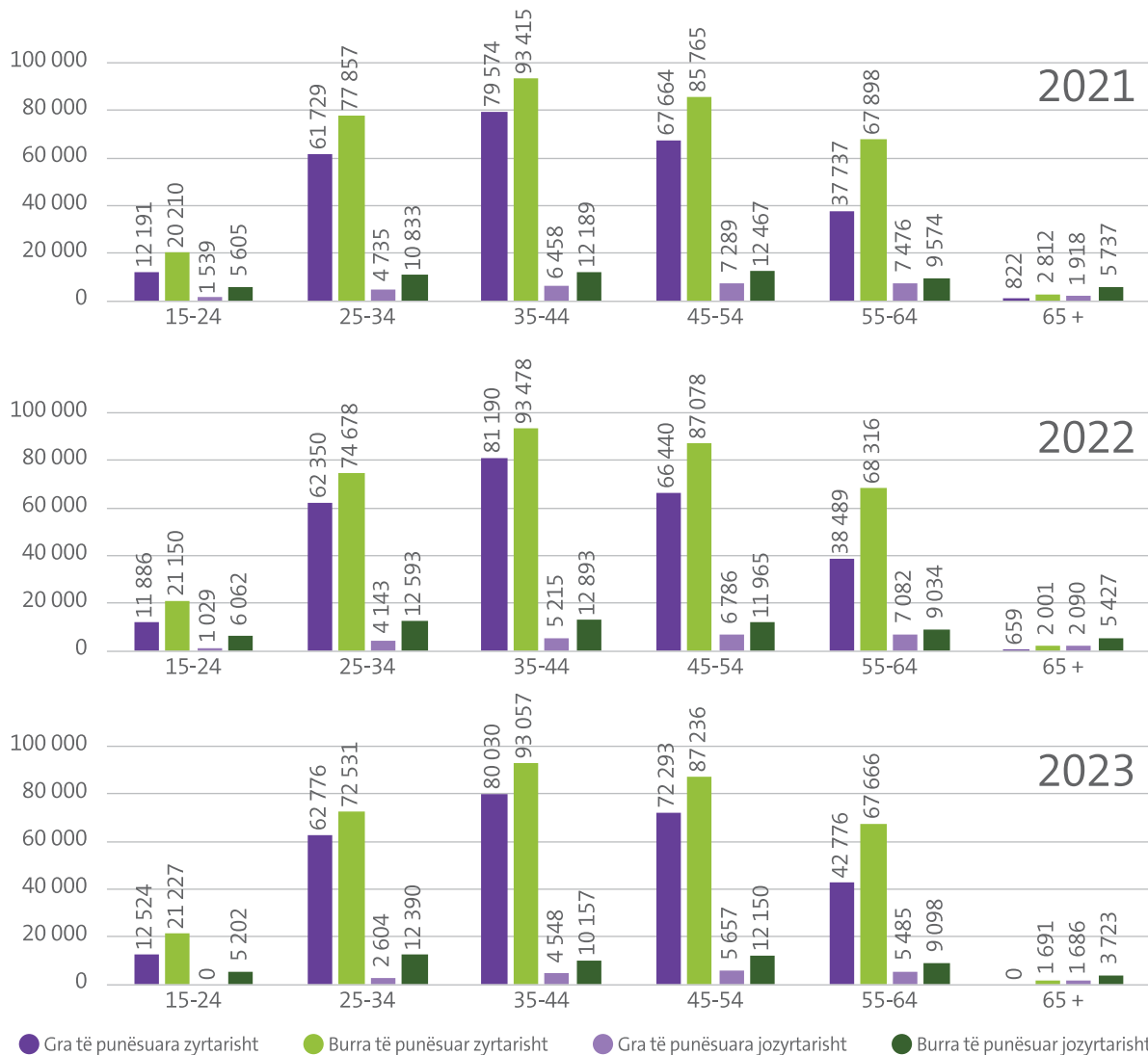
GRAFIKU 4.

Punonjësit sipas gjendjes ekonomike dhe gjinisë, zona urbane dhe rurale

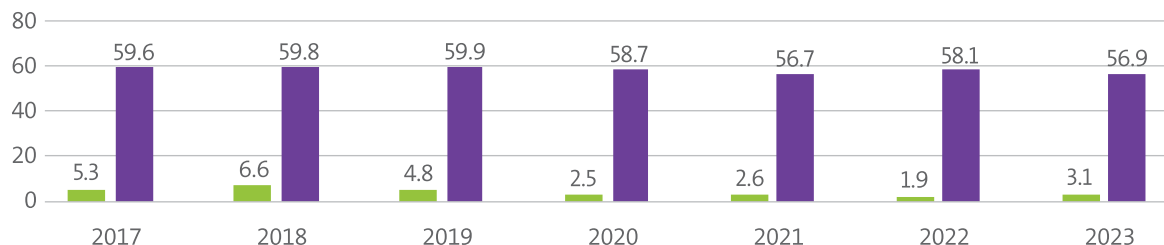
GRAFIKU 5.

Punësimi formal dhe joinformal, sipas gjinisë dhe grupmoshave, sipas viteve

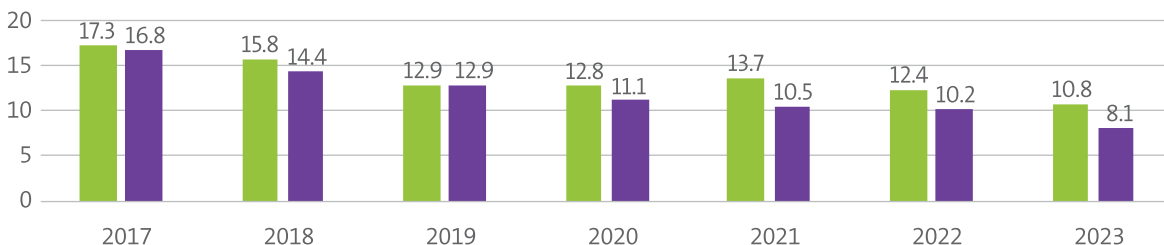
GRAFIKU 6.

Popullsia joaktive për shkak të kryerjes së obligimeve,
% e popullsisë joaktive të moshës 20-64 vjeç

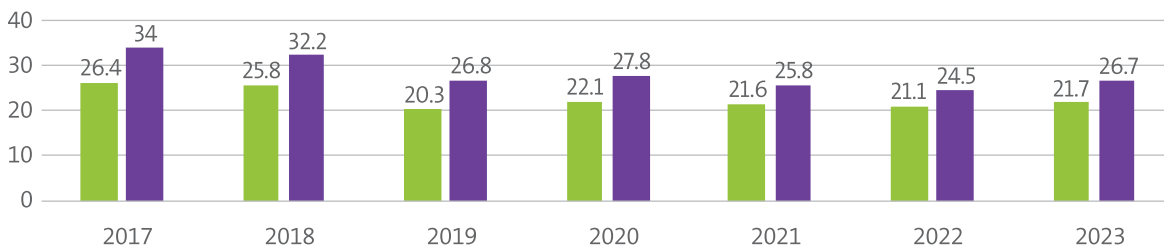
GRAFIKU 7.

Shkalla e papunësisë afatgjate, % e popullsisë aktive

GRAFIKU 8.

Të rinjtë që nuk janë të punësuar dhe që nuk janë të përfshirë në
procesin e arsimit apo trajnimit, % e popullsisë të moshës 15-29 vjeç

STRUKTURA E TË ARDHURAVE

Të dhënat nga hulumtimit i strukturës së të ardhurave i referohen punësimit dhe strukturës së të ardhurave të të punësuarve në vend sipas karakteristikave të tyre individuale (gjinia, mosha, profesioni, kohëzgjatja e punësimit, niveli i arsimimit etj.) dhe karakteristikat e subjektit afarist ku personat janë të punësuar (veprimtaria ekonomike, madhësia e subjektit afarist, vendndodhja etj.).

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në vitin 2022, të ardhurat totale mesatare vjetore bruto ishin 576.298 denarë. Ato janë më të theksuara te burrat dhe arrijnë në 615.725 denarë, ndërsa te gratë 532.625 denarë. Diferenca më e madhe në të ardhurat mesatare vjetore bruto midis burrave dhe grave është te punonjësit e moshës 45-49 vjeç. Për sa i përket nivelit të arsimit, hendeuku më i madh gjinor ndodh te punonjësit me arsim të lartë.

Të ardhurat mesatare mujore bruto në tetor të vitit 2022 ishin 48.344 denarë. Te burrat ato ishin 51.470 denarë, ndërsa te gratë 44.881 denarë. Diferenca më e madhe në të ardhurat mesatare mujore bruto në tetor të vitit 2022 midis burrave dhe grave është te punonjësit e moshës 45-49 vjeç. Edhe në këtë kategori, hendeuku më i madh gjinor ndodh te punonjësit me arsim të lartë.

Të ardhurat më të larta mesatare mujore bruto për orë janë 335 denarë dhe kjo vihet re te burrat e moshës 35-39 vjeç, ndërsa te gratë ato janë 296 denarë në moshën 60 vjeçare e lart. Sipas nivelit të arsimit, të ardhurat më të larta mesatare bruto për orë vihen re te punonjësit me arsim të lartë, edhe atë 429 denarë te burrat dhe 349 denarë te gratë.

PËRKUFIZIME

Të ardhurat mesatare vjetore bruto, krahas të ardhurave mujore bruto, i mbulojnë edhe të gjitha pagesat jo standarde që zakonisht nuk paguhen në ndonjërin nga periudhat e rrogave (p.sh., rroga e 13-të, shpërblimet gjatë festave, shpërblime tremujore ose vjetore, etj.).

Të ardhurat mesatare mujore bruto për muajin referues (tetor) i përfshijnë të gjitha pagesat në para që u janë bërë punonjësve përpara pagesës së ndalesave për kontributet sociale dhe taksat nga ana e punëdhënësit në emër të punonjësit. Këtu përfshihen edhe shpërblimet që kanë të bëjnë me muajin referues, pagesat për punë jashtë orarit normal të punës, pagesat speciale për punë me turne, etj.

Të ardhurat mesatare bruto për orë paraqesin të ardhurat mesatare mujore bruto të pjesëtuar me numrin e orëve të paguara për muajin referues.

TABELA 8.

Të ardhurat mesatare bruto, kontributet sociale dhe taksat, sipas grupmoshës dhe sipas gjinisë

	Të ardhurat vjetore bruto		Të ardhurat bruto (tetor)		Kontributet sociale dhe taksat e paguara nga punëdhënësi në emër të punonjësit (tetor)		Të ardhurat mesatare bruto për orë (tetor)	
	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra
	2014							
15-19	199 514	148 602	18 098	13 846	5 315	3 962	104	93
20-24	252 032	226 362	20 806	20 041	6 267	5 962	116	114
25-29	322 718	300 737	25 980	24 563	8 092	7 458	144	137
30-34	418 771	374 734	32 030	29 464	10 189	9 082	176	164
35-39	439 785	383 940	35 311	31 231	11 104	9 756	194	173
40-44	432 306	378 698	34 296	31 439	10 921	9 650	189	174
45-49	447 946	357 573	34 451	28 591	10 614	9 093	189	158
50-54	429 858	377 816	32 965	30 294	10 490	9 661	181	167
55-59	435 409	391 356	33 816	31 868	10 790	10 169	185	175
60+	475 764	455 217	37 425	37 561	11 738	12 053	205	206
	2018							
15-19	367 541	348 169	24 848	24 099	7 656	7 493	133	130
20-24	365 414	340 540	28 516	26 125	8 977	8 155	152	141
25-29	438 847	386 966	35 647	31 357	11 381	9 934	191	171
30-34	472 017	406 044	38 342	33 220	12 304	10 573	206	181
35-39	506 828	418 917	41 652	34 458	13 382	11 019	223	187
40-44	501 231	405 959	41 529	33 499	13 385	10 706	222	182
45-49	512 058	392 216	41 631	32 738	13 192	10 452	223	178
50-54	470 200	377 834	39 093	31 650	12 542	10 061	210	172
55-59	466 467	395 372	38 832	33 069	12 327	10 571	209	180
60+	519 928	467 732	43 225	39 226	13 477	12 307	234	213
	2022							
15-19	391 347	372 659	34 327	32 516	11 244	10 645	211	211
20-24	486 096	452 437	41 747	38 811	13 840	12 817	250	237
25-29	591 927	544 856	50 256	46 285	16 829	15 443	299	282
30-34	651 531	562 293	54 817	47 300	18 343	15 791	328	289
35-39	669 347	559 771	55 742	47 212	18 682	15 761	335	287
40-44	669 956	558 674	55 443	46 816	18 547	15 530	332	283
45-49	637 957	521 883	52 642	43 790	17 535	14 511	317	265
50-54	596 983	494 176	49 738	41 599	16 397	13 735	301	254
55-59	552 809	481 656	46 183	40 657	15 311	13 458	280	250
60+	577 722	560 676	47 914	46 781	15 859	15 608	297	296

TABELA 9.

Të ardhurat mesatare bruto, kontributet sociale dhe taksat sipas nivelit të arsimit dhe gjinisë (në denarë)

	Të ardhurat vjetore bruto		Të ardhurat bruto (tëtor)		Kontributet sociale dhe taksat e paguara nga punëdhënësi në emër të punonjësit (tëtor)		Të ardhurat mesatare bruto për orë (tëtor)	
	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra
	2014							
Arsim i pambaruar fillor	281 081	211 577	24 654	19 062	7 547	5 966	138	119
Arsim fillor	304 290	221 909	23 356	18 629	7 278	5 770	129	104
Arsim i mesëm	341 918	291 304	27 816	23 738	8 724	7 292	153	131
Arsim sipëror	556 783	416 431	36 705	31 924	11 712	10 178	200	175
Arsim i lartë	645 841	510 876	49 749	41 309	15 798	13 116	273	228
	2018							
Arsim i pambaruar fillor	315 031	294 270	25 473	23 339	7 925	7 217	135	125
Arsim fillor	372 427	296 586	30 358	24 169	9 536	7 482	163	131
Arsim i mesëm	433 499	337 550	35 800	27 870	11 421	8 759	191	150
Arsim sipëror	500 209	414 158	42 059	34 951	13 614	11 192	228	190
Arsim i lartë	695 324	530 546	56 638	43 847	18 166	14 205	306	240
	2022							
Arsim i pambaruar fillor	582 175	445 941	48 735	37 983	16 224	12 523	293	231
Arsim fillor	526 119	423 078	44 003	35 864	14 553	11 772	264	218
Arsim i mesëm	552 910	459 115	46 421	38 774	15 450	12 768	276	233
Arsim sipëror	611 476	505 955	51 748	43 245	17 183	14 356	313	263
Arsim i lartë	842 345	674 679	69 870	56 610	23 460	19 026	429	349

MBROJTJA SOCIALE

Nuk ka dallime të konsiderueshme gjinore midis fëmijëve në institucionet e përkujdesit dhe arsimit, ndërsa gratë përbëjnë 93% të të punësuarve në institucionet publike të kujdesit dhe çerdhet. Institucionet për përkujdesjen dhe edukimin e fëmijëve - çerdhet për fëmijë/qendrat për zhvillim të hershëm të fëmijëve - ofrojnë mbrojtje shëndetësore, ushqim dhe qëndrim ditor për fëmijët në moshë deri në 6 vjet, në përputhje me nevojat e tyre zhvillimore dhe në grupe të llojeve të ndryshme.

Sikurse në vitet e kaluara, ashtu edhe në vitin 2023, gratë më shpesh i shfrytëzojnë institucionet e përkujdesit për të rriturit, me 68% kundrejt 32% të burrave. Në institucionet publike të përkujdesit për të rriturit dhe të moshuarit, gratë marrin pjesë me një përqindje të lartë prej 81% si përkujdesëse dhe kujdestare. Institucionet shtëpi për të rriturit ofrojnë strehim, ushqim dhe mbrojtje shëndetësore për të rriturit.

Në numrin e nxënësve-studentëve në konvikte dhe internate studentore nuk ka dallime të konsiderueshme. Konviktet e studentëve dhe konviktet e nxënësve ofrojnë strehim, ushqim dhe edukim për nxënësit dhe studentët gjatë shkollimit të tyre jashtë vendbanimit të përhershëm të prindërve/kujdestarëve të tyre.

Gratë dukshëm më pak janë “kryefamiljare” të amvisërive që marrin ndihmë minimale të garantuar në para, kështu që në vitin 2023, 41% e përdoruesve ishin gra kundrejt 59% të burrave. Të dhënat për ndihmën minimale të garantuar i referohen amvisërive që janë materialisht të pasigurta dhe nuk zotëron pronë dhe të drejta pronësore nga të cilat mund të mirëmbahen. Të drejtën e ndihmës minimale të garantuar mund ta ushtrojë edhe një amvisëri e cila është materialisht e pasigurt, por zotëron pronë dhe të drejta pronësore nga të cilat mund të mirëmbahet, në rastin kur anëtar i amvisërisë, që e zotëron pronën, lidh një marrëveshje për mbështetje të përgjeshme me Qendrën e Punës Sociale.

Në shoqëritë tregtare që punësojnë persona me aftësi të kufizuara në vitin 2023 numri i punonjësve burra me aftësi të kufizuara ishte më i lartë se numri i grave, gjegjësisht 64% burra dhe 36% gra.

PËRKUFIZIME

Të dhënat për qendrat e punës sociale, për përfituesit e mbrojtjes sociale dhe për institucionet e mbrojtjes sociale për fëmijë, të rinj dhe të rritur mbledhen me përfshirje të plotë.

Qendrat Ndërkomunale për Punë Sociale janë institucione që zbatojnë mbrojtjen sociale në një ose më shumë komuna duke aplikuar punë sociale.

Si **përfitues i mbrojtjes sociale** konsiderohet çdo person fizik, i cili ka shfrytëzuar një ose më shumë se një herë disa nga të drejtat, masat dhe shërbimet e qendrave të punës sociale gjatë vitit raportues.

Të dhënat për **të drejtat, masat dhe shërbimet e mbrojtjes sociale** i referohen numrit të rasteve të të drejtave, masave dhe shërbimeve të caktuara të zbatuara gjatë periudhës raportuese, e jo numrit të personave.

Institucionet për strehimin dhe përkujdesjen e fëmijëve pa prindër dhe kujdes prindëror ofrojnë strehim, përkujdesje, mbrojtje shëndetësore dhe edukim për fëmijët dhe të rinjtë që kanë nevojë për strehim në shtëpitë për përkujdesje. Këtu bëjnë pjesë shtëpitë për foshnjat dhe fëmijët e vegjël, shtëpitë dhe institucionet për përkujdesjen e fëmijëve - njësi banesore për jetesë të organizuar me mbështetje (SOS Fshati i Fëmijëve).

Institucionet e përkujdesjes për personat me aftësi të kufizuara në zhvillimin mendor dhe fizik i përfshijnë organizatat që ofrojnë strehim, ushqim, kujdes, mbrojtje shëndetësore dhe edukim për fëmijët dhe të rinjtë me aftësi të kufizuara në zhvillim, gjatë shkollimit dhe aftësimit.

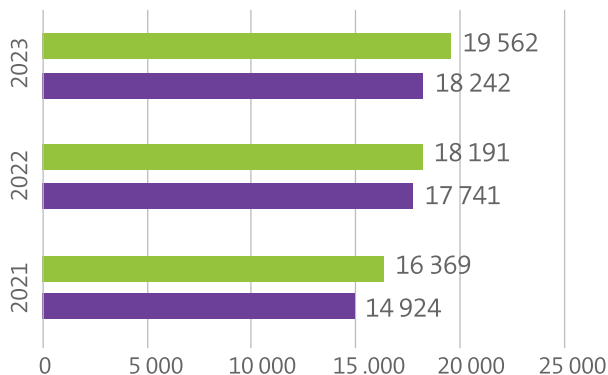
Shoqëritë tregtare për punësimin e invalidëve punësojnë persona me aftësi të reduktuar të punës. Punonjësit invalidë mund të punojnë edhe nga shtëpia.

Institucionet - shtëpi për të rriturit ofrojnë strehim, ushqim dhe mbrojtje shëndetësore për të rriturit. Këtu bëjnë pjesë shtëpitë për të moshuarit dhe të paaftët.

Shtesat për fëmijë (shtesa për fëmijë, shtesa e veçantë dhe ndihma e njëhershme financiare për foshnjën e porsalindur) dhe **shtesat prindërore për fëmijë** (e drejtë që ushtrohet nga nëna për fëmijën e saj të tretë, të katërt të lindur të gjallë dhe shtesa e vetme prindërore) janë forma të veçanta të mbrojtjes së fëmijës që përbëhen nga të ardhurat në para, sipas ligjeve për mbrojtjen e fëmijëve.

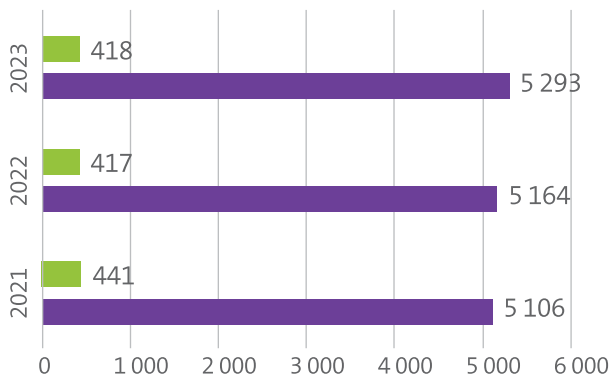
GRAFIKU 1.

Fëmijë në institucione publike për
përkujdesje dhe edukim të fëmijëve
- çerdhe/qendra për zhvillim të hershëm

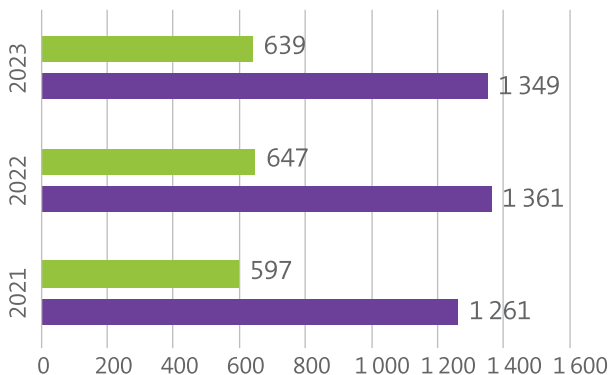
GRAFIKU 2.

Punonjës në institucione për
përkujdesje dhe edukim të fëmijëve
- çerdhe/qendrat për zhvillim të hershëm

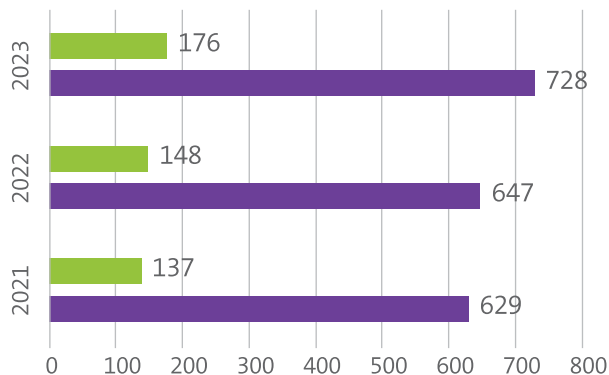
GRAFIKU 3.

Përfitues në institucionet
për të rriturit dhe të moshuarit

GRAFIKU 4.

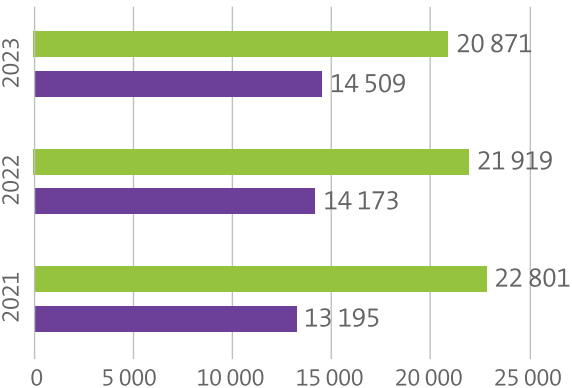
Punonjës në institucionet
për të rriturit dhe të moshuarit

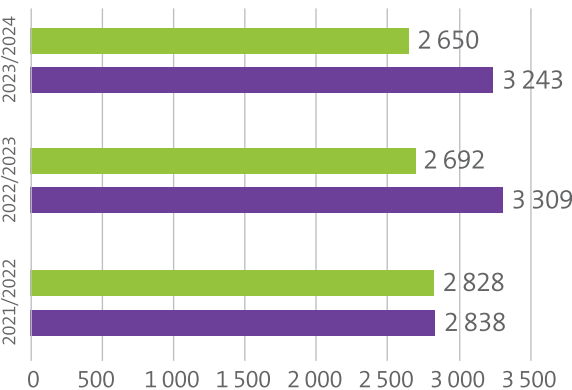
GRAFIKU 5.

Përfitues të ndihmës minimale të garantuar (amvisëri)

GRAFIKU 6.

Nxënës-studentë të vendosur në konvikte dhe internate

GRAFIKU 7.

Punonjës me aftësi të kufizuara në shoqëritë tregtare që punësojnë persona me aftësi të kufizuara

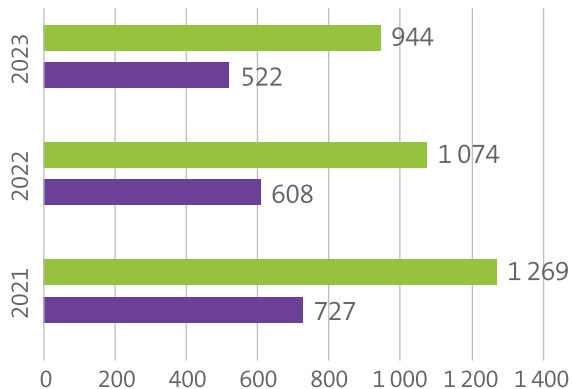

TABELA 5.

Fëmijë përfitues të mbrojtjes sociale

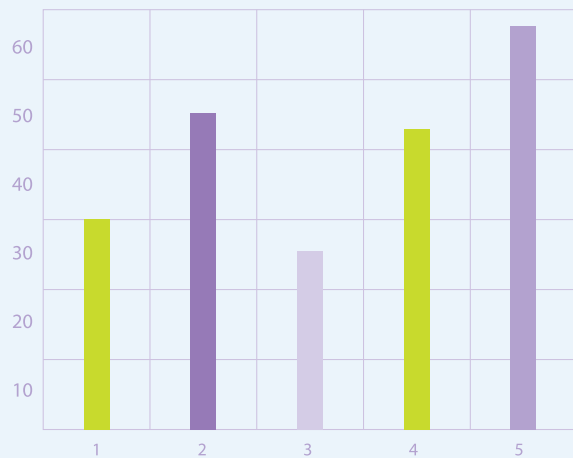
		2021	2022	2023
Fëmijë pa prindër dhe kujdes prindëror	Gjithsej	1 152	986	1 029
	Gra	564	484	509
Probleme në martesë dhe familje	Gjithsej	4 577	4 370	3 994
	Gra	2 209	2 128	1 983
Fëmijë në rrezik	Gjithsej	1 875	1 735	2 768
	Gra	433	356	661
Fëmijë në konflikt me ligjin	Gjithsej	2 267	2 054	1 644
	Gra	226	228	239
Njerëz plotësisht të verbër	Gjithsej	196	143	132
	Gra	69	56	49
Njerëz plotësisht të shurdhër	Gjithsej	226	140	124
	Gra	93	53	51
Njerëz me dëmtime të zërit, të folurit dhe të gjuhës	Gjithsej	171	120	114
	Gra	84	51	42
Persona me aftësi të kufizuara trupore	Gjithsej	1 032	905	784
	Gra	415	362	301
Persona me aftësi të kufizuara intelektuale	Gjithsej	1 740	1 337	1 091
	Gra	736	589	475
Autizëm	Gjithsej	224	228	361
	Gra	67	63	85
Persona me aftësi të kufizuara të kombinuara	Gjithsej	1 450	1 037	822
	Gra	613	438	341
Përfitues të tjerë	Gjithsej	2 522	2 201	2 099
	Gra	1 211	1 061	1 004

TABELA 6.

Përfitues të rritur të mbrojtjes sociale

		2021	2022	2023
Të përjashtuar në aspekt social	Gjithsej	2 164	2 634	2 543
	Gra	1 104	1 309	1 460
Njerëz plotësisht të verbër	Gjithsej	2 634	3 628	4 048
	Gra	1 191	1 617	1 815
Njerëz plotësisht të shurdhër	Gjithsej	3 588	2 757	2 738
	Gra	1 441	1 223	1 241
Persona me aftësi të kufizuara trupore	Gjithsej	16 446	14 214	17 222
	Gra	7 554	6 535	7 834
Persona me aftësi të kufizuara intelektuale	Gjithsej	3 829	3 949	4 111
	Gra	1 770	1 849	1 544
Persona me aftësi të kufizuara të kombinuara	Gjithsej	1 951	1 790	1 489
	Gra	854	812	744
Materialisht të pasigurt	Gjithsej	3 321	3 488	2 736
	Gra	1 672	1 653	1 361
Njerëz të moshuar	Gjithsej	5 231	7 918	9 659
	Gra	2 461	3 711	4 484
Përfitues të tjerë	Gjithsej	8 702	9 511	10 482
	Gra	3 964	4 461	5 108

PUSHTETI DHE VENDIMMARRJA

Në vitin 2024, Republika e Maqedonisë së Veriut e fitoi Presidenten e saj të parë grua. Pas zgjedhjeve kombëtare të vitit 2024, pjesëmarrja e grave në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut u zvogëlua në 39.2%, gjegjësisht 47 gra nga gjithsej 120 deputetë, 4 më pak se në përbërjen e mëparshme, kur përfaqësimi i grave ishte 42.5%.

Në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut, pas zgjedhjeve të vitit 2024, ka vetëm 3 ministre nga gjithsej 18 ministri dhe 5 zëvendëskryeministra, që paraqet një përfaqësim prej 12.5% dhe është një grua më pak se në përbërjen e qeverisë së kaluar.

Në zgjedhjet lokale të vitit 2021, nga gjithsej 27 kandidatë gra, për kryetare komunash u zgjedhën dy gra nga gjithsej 81 kryetarë komunash, për 80 komuna dhe Qytetin e Shkupit.

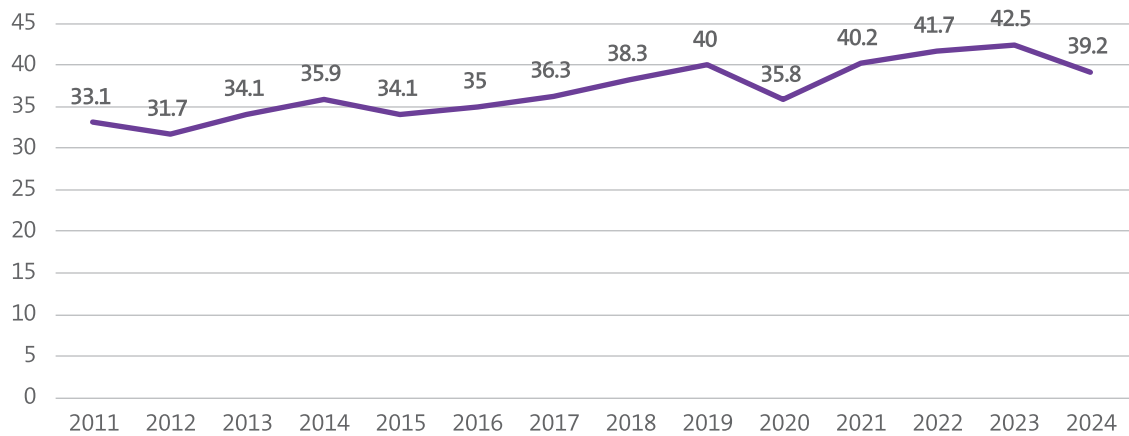
Analiza e përgjithshme e përfaqësimit gjinor në këshillat e komunave dhe të Qytetit të Shkupit pas formimit të tyre tregon se në zgjedhjet lokale të vitit 2021 janë zgjedhur gjithsej 1.347 anëtarë të këshillave. Prej tyre, 856, gjegjësisht 63.5% janë burra, kurse 491 gjegjësisht 36.5% janë gra.

Këto statistika tregojnë se kuota gjinore që së paku 40% e kandidatëve/eve në listat zgjedhore për këshillat komunalë, gjegjësisht për këshillin e Qytetit të Shkupit, të jenë persona të gjinisë më pak të përfaqësuar, deri diku e ka përmirësuar balancën gjinore në pjesëmarrjen politike.

Përkundër kësaj, duhet theksuar se nga 80 këshilla komunalë dhe një këshill qyteti, vetëm në një komunë këshilltarët gra janë më të përfaqësuar se këshilltarët burra, dhe atë në këshillin e komunës Konçe, ku janë zgjedhur pesë gra, kundrejt katër burrave, ose 55.6% janë këshilltare gra, kundrejt 44.4% këshilltarëve burra. Në dy këshilla komunalë është zgjedhur vetëm një nga grua, edhe atë në Këshillin e komunës së Qendrës së Zhupës, ku ka 10 këshilltarë burra, ose 90.9%, kundrejt një këshilltareje grua, ose 9.1%, dhe në Këshillin e komunës së Pllasnicës, ku janë zgjedhur tetë këshilltarë burra, ose 88.9%, kundrejt një këshilltareje grua, ose 11.1%.

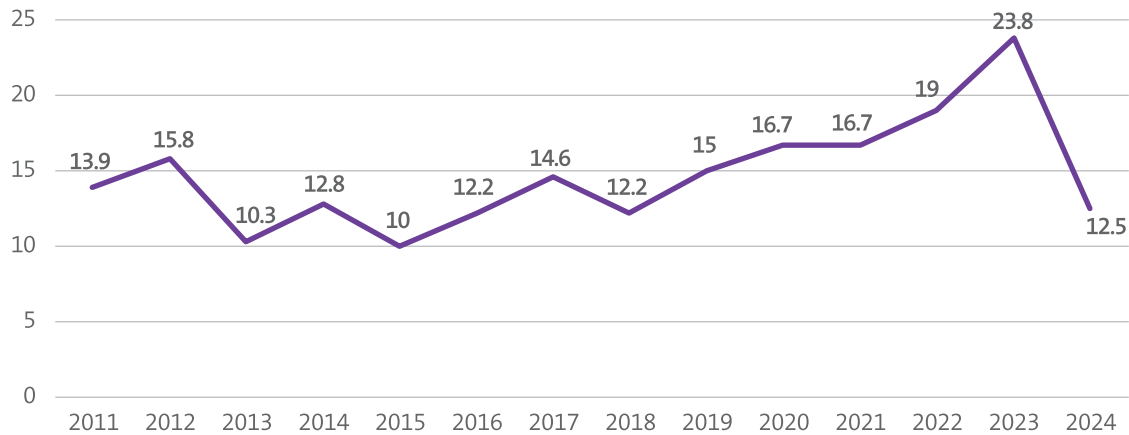
GRAFIKU 1.

Pjesëmarrja e grave deputete në Parlamentin kombëtar, % e mandateve

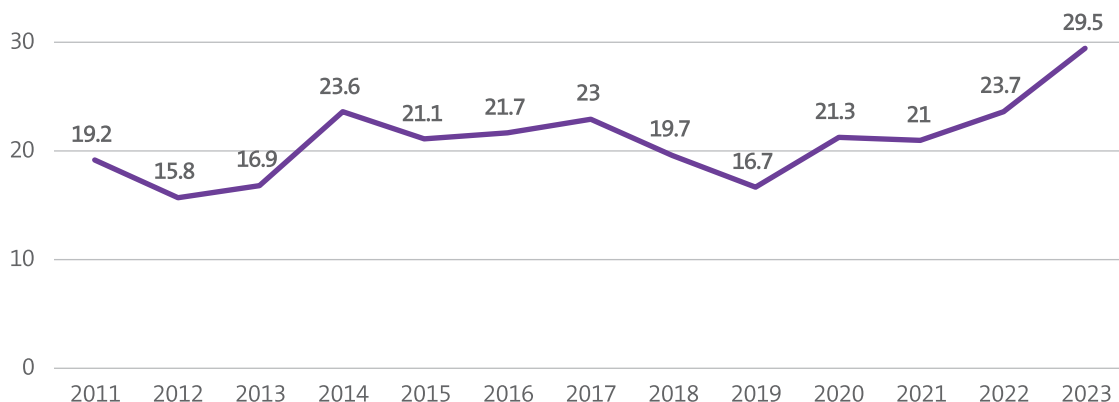
GRAFIKU 2.

Pjesëmarrja e grave në pozicione në qeverinë kombëtare, % e mandateve

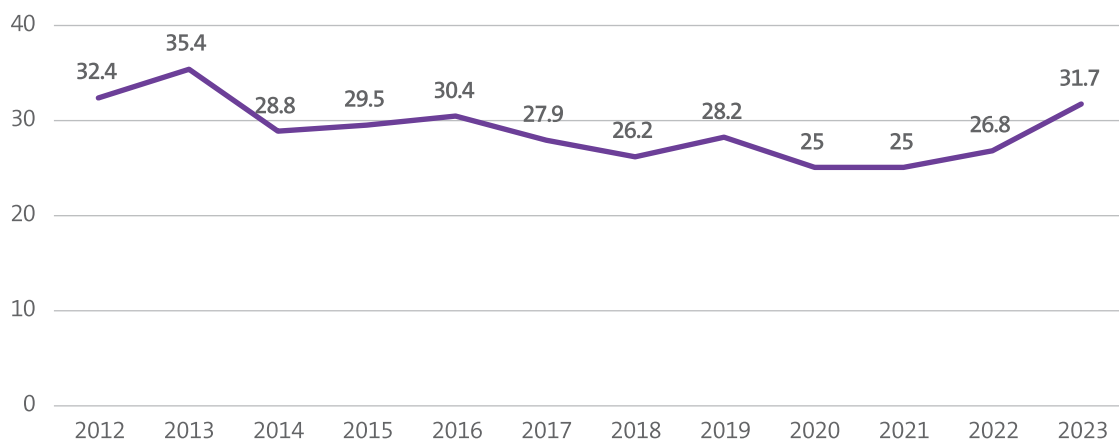
GRAFIKU 3.

Pjesëmarrja e grave në pozita të larta drejtuese, në kompanitë e listuara në bursë, anëtare të bordeve, numri i pozicioneve, %

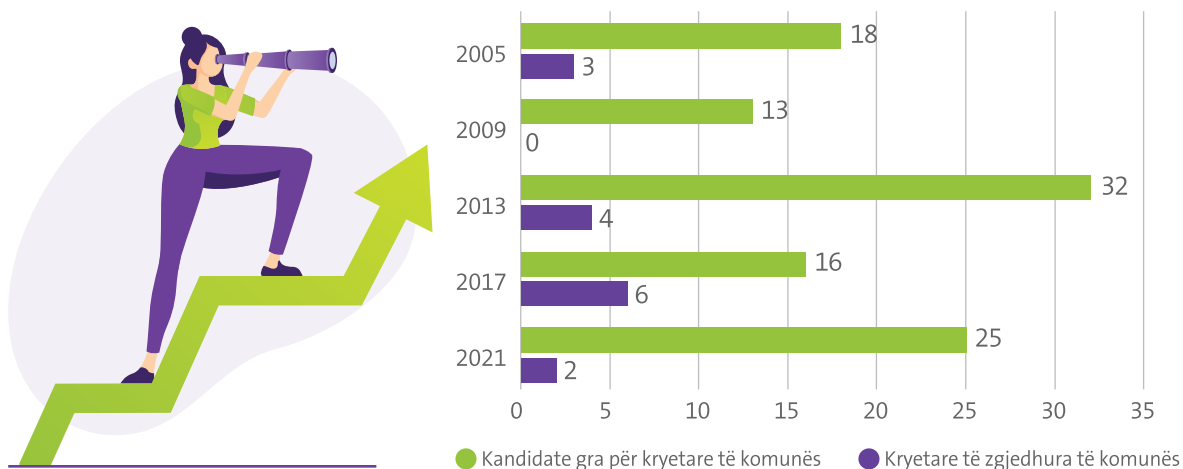
GRAFIKU 4.

Pjesëmarrja e grave në pozita të larta drejtuese (bordi i drejtorëve/menaxherë ekzekutivë), %

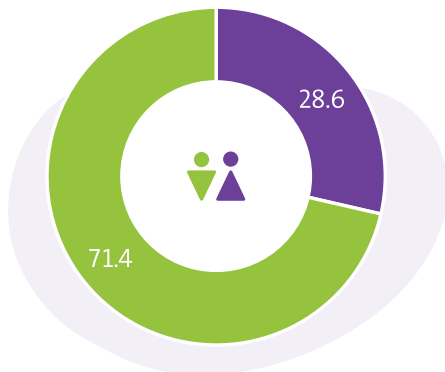
GRAFIKU 5.

Numri i kandidateve dhe kryetareve të zgjedhura në bashkitë, në zgjedhjet lokale

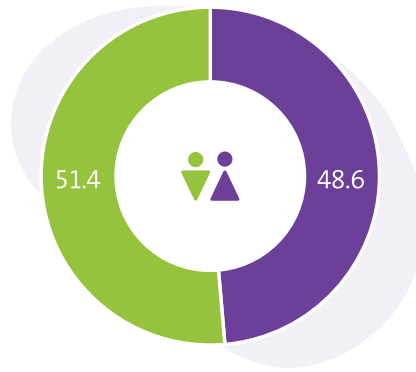
GRAFIKU 6.

Përfaqësimi gjinor i anëtarëve dhe zëvendësve të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve, mandati 2021-2026

GRAFIKU 7.

Përfaqësimi gjinor në Komisionet Zgjedhore Komunale, mandati 2021-2026

Burimi: Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve

TABELA 1.

Anëtarë të zgjedhur të Këshillave, Zgjedhjet lokale 2021

Komuna	M	%	F	%	Komuna	M	%	F	%	Komuna	M	%	F	%
Haraçina	11	73.3	4	26.7	Jegunovca	9	60	6	40	Resnja	8	53.3	7	46.7
Berova	8	53.3	7	46.7	Kavadari	13	68.4	6	31.6	Rosomani	6	66.7	3	33.3
Manastiri	19	61.3	12	38.7	Karbinci	6	66.7	3	33.3	Sveti Nikoleja	11	73.3	4	26.7
Bogdanci	8	72.7	3	27.3	Kisella Voda	13	56.5	10	43.5	Sopishteja	7	63.6	4	36.4
Bogovina	13	68.4	6	31.6	Kërçova	15	65.2	8	34.8	Nagoriçani i Vjetër	6	66.7	3	33.3
Bosillova	9	60	6	40	Konçeja	4	44.4	5	55.6	Struga	17	63	10	37
Bërvenica	11	73.3	4	26.7	Koçani	11	57.9	8	42.1	Strumica	14	60.9	9	39.1
Buteli	12	63.2	7	36.8	Kratova	9	60	6	40	Studenica	12	80	3	20
Vallandova	8	53.3	7	46.7	Kriva Pallanka	11	57.9	8	42.1	Tearca	15	78.9	4	21.1
Vasileva	10	66.7	5	33.3	Krivogashtani	6	54.5	5	45.5	Tetova	20	64.5	11	35.5
Vevçani	5	55.6	4	44.4	Krusheva	7	63.6	4	36.4	Qendra e Zhupës	10	90.9	1	9.1
Vinica	10	66.7	5	33.3	Kumanova	20	60.6	13	39.4	Çairi	16	59.3	11	40.7
Vrapçishti	12	63.2	7	36.8	Likova	12	63.2	7	36.8	Çashka	8	72.7	3	27.3
Gazi Baba	16	59.3	11	40.7	Llozova	6	66.7	3	33.3	Çeshinova - Oblesheva	9	81.8	2	18.2
Gjevgjelia	12	63.2	7	36.8	Mavrova dhe Rostusha	7	63.6	4	36.4	Çußer Sandeva	9	81.8	2	18.2
Gostivari	19	61.3	12	38.7	Makedonska Kamenica	7	63.6	4	36.4	Shtipi	13	56.5	10	43.5
Gradskoja	7	77.8	2	22.2	Makedonski Brodi	7	63.6	4	36.4	Shuto Orizari	11	64.7	6	35.3
Dibra	11	73.3	4	26.7	Mogilla	6	54.5	5	45.5	Aerodromi	16	59.3	11	40.7
Debarca	9	81.8	2	18.2	Negotina	10	66.7	5	33.3	Veles	14	60.9	9	39.1
Dellçeja	8	53.3	7	46.7	Novaci	7	77.8	2	22.2	Gjorçe Petrovi	12	52.2	11	47.8
Demir Kapia	6	66.7	3	33.3	Ohri	15	65.2	8	34.8	Karposhi	14	60.9	9	39.1
Demir Hisari	6	54.5	5	45.5	Pehçeja	6	54.5	5	45.5	Novo Sella	9	60	6	40
Dojrani	5	55.6	4	44.4	Pllasnica	8	88.9	1	11.1	Petroveci	8	72.7	3	27.3
Dollneni	12	80	3	20	Prilepi	16	59.3	11	40.7	Saraji	11	57.9	8	42.1
Zhelina	13	68.4	6	31.6	Probishtipi	9	60	6	40	Komuna Qendër	15	65.2	8	34.8
Zelenikova	6	66.7	3	33.3	Radovishi	11	57.9	8	42.1	Qyteti i Shkupit	27	60	18	40
Zërnovci	5	55.6	4	44.4	Rankovca	6	66.7	3	33.3					
Ilinden	10	66.7	5	33.3										

Burimi: Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve

KRIMI DHE DREJTËSIA

Gratë shumë më pak janë të përfshira në veprimtari kriminale dhe janë shumë më pak të përfaqësuara në sistemin e drejtësisë penale sesa burrat. Përgjithësisht, pasqyra është e njëjtë edhe për të miturit nën moshën 18 vjeç.

Në vitin 2023, gratë përfaqësojnë 12% të personave të raportuar si autorë të veprave penale, 9% të të akuzuarve dhe po aq të dënuarave për vepra penale. Vajzat janë edhe më pak të përfaqësuara në sistemin e drejtësisë penale sesa gratë e rritura. Në vitin 2023, vajzat përfaqësohen në përqindje dukshëm më të vogël, gjegjësisht 6% janë autore të veprave penale, 5% janë të akuzuara dhe 5% janë të dënuara për vepra penale.

Nga gjithsej 6.528 persona të rritur të dënuar për vepra penale, gratë janë të përfaqësuara vetëm me 9% kundrejt 91% burra. Gratë janë më së paku të përfaqësuara si autore të veprës penale të “vrasjes”.

Gratë janë shofere më të kujdesshme dhe dukshëm më pak paraqesin rrezik për sigurinë e komunikacionit sesa burrat, gjegjësisht 9% gra krahasuar me 91% burra janë dënuar për kryerjen e kësaj vepre penale në vitin 2023. Vetëm 3% e numrit të përgjithshëm të personave të dënuar për vjedhje të rënda janë gra, kundrejt 97% burra.

Statistikat për rastet e raportuara të veprave penale, kundërvajtjeve dhe ankesave lidhur me dhunën në familje mbledhen nga Ministria e Punëve të Brendshme sipas veprave penale të dënueshme në bazë të Kodit Penal dhe kundërvajtjeve të dënueshme në bazë të Ligjit për Kundërvajtje Kundër Rendit dhe Qetësisë Publike. Përveç kësaj, MPB-ja mbledh të dhëna për ankesat që mund të përfshijnë maltretim fizik, psikologjik dhe ekonomik.

PËRKUFIZIME

Me termin **autor i rritur i një vepre penale** nënkuptohet autori i veprës penale, i cili në kohën e kryerjes së veprës penale ka mbushur moshën 18 vjeç dhe i cili veprën penale e ka kryer si: autor, bashkautor, nxitës ose ndihmës.

Me termin **person i akuzuar** nënkuptohet një person i rritur kundër të cilit në gjykatë është ngritur: aktakuzë, propozim-aktakuzë ose padi private, ndaj të cilit procedura penale është përfunduar me vendim të formës së prerë të gjykatës.

Me termin **person i dënuar** nënkuptohet personi i rritur që shpallet fajtor dhe ndaj të cilit janë shqiptuar sanksione penale.

Me termin **fëmijë autor i një vepre penale** nënkuptohet autori i veprës penale, i cili në kohën e kryerjes së veprës penale ka mbushur moshën 14 vjeç, mirëpo nuk ka mbushur moshën 18 vjeç, dhe i cili veprën penale e ka kryer si: autor, bashkautor, nxitës ose ndihmës.

Si **fëmijë i akuzuar autor i një vepre penale** nënkuptohet fëmija autor i veprës penale ndaj të cilit procedura para Këshillit është pushuar ose nuk janë shqiptuar sanksione penale, si dhe fëmijë i paaftë për të gjykuar, ndaj të cilit është marrë vendim për zbatimin e masës së sigurisë.

Si **fëmijë i dënuar autor i një vepre penale** konsiderohet fëmija autor i një vepre penale, të cilit me vendim gjykate i është shqiptuar sanksioni penal – burgim për fëmijë ose masë edukative.

Fëmija, i cili në kohën e kryerjes së veprës penale ka mbushur moshën 14 vjeç, mirëpo nuk ka mbushur moshën 16 vjeç, i cili nuk mund të dënohet, por i shqiptohen masa edukative, konsiderohet **si fëmijë në konflikt me ligjin nga mosha 14 deri në moshën 16 vjeç**. Fëmija i cili në kohën e kryerjes së veprës penale ka mbushur moshën 16 vjeç, por ende nuk ka mbushur moshën 18 vjeç, të cilit mund t'i shqiptohet dënimi i burgimit për fëmijë, konsiderohet **si fëmijë në konflikt me ligjin mbi moshën 16 vjeç**.

TABELA 1.

Të mitur të denoncuar, akuzuar dhe dënuar

	Gjithsej	Djem	Vajza
	2021		
Të denoncuar	589	531	58
Të akuzuar	553	509	44
Të dënuar	382	352	30
	2022		
Të denoncuar	473	428	45
Të akuzuar	339	310	29
Të dënuar	262	240	22
	2023		
Të denoncuar	433	408	25
Të akuzuar	374	354	20
Të dënuar	307	292	15

TABELA 2.

Autorë të rritur të denoncuar, akuzuar dhe dënuar

	Gjithsej	Burra	Gra
	2021		
Të denoncuar	12 233	10 848	1 385
Të akuzuar	8 580	7 793	787
Të dënuar	7 634	6 970	664
	2022		
Të denoncuar	12 429	11 114	1 315
Të akuzuar	8 550	7 698	852
Të dënuar	7 769	7 011	758
	2023		
Të denoncuar	11 574	10 214	1 360
Të akuzuar	7 199	6 537	662
Të dënuar	6 528	5 960	568

TABELA 3.
Persona të rritur të dënuar sipas llojit të veprës penale dhe gjinisë

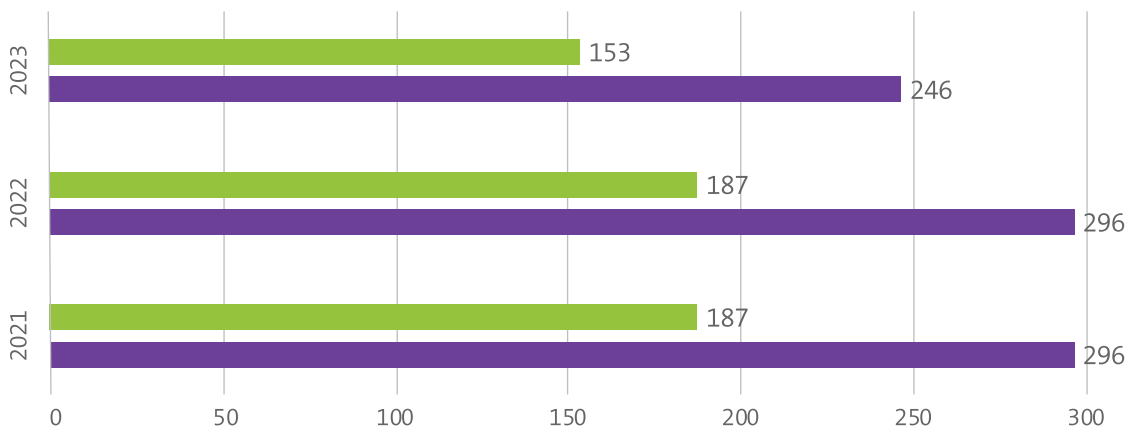
	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra	Gjithsej	Burra	Gra
	2021			2022			2023		
Gjithsej	7 634	6 970	664	7 769	7 011	758	6 528	5 960	568
Vrasje	17	16	1	22	21	1	28	27	1
Lëndim trupor	306	276	30	354	322	32	311	277	34
Lëndim i rëndë trupor	93	88	5	103	100	3	87	85	2
Vjedhje	372	349	23	478	440	38	432	402	30
Vjedhje e rëndë	655	630	25	826	787	39	819	793	26
Mashtrim	125	108	17	128	105	23	85	77	8
Kepërdorim i detyrës zyrtare dhe autorizimit	38	28	10	68	52	16	77	62	15
Rrezikimi i sigurisë në komunikacionin publik	1 045	969	76	1 162	1 074	88	1 244	1 130	114
Veprat e tjera penale	4 983	4 506	477	4 628	4 110	518	3 445	3 107	338

TABELA 4.
Shkalla e vdekshmërisë nga vdekja e dhunshme me vrasje (në 100.000 njerëz)

	Gjithsej	Burra	Gra
	2021		
Popullsia në mes të vitit 30/06	1 837 114	911 015	926 099
Vrasje	8	7	1
Shkalla e vdekshmërisë nga vrasjet	0.4	0.8	0.1
	2022		
Popullsia në mes të vitit 30/06	1 831 712	908 165	923 547
Vrasje	6	5	1
Shkalla e vdekshmërisë nga vrasjet	0.3	0.6	0.1
	2023		
Popullsia në mes të vitit 30/06	1 827 816	905 801	922 015
Vrasje	20	16	4
Shkalla e vdekshmërisë nga vrasjet	1.1	1.8	0.4

GRAFIKU 1.

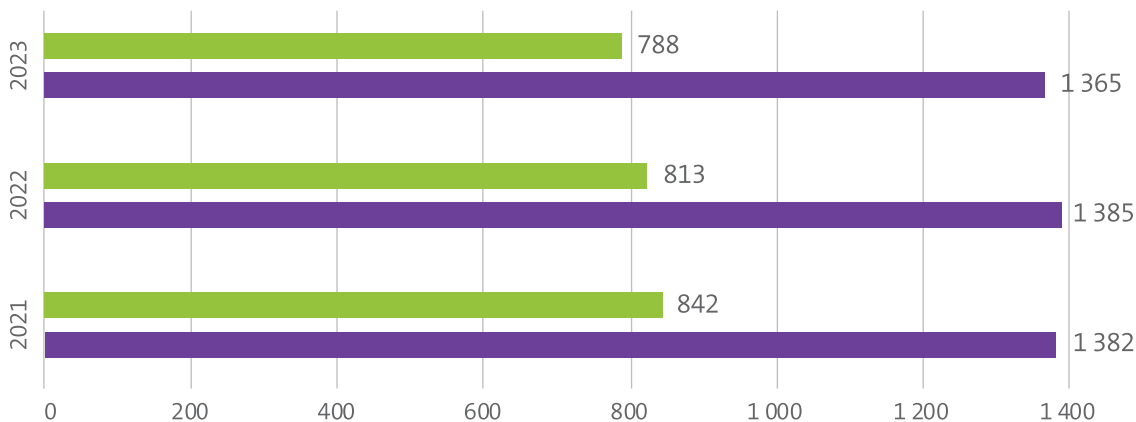
Struktura e gjyqtarëve, sipas gjinisë

Burimi: Raporti vjetor i punës së Këshillit Gjyqësor

GRAFIKU 2.

Struktura e punonjësve në shërbimin gjyqësor, sipas gjinisë

Burimi: Raporti për realizimin e buxhetit gjyqësor

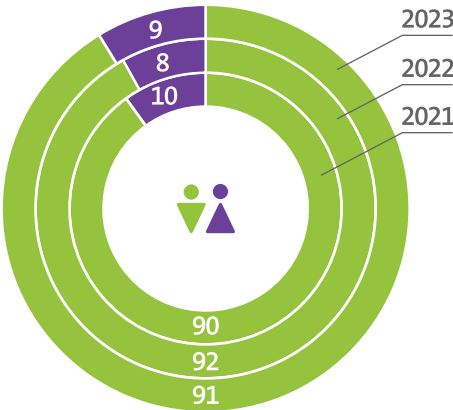
Duna në familje¹

TABELA 5.

Vepra të kryera penale të lidhura me dhunën në familje, sipas neneve të Kodit Penal

	2021	2022	2023
Vrasje	5	7	5
Vrasje në tentativë	4	2	1
Lëndim trupor	656	675	635
Lëndim i rëndë trupor	22	26	30
Detyrim	7	15	4
Rrezikim i sigurisë	357	389	405
Privim i paligjshëm nga liria	5	3	2
Kryerje e marrëdhënies seksuale me keqpërdorim të pozitës	-	-	
Ndërmjetësimi në prostitucion	-	-	
Gjithsej vepra penale	1 056	1 117	1 082

Numri i autorëve të veprave penale të lidhura me dhunën në familje, sipas gjinisë, %

¹ Të dhënat në lidhje me dhunën në familje u morën nga Ministria e Brendshme.

TABELA 6.

Autorë të veprave penale të lidhura me dhunën në familje, sipas marrëdhënies/lidhjes familjare

Marrëdhënia/lidhja familjare	2021	2022	2023
Bashkëshorti	443	474	414
Bashkëshortja	27	25	22
Djali	177	171	195
Vajza	11	10	5
Nëna	18	19	20
Babai	84	60	57
Ish-bashkëshorti	60	74	72
Ish-bashkëshortja	3	7	8
Burrë në bashkësi jashtëmartesore	87	119	111
Grua në bashkësi jashtëmartesore	5	3	9
Burra të tjera	137	163	152
Gra të tjera	45	29	32

TABELA 7.

Viktima në vepra penale të lidhura me dhunën në familje, sipas marrëdhënies/lidhjes familjare

Marrëdhënia/lidhja familjare	2021	2022	2023
Bashkëshorti	27	25	22
Bashkëshortja	443	474	414
Djali	62	58	50
Vajza	59	44	42
Nëna	109	100	107
Babai	99	86	95
Ish-bashkëshortja	60	74	8
Ish-bashkëshorti	3	7	72
Burri në bashkësi jashtëmartesore	5	3	9
Grua në bashkësi jashtëmartesore	87	119	111
Burra dhe gra të tjera	201	201	193

GRAFIKU 4.

Viktima në vepra penale të lidhura me dhunën në familje, sipas gjinisë, %

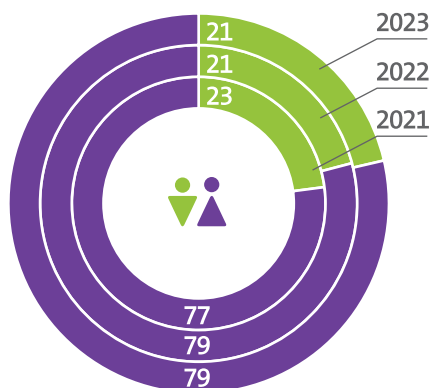

TABELA 8.

Numri i kundërvajtjeve të regjistruara të lidhura me dhunën në familje, sipas neneve të Ligjit për Kundërvajtje Kundër Rendit dhe Qetësisë Publike

	2021	2022	2023
Maltretimi në banesë tjetër	113	72	62
Sulmi fizik	119	128	88
Pjesëmarrja në rrahje	53	65	47
Përleshje dhe bërtitje në vend publik	67	64	79
Manifestimi i dehjes në vend publik	11	18	12
Kundërvajtje të tjera	16	19	33
Gjithsej kundërvajtje për MPB-në	379	366	321

GRAFIKU 5.

Autorë të kundërvajtjeve të regjistruara lidhur me dhunë në familje, sipas gjinisë, %

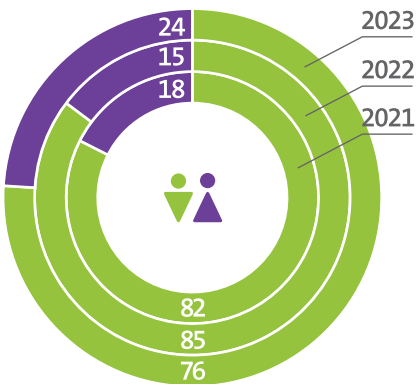

TABELA 9.

Viktima në kundërvajtje lidhur me dhunën në familje, sipas marrëdhënies/lidhjes familjare

Marrëdhënia/lidhja familjare	2021	2022	2023
Viktima është gruaja e autorit	67	51	58
Viktima është burri i autorit	16	8	18
Viktima është fëmija i autorit	33	29	29
Viktima është prindi i autorit	75	58	56
Viktima është ish-bashkëshorti/ja i/e autorit	9	24	13
Viktima është person në bashkësi jashtëmartesore me autorin	6	7	8
Viktima - të tjerë (burra dhe gra)	219	233	212

GRAFIKU 6.

Viktima në kundërvajtje të regjistruara lidhur me dhunën në familje, sipas gjinisë, %

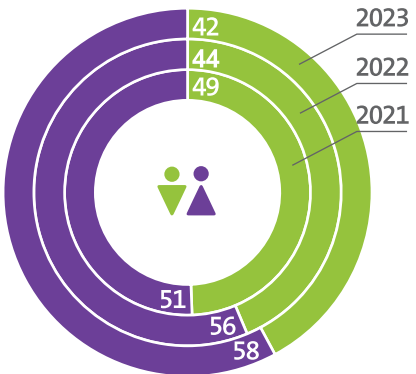

TABELA 10.

Ankesa të lidhura me dhunën në familje

	2021	2022	2023
Numri total i ankesave në lidhje me dhunën në familje	3 761	4 421	5 300
Autorë të regjistruar	3 771	4 495	5 405
Viktimat e raportuara	3 805	4 494	5 411

TABELA 11.

Numri total i ankesave në lidhje me dhunën në familje, sipas llojeve të dhunës së denoncuar

Lloji i dhunës	2021	2022	2023
Maltretim fizik	470	394	427
Maltretim psikologjik	3 200	3912	4 784
Maltretim ekonomik	91	115	89
Gjithsej	3 761	4 421	5 300

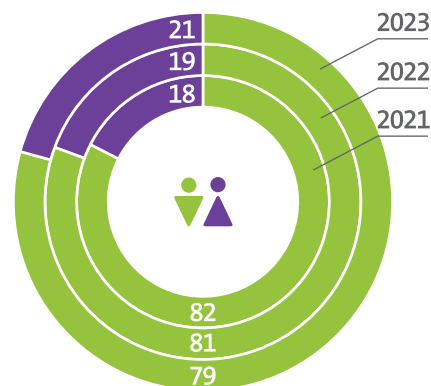
TABELA 12.

Numri i viktimave në ankesa të lidhura me dhunën në familje, sipas marrëdhënies/lidhjes familjare

Marrëdhënia/lidhja familjare	2021	2022	2023
Viktima është gruaja e autorit	1165	1333	1578
Viktima është burri i autorit	216	215	361
Viktima është fëmija i autorit	372	385	448
Viktima është prindi i autorit	807	927	1012
Viktima është ish-bashkëshorti/ja i/e autorit	342	489	514
Viktima është person në bashkësi jashtëmartesore me autorin	135	209	241
Viktima - të tjerë (burra dhe gra)	771	936	1257

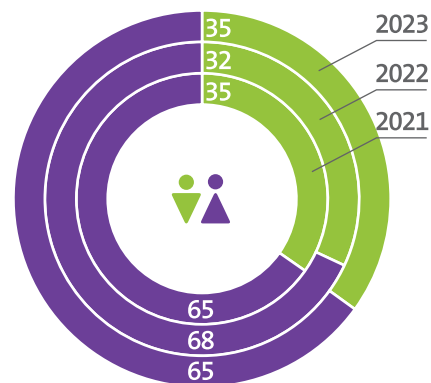
GRAFIKU 7.

Numri i autorëve në ankesa të lidhura me dhunën në familje, sipas gjinisë, %

GRAFIKU 8.

Numri i viktimave në ankesa të lidhura me dhunën në familje, sipas gjinisë, %

Enti Shtetëror i Statistikës
Dame Gruev 4, Shkup
www.stat.gov.mk

